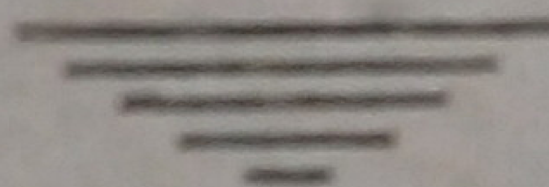
ΛΕΦΚΟΠΥΛΟΣ Γ. Θ.

ΓΡΑΜΑΤΙΚΙ

ΓΙΑ ΤΥΣ ΙΛΙΚΙΟΜΕΝΥΣ

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ — ΣΙΝΤΑΚΣΙ

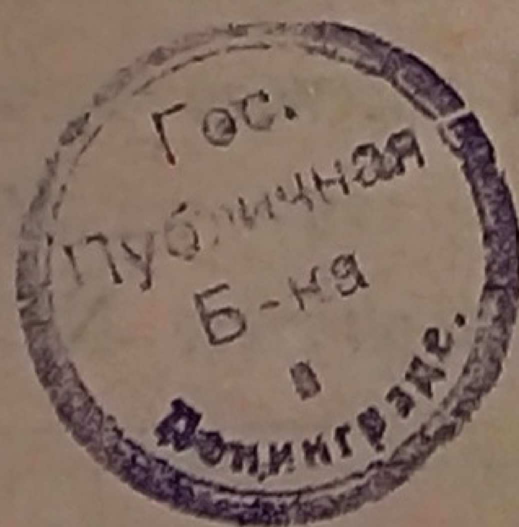
ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
1936—ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1936

ΛΕΦΚΟΠΥΛΟΣ Γ. Θ.

ΓΡΑΜΑΤΙΚΙ

ΓΙΑ ΤΥΣ ΙΛΙΚΙΟΜΕΝΥΣ

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ — ΣΙΝΤΑΚΣΙ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
1936 — ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ — 1936

Ιπέφθινος ςιντάχτις: Χ. ΣΣΟΤΙΔΙΣ
Ι επεχςεργαςία τυ ροςικὺ
χίμενο—τις Ρ. Σ. ΠΡΟΧΟΡΟΒΑΣ
Διορθοτίς: Ν. ΓΙΑΓΥΠ

ЛЕВКОПУЛОС И. Ф.

ГРАММАТИКА
ГРЕЧЕСКОГО ЯЗЫКА
ДЛЯ ВЗРОСЛЫХ

МОРФОЛОГИЯ—СИНТАКСИС

ДОНЕЦКОЕ ОБЛАСТНОЕ
ГРЕЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
МАРИУПОЛЬ—1936

Отв. редактор **Х. Шотиди**

Обработка русского текста—
Р. С. Прохоровой

Тех. редактор **Н. Ягуп**

ΙΣΑΓΟΓΙ

Введение

Ι επιςτίμι για το ςχιματιζμό τυ λόγυ λέγετε γραματικί.

Наука о строении речи называется грамматикой.

Ι γραματικί χορίζετε ςε 2 μέρι:

1) ςτι μορφολογία—διδαςκαλία για το ςχιματιζμό τον λέξςεον κε τον αλαγόν-τυς στο λόγο,

2) ςτι ςίνταξι—διδαςκαλία για τιν ένοςι τον λέξςεον ςτιν πρότασι κε τιν ένοςι τον προτάςεον.

Грамматика распадается на 2 части: 1) морфологию—учение о строении слова и изменениях его в речи, 2) синтаксис—учение о связи слов в предложении и связи предложений.

Επιδί δεν ίνε δινατό να μάθυμε τα μέρι τις λέξςις χοριςτά απ' τις φονές πυ τ' απυτελύνε, γι' αφτό με το γενικό όνομα γραματικί ςινίθος ενόνυνε τι φονολογία—διδαςκαλία για τις φονές, τι μορφολογία κε τι ςίνταξι.

Так как нельзя изучать части слова отдельно от звуков, их составляющих, то под общим именем грамматики обычно об'единяют фонетику—учение о звуках, морфологию и синтаксис.

Ι ελινικί γραματικί μας διδάςκι πος να μιλύμε κε να γράφυμε ςοςτά ελινικά.

Греческая грамматика обучает как правильно говорить и писать по-гречески.

I. ΣΙΝΤΑΚΣΙ

1. ΑΠΛΙ ΠΡΟΤΑΣΙ

Простое предложение.

§. 1. ΛΟΓΟΣ. ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ. ΠΡΟΤΑΣΙ.

Речь. Абзац. Предложение.

'Ο,τι μιλύμε, διαβάζυμε, γράφυμε ίνε προφορικός ίτε γραφτός λόγος.

То что мы говорим, читаем, пишем, является устной или письменной речью.

Ο γραφτός λόγος χορίζετε ςε παραγράφυς. Στιν παράγραφο εκφράζετε ι χοριστί ςκέπςι, πυ χριςιμέβι για να καταλάβυμε τι βαςικὶ ςκέπςι. Ι παράγραφος αρχίζι από κοντί ςιρά. Στον προφορικό λόγο εκί πυ τελιόνι ι παράγραφος, γίνετε πάφςι.

Письменная речь делится на абзацы. В абзаце излагается частная мысль, которая необходима для понимания основной мысли. Абзац начинается с красной строки. В устной речи там, где конец абзаца, делается пауза.

Ι παράγραφος με τι ςιρά-τις χορίζετε ςε προτάςις.

Абзац в свою очередь делится на предложения.

Ι πρόταςι ίνε ςχετικά τελιομὲνι ςκέπςι, πυ εκφράζετε με μια ίτε με κάμποςες λὲκςις, πυ ενόνυντε μεταξί-τυς.

Предложение есть относительно законченная мысль, выраженная одним или несколькими словами, которые связаны между собой.

'Εχυμε προτὰςις ςίνθετες κε απλές.

Ι ςίνθετι πρόταςι αποτελίτε από τέτια μέρι, πυ το καθένα μπορί να χριςιμέπςι ςαν ιδιέτερι πρόταςι.

Предложения бывают сложные и простые.

Сложное предложеиие состоит из таких частей, каждая из которых сама может служить отдельным предложением.

Στον προφορικὸ λόγο απ'τι φονί διακρίνετε πύ τελιόνι ι μια πρόταξι κι' αρχίζι ι άλι. Αν εκίνος πυ μιλάι ανακινόνι κατιτί, ίτε αφιγίτε ίσιχα για κάτι, ι φονί-τυ στο τέλος τις πρότασις χαμιλόνι.

В устной речи по голосу слышно, где кончается одно предложение и начинается другое. Если говорящий что-нибудь сообщает, о чем-нибудь спокойно повествует, его голос к концу предложения понижается.

Αν εκίνος πυ μιλάι δίνι ερότισι, ι φονί-τυ σε μια λέξι τις πρότασις ιψόνετε απότομα.

Если говорящий задает вопрос, одно слово предложения произносится с резким повышением голоса.

Τέλος, αν εκίνος πυ μιλάι εκφράζι κάπιο έσθιμα, ι φονί-τυ στο τέλος τις πρότασις λίγο ιψόνετε.

Наконец, если говорящий выражает какое-либо чувство, его голос к концу предложения немного повышается.

Γι' αφτό απ' τον τόνο τις φονίς ι προτάσις χορίζυντε σε αφιγιματικές, εροτιματικές κε θαβμαστικὲς.

Отсюда в зависимости от интонации голоса предложения делятся на повествовательные, вопросительные и восклицательные.

Στο γραφτό λόγο για να φανερόσυμε, ότι τὲλιοσε ι αφιγιματικί πρόταξι, βάζυμε στο τέλος τελία (.), στο τέλος τις εροτιματικίς πρότασις βάζυμε το εροτιματικό σιμάδι (;) κε στο τέλος τον θαβμαστικόν προτάσεον το θαβμαστικό σιμάδι (!).

В письменной речи для обозначения законченности предложения ставится . ? !

Ι πρόταξι μπορί να μίνι ατέλιοτι αν επέμβι κάπιος στο λόγο, καθός κε από έκφραξι δινατύ εσθίματος. Στο τέλος τον τὲτιον προτάσεον βάζυμε αποσιοπιτικά (...)

Вследствие чьего-либо вмешательства, а также при выражении сильного чувства, предложение может остаться незаконченным. В конце таких предложений ставится многоточие. (...)

§ 2. ΜΕΛΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Члены предложения

Σε κάθε πρόταξι ιπάρχυνε λέξις οργανοτικές. Ο κιριότερος διοργανοτίς ίνε ι λέξι, πυ φανερόνι ενέργια ίτε κατάστασι. Ο δέφτερος διοργανοτίς ίνε το όνομα εκίνυ πυ ενεργί ίτε βρίσκετε σε

μια ίτε ςε άλι κατάςταςι. Ο κιριότερος διοργανοτίς λέγετε κατιγόριμα (ρίμα), ο δέφτερος διοργανοτίς λέγετε ιποκίμενο. Το κατιγόριμα κε το ιποκίμενο με τι βοίθια διαφόρον εροτίςεον ςινδέυνε μαζί-τυς όλες τις άλες λέξις τις πρότασις. Ι λέξις, πυ επεξιγύνε το κατιγόριμα κε το ιποκίμενο λέγυντε επεξιγιματικές λέξις.

В каждом предложении есть слова организаторы. Главным организатором является слово, которое обозначает название действия или состояния. Второй организатор есть имя того, кто или что действует или находится в том или ином состоянии. Главный организатор называется сказуемым, второй — подлежащим. Сказуемое и подлежащее с помощью смысловых вопросов привязывают к себе все остальные слова предложения. Слова, которые поясняют сказуемое и подлежащее, называются пояснительными словами.

Το ιποκίμενο κε το κατιγόριμα (ρίμα) λέγυντε κίρια μέλι τις πρότασις.

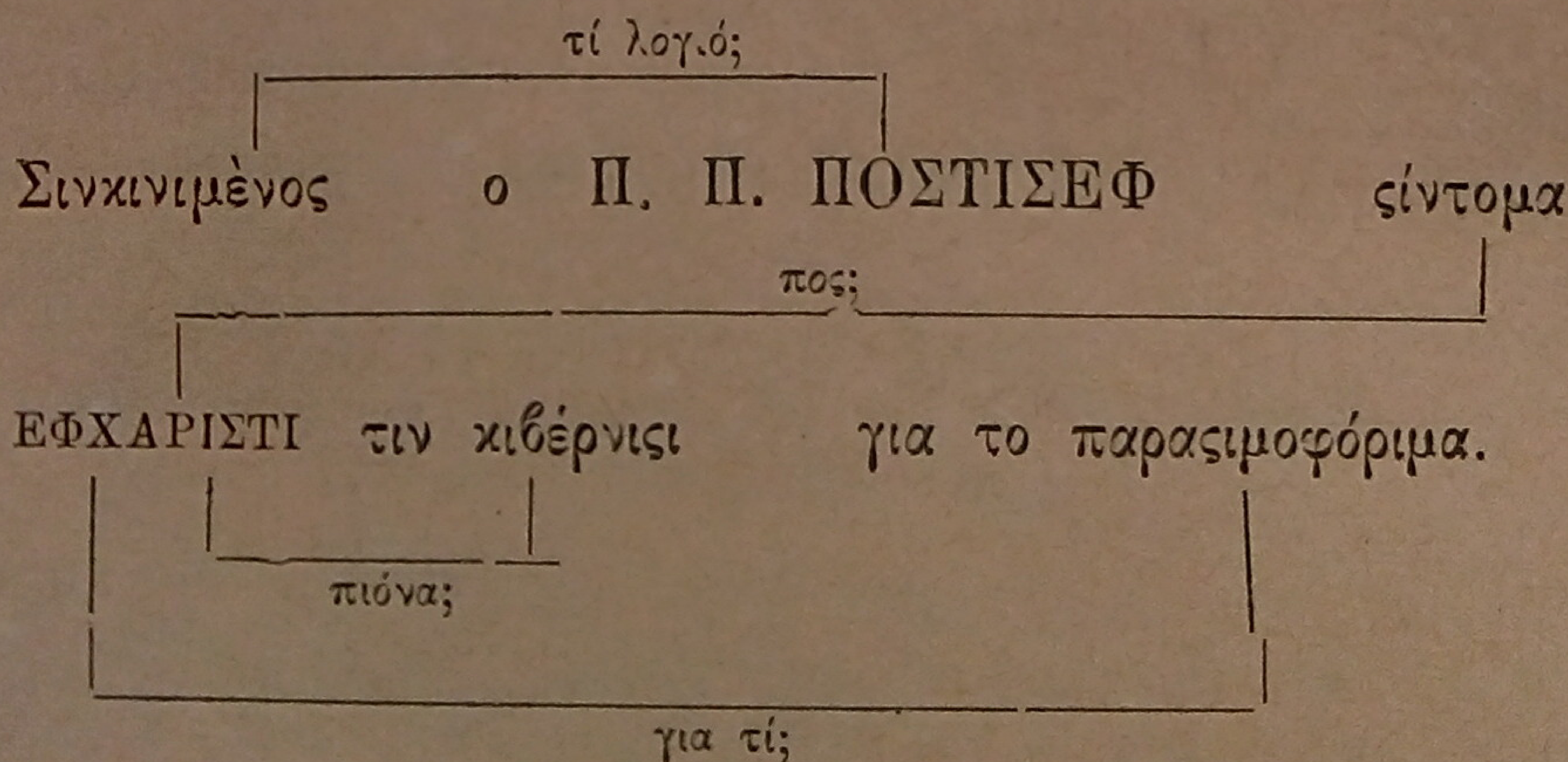
Подлежащее и сказуемое называются главными членами предложения.

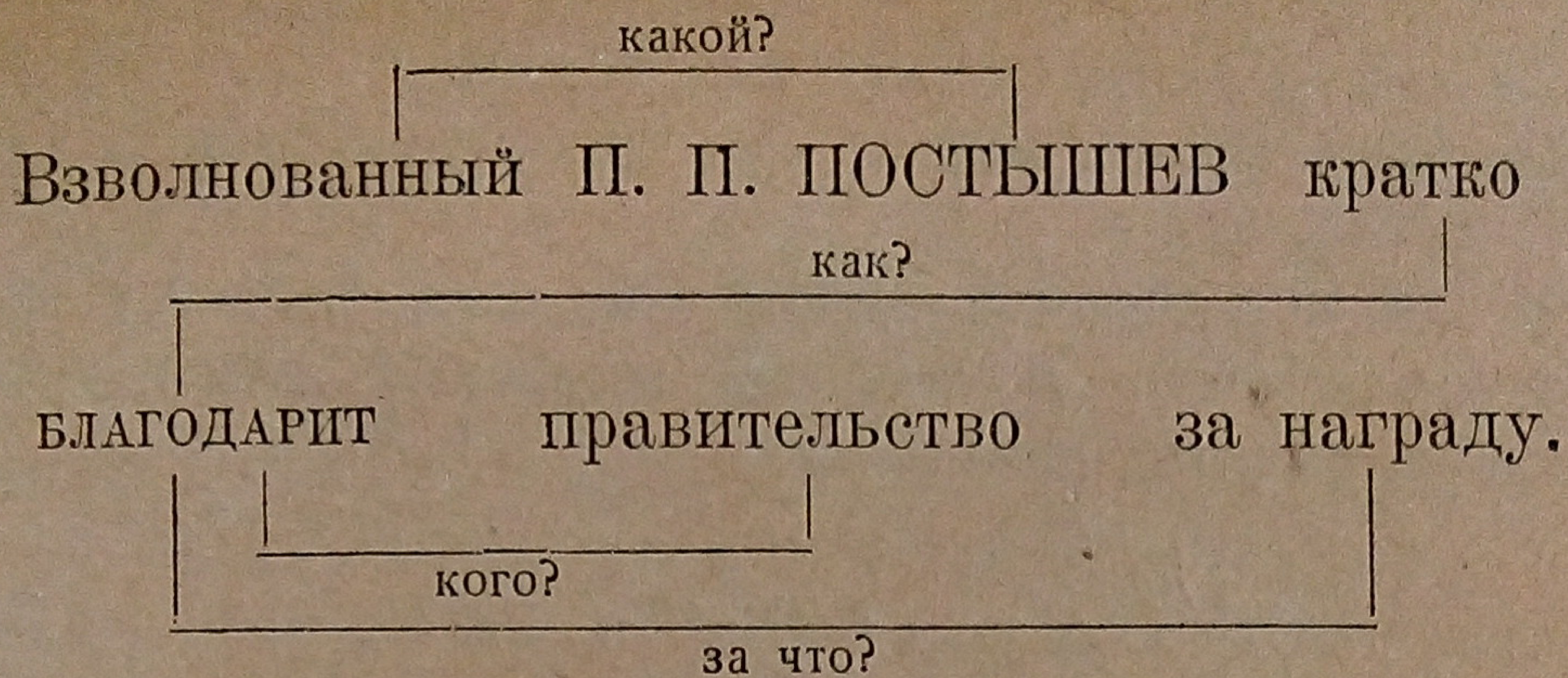
Ι επεξιγιματικές λέξις λέγυντε δεφτερέβοντα μέλι τις πρότασις.

Пояснительные слова называются второстепенными членами предложения.

Πρέπι να βάλυμε το ερότιμα μόνο μ' εκίνι τι λέξι απ' τιν οπία βγένι. Μερικές φορές ςτα εροτίματα χριάζυντε τέτιες λέξις: τί λογιό, πός, πιόνα, τί, με, για τί κ.τ.λ. Αφτές ι λέξις χριςιμέβυνε για τιν ένοςι τον λέξεον κε λέγυντε βοιθιτικές λέξις.

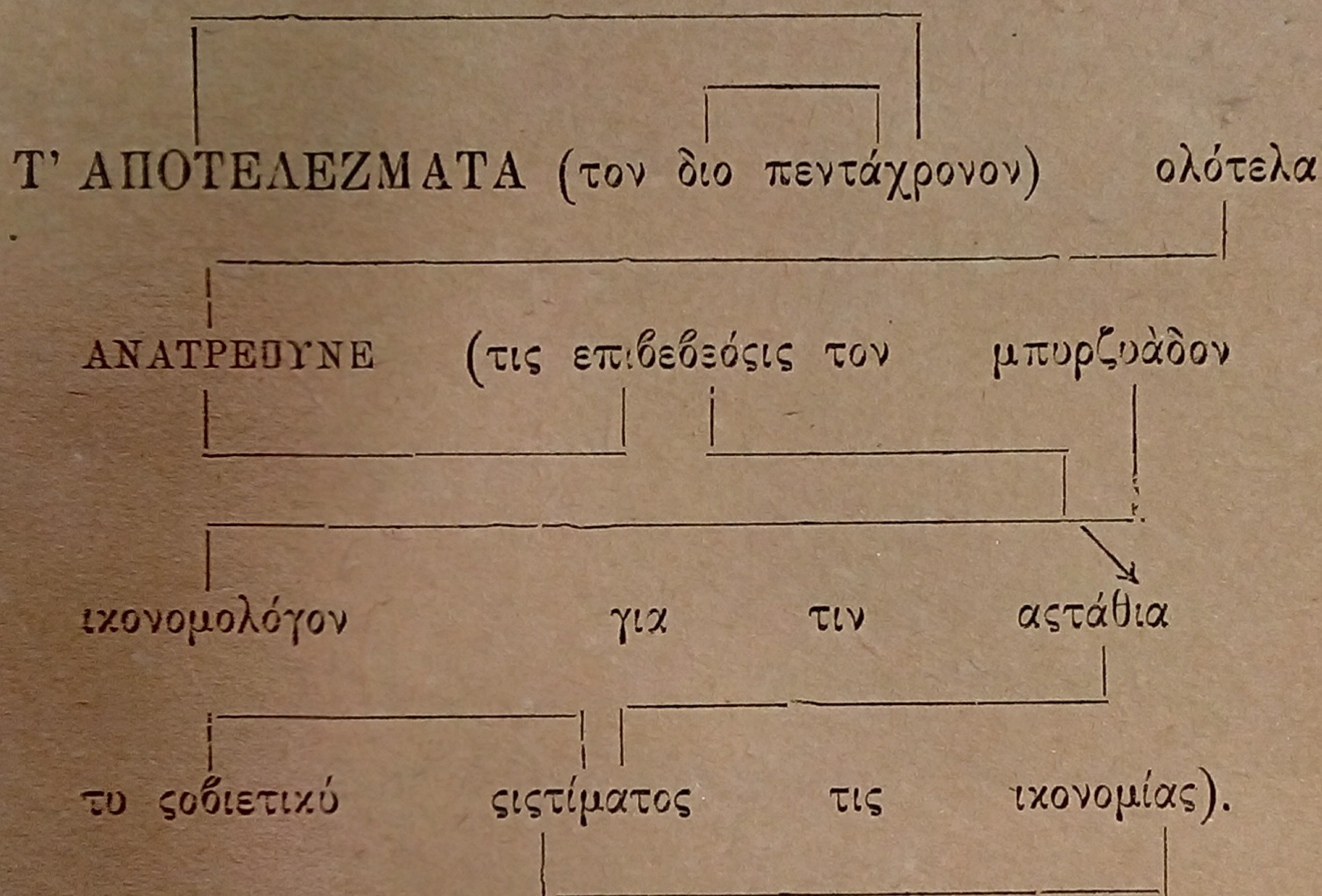
Вопрос надо ставить только с тем словом, от которого он исходит. Иногда вопросам нужны такие слова: какой, как, кого, что, за, с, о и т. д. Эти слова служат для связи слов и называются служебными.

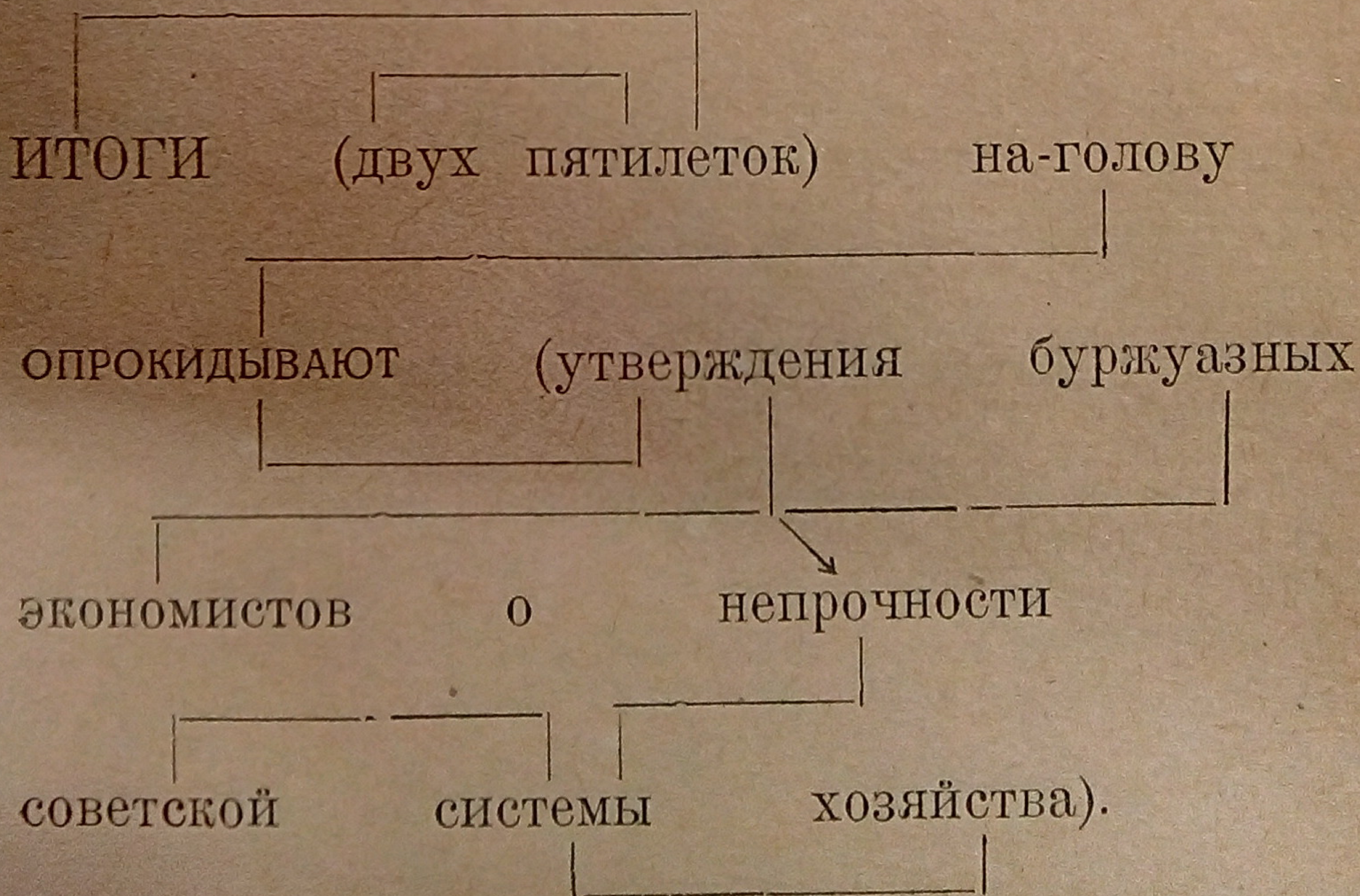

Πολές φορές το ερότιμα ενόνι όχι μια λέξι, μα ολόκλιρ' ομάδα λέξεον, πυ εκφράζυν νόιμα.

Часто вопрос привязывает не одно слово, а целую смысловую группу.

Σε κάθε ομάδα πυ εκφράζι ένια, μια λέκσι ίνε βασικί κε ενόνι με τον εαφτό-τις όλες τις άλες λέκσις τις ομάδας (πεντάχρονον, επιβεβεόσις).

В каждой смысловой группе одно слово является основным и привязывает к себе все остальные слова группы (пятилеток, утверждения).

II. ΦΟΝΟΛΟΓΙΑ

Фонетика

§ 3. ΦΟΝΕΣ ΚΕ ΓΡΑΜΑΤΑ

Звуки и буквы

Όλες ι ελινικές λέξις, όταν τις προφέρυμε αποτελύντε από φονές.

Τα γράματα, διλαδί τα γραφτά ςιμάδια για τις φονὲς, όταν γράφυμε ίτε τιπὸνυμε τις λέξις, ίνε 20.

Все греческие слова, когда мы их произносим, состоят из звуков.

Букв, т. е. письменных знаков для звуков, когда мы слова пишем или печатаем—20.

Τα γράματα, όταν βρίςκυντε ςτιν καθοριζμένι ςιρά-τυς λέγυντε αλφάβιτο.

Буквы, расположенные в определенном порядке, называются алфавитом.

ΤΟ ΕΛΙΝΙΚΟ ΑΛΦΑΒΙΤΟ —

греческий алфавит

ΓΡΑΜΑΤΑ ΤΥ ΤΙΠΥ Печатный шрифт		ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΝ ΓΡΑΜΑΤΟΝ Название букв	Προφορά, τυ αποδίδετε με ρύσικα γράματα Произношение, переданное русскими буквами
ΚΕΦΑΛΕΑ прописные	ΜΙΚΡΑ строчные		
Α	α	άλφα	а
Β	β	βίτα	в
Γ	γ	γάμα	г
Δ	δ	δέλτα	—
Ε	ε	έπςιλο	э
Ζ	ζ	ζίτα	з
Θ	θ	θίτα	—
Ι	ι	ιότα	и
Κ	κ	κάπα	к
Λ	λ	λάμδα	л
Μ	μ	μι	м
Ν	ν	νι	н
Ο	ο	ο μικρό	о
Π	π	πι	п
Ρ	ρ	ρο	р
Σ	ς	ςίγμα	с
Τ	τ	ταφ	т
Υ	υ	ίπςιλο (υ)	у
Φ	φ	φι	ф
Χ	χ	χι	х

I πιο κάτο ςινδιαζμί γραμάτον προφέρυντε:

Нижеследующие буквенные сочетания произносятся:

μπ—б, π. χ. μπολςεβίκος, μπόρα.

ντ—д, π. χ. ντοκυμέντο, ντυλάπι.

τς—ц, π. χ. τςιγάρο, Τςερτςέχ.

τζ—ч, π. χ. Τζερμαλίκ, Τζερντακλί κ.τ.λ.

§ 4. ΔΙΕΡΕΣΙ ΤΟΝ ΦΟΝΟΝ

Деление звуков

I φονές διερύντε ςε φονίεντα κε ςίμφονα.

Звуки делятся на гласные и согласные.

I νèα ελινικί γλόςα έχι 5 φονίεντα:

Ново-греческий язык имеет 5 гласных:

α, ε, ι, ο, υ.

Κατά τι δίναμι τις φονίς-τυς τα φονὶεντα èχυνε τύτι τι ςιρά:

По силе звука гласные располагаются в следующем порядке:

1) α, 2) ο, 3) υ, 4) ε, 5) ι.

§ 5. ΣΙΜΦΟΝΑ

Согласные

Τα ςίμφονα ίνε 15: β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, ς, τ, φ, χ.

Согласных—15 в, г, и т. д.

I περιςότερες λέξις τις διμοτικίς 1) τελιόνυν ςε φονίεντα. Τελικά ςίμφονα τις διμοτικίς ίνε μόνο το ς κε το ν.

Большинство слов демотики оканчивается на гласные. Конечными согласными демотики могут быть лишь ς и ν.

Παρατίριςι. I λέξις, πυ ίνε παρμὲνες από άλες γλόςες, μπορύνε να τελιόνυνε κε ςε άλα ςίμφονα π. χ. ςοβιέτ, τράχτορ, κομπàιν, τραμ (трамвай) κ. τ. λ.

Примечание. Слова, которые заимствованы из других языков, могут оканчиваться и на другие согласные (примеры см. выше).

---

1) Демотика от слова демос (δίμος—народ). Демотикой называется ново-греческий народный язык.

§ 6. ΦΟΝΟΣΙΡΜΟΣ

Звукопритяжение

Το δινατό φονίεντο (§ 4) τραβάι το αδίνατο φονίεντο, πυ βρίςκετε δίπλα-τυ έτςι, πυ ο αδίνατος φονιτικός φτόνκος κςεπέφτι κε μένι μόνος ο δινατός φτόνκος, ίτε ο αδίνατος μεταβάλετε ςε δινατό φονιτικό φτόνκο.

Το φενόμενο αφτό λέγετε φονοςιρμός.

Сильный гласный звук притягивает рядом стоящий слабый, от чего слабый гласный звук выпадает и остается один сильный, или слабый превращается в сильный.

Явление это называется звукопритяжением.

π. χ.

Θεόδορος—Θόδορος, πάετε—πάτε, πάις—πας, πυ ίχες—πΰχες, το ένα—τόνα, τα έδοςα—τάδοςα, πυ έχο—πΰχο, τα έκανες—τάκανες κ. τ. λ.

§ 7. ΣΙΛΑΒΙ

Слог

Το κάθε μέρος τις λέκςις, για το οπίο χριάζετε μια χοριςτί όθιςι τυ αγέρα, λέγετε ςιλαβί.

Часть слова, которая приходится на отдельный толчок воздуха, называется слогом.

Ι λέκςι έχι τοςες ςιλαβές, όςα φονίεντα ίτε διφτόνκυς έχι, π. χ. νε-ρό έχι 2 φονίεντα (ε,ο) κε διο ςιλαβές, πε-διά, έχι ένα φονίεντο (ε) κε ένα δίφτονκο (ια) έχι κε 2 ςιλαβές.

В слове столько слогов, сколько в нем гласных звуков или двухгласных.

Ι ςιλαβί μπορί να γίνι: 1) από 1 φονίεντο ίτε από ένα δίφτονκο π. χ. έ-μα, αι-τός, πια, έ-χο, α-κύ-ο. 2) από 1, 2, 3, ςίμφονα μαζί με ένα φονίεντο ίτε δίφτονκο π. χ. θέ-λο, πέ-τρα, ςπρό-χνο, ά-ςτρα, εχ-τρός, α-πι-διές, γλι-κιά, διες.

Слог образуется: 1) из одной гласной буквы, 2) из 1, 2, 3, согласных вместе с 1 гласной или двугласной.

Κατά τον αριθμό τον ςιλαβόν-τυς ι λέκςις λέγυντε μονοςίλαβες (φος, δεν, τι, πος κ. τ. λ.), διςίλαβες (χέ-ρι, πςο-μί, κε-ρός, πλά-νο, τι-ρί), τριςίλαβες (χο-ρι-κός, ά-νι-κςι) κε πολιςίλαβες,

όταν έχυνε περισοτερο από τρις σιλαβές (κολ-χόζ-νι-κος, ερ-γο-στά-σι-ο) κ. τ. λ.

По числу слогов слова называются односложными, двухсложными, трехсложными и многосложными (примеры смотри выше).

Ι τελεφτέα σιλαβί τις λέκσις λέγετε λίγυσα, εκίνι πυ ίνε μπροστά απ'τι λίγυσα λέγετε παραλίγυσα, κ' εκίνι πυ ίνε μπροστά απ' την παραλίγυσα λέγετε προπαραλίγυσα π. χ.

κολ	χό	ζι	φά	μπρι	κα
προπαραλίγυσα	παραλίγυσα	λίγυσα	προπαραλίγυσα	παραλίγυσα	λίγυσα

Последний слог слова называется „λίγυσα", 2-й слог от конца—„παραλίγυσα" и 3-й слог от конца называется „προπαραλίγυσα".

§ 8. ΔΙΦΤΟΝΚΙ

Двухгласные

Ι φονί ι, όταν βρίσκετε μπροστά, ίτε πίσο από φονίεντο, αποτελί σιχνά μαζί μ' αφτό το φονίεντο μια σιλαβί.

Τα τέτια ζεβγαρόματα τον φονιέντον λέγοντε δίφτονκι.

Звук ι, когда находится перед гласным и после гласного, вместе с этим гласным зачастую образует один слог.

Такие пары гласных называются двугласными.

'Εχυμε τυς ακόλυθυς διφτόνκυς:

αι π. χ. Ο κολχόζνικος αγαπάι τι δυλιά.

ια π. χ. Τα πεδιά πίγανε πια στο πιονέρικο λάγερ.

οι π. χ. Το πυλί τρόι τις κάμπιες.

ιο π. χ. Το κολχόζικο νικοκιριό μεγάλοσε.

ει π. χ. Αφτός λέι την αλίθια.

ιε π. χ. Το ςοβχόζι-μας έχι πολές μιλιές, απιδιές κεραςιές, βιςινιές κε καριδιές.

υι π. χ. Αφτός καθόλυ δεν ακύι.

ιυ π. χ. Τα χοράφια τυ κολχοζιύ-μας τα φιλάγυμε ςαν το φος τυ ματιύ-μας.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ—упражнение.

Ιπογραμίςτε τυς διφτόνκυς.

Подчеркните двугласные.

Ι κολχόζνικι πάνε ταχτικά ςτι δυλιά.—Πεδιά, εμπρός!—Το αγροτικό-μας νικοκιριό μεγαλόνι κάθε μέρα.—Το βράδι έχυμε γενικί ςινεδρίαςι τυ κολχοζιύ-μας.—Το κίνιμα τυ Σταχάνοφ όλο κε μεγαλόνι ανάμεςα ςτα μέλι τυ κολχοζιύ-μας.—Ι ςταχανοβίτες τυ εργοςτάςιυ δίχνυνε νέες νόρμες δυλιάς.—Ι δυλιά τόρα πάι καλά.—Με γέλια κε χαρά πάμε όλι ςτις δυλιές-μας.—Γιά-ςας, ςταχανοβίτες! Γιά-ςας, παλικάρια!

§ 9. ΤΟ ΣΙΛΑΒΙΖΜΑ.

Чтение по слогам

Το ςοςτό χόριζμα τον λέκςεον ςε ςιλαβές λέγετε ςιλαβιζμός.

Правильное деление слов на слоги называется чтением по слогам.

Κατά το ςιλαβιζμό εφαρμόζυμε τυς ακόλυθυς κανόνες:

При чтении по слогам применяются следующие правила:

1) Στο ςιλαβιζμό ι δίφτονκι δε χορίζοντε π. χ. χο-ριό, πε-διά, κερα-ςιές, α-πι-διές κ.τ.λ.

При чтении по слогам двухгласные не разделяются.

2) Ένα ςίμφονο ανάμεςα ςε δio φονίεντα ςιλαβίζετε με το κατοπινό φονίεντο π. χ. χο-ρι-κός, μα-θι-τίς, τέ-ςε-ρα, πε-δί, χι-μό-νας.

Согласная между двумя гласными читается со следующей за ней гласной.

3) Διο ίτε τρία σίμφονα ανάμεσα σε διο φονίεντα σιλαβίζουντε με το κατοπινό φονίεντο, αν απ' αφτά τα διο σίμφονα αρχίζι λέξι. Αν απ' αφτά τα διο σίμφονα δεν αρχίζι λέξι, τότε χορίζουντε: το πρότο σίμφονο πιγένι με το προιγούμενο φονίεντο κε το δέφτερο σίμφονο με το κατοπινό, π.χ. Πέ-τρα (τρ-τρόγο, τρέχο), δά-σκα-λος (σκ-σκάλα, σκίμα, σκυριάζο), ά-στρα (στρ-στρατός, στρόμα), α-ζβέ-στις, (известь) (ζβ-ζβίνο, ζβύρα), (волчок), έ-τσι (τσ-τσαρύχι), κο-μυ-νι-ζμός (ζμ-ζμέυρο). Ενό, (тогда-как) α-δερ-φός (ρφ), δάφ-νι (φν), (лавр), τάγ-μα (γμ) (батальон, отряд) αρ-μι-ρός (ρμ), άν-θρο-πος (νθρ), χορίζουντε, γιατί από ρφ, φν, γμ, ρμ, νθρ δεν αρχίζι λέξι ελινική.

Две или три согласных между двумя гласными читаются со следующей за ними гласной, если эти согласные встречаются в начале слов. Если же не встречаются, то разделяются так: первая согласная читается с предыдущей гласной, а вторая согласная или вторая и третья со следующей за ними гласной.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ — упражнение. Χορίστε σε σιλαβές τις ακόλουθες λέξις:

Разбейте на слоги следующие слова:

Κολχόζνικος, πιονέρος, Κόκινος Στρατός, Κομονιστικό κόμα, έβδομο κονκρέσο τις Κομιντέρνας, σοσιαλιστική κινονία δίχος τάξις, μπολσεβίκος, Οχτοβριανί επανάσταςι, πανκόζμια επανάστασι, σίντροφος, σιντρόφισα, σταχανοβίτις, κολχόζνικος, ι σοβιετικί-μας πατρίδα (родина), ταχιδρομίο, χιμονιάτικος αγέρας, πέτρινο σπίτι, ξιλένια αποθίκι (склад), ασίρματος (беспроволочный) τιλέγραφος, το κίριο άρθρο (передовая статья) τις εφιμερίδας «Κολεχτιβιστίς», ι βαριά άνκιρα (якорь).

§ 10 Ο ΤΟΝΙΖΜΟΣ ΚΕ ΤΟ ΣΙΜΑΔΙ ΤΥ ΤΟΝΙΖΜΥ

Ударение и обозначение ударения.

Σε κάθε λέξι, πυ εχι περισότερο από μια σιλαβί, ι μια απ' τις σιλαβές-τις προφέρετε δινατότερα κε με πιο σιρτί φονί απ' τις άλες. Ι πιο δινατί κε σιρτί προφορά τις μιας σιλαβίς λέγετε

τονιζμός, π.χ. νε-ρό, ι σιλαβί ρο προφέρετε δινατότερα απ' τι σιλαβί νε.

В каждом слове, если в нем больше одного слога, один из слогов произносится с большей силой и протяжнее, чем остальные. Более сильное и протяжное произношеиие одного слога называется ударением.

Ι σιλαβί, στιν οπία πέφτι ο τόνος λέγετε τονύμενι. Ι άλες σιλαβές τις λέκσις λέγυντε άτονες.

Слог, на который падает ударение называется ударным. Остальные слоги в слове называются безударными.

Για να δίκσυμε τιν τονύμενι σιλαβί βάζυμε πάνο-τις το σιμάδι (ʹ), πυ λέγετε τόνος (οκσία).

Чтобы указать ударный слог, над ним ставится знак (ʹ).

Στιν ελινικί γλόσα ο τόνος πέφτι μόνο στις τρις τελεφτέες σιλαβές τις λέκσις, διλ. πάνο στι λίγυσα, παραλίγυσα κε προπαραλίγυσα (§ 7).

В греческом языке ударение падает только на 3 последние слога слова.

Αν ο τόνος πέφτι πάνο σε δίφτονκο, τότε μπένι πάντα στο δινατὸ φονίεντο.

Если ударение падает на двугласную, то оно всегда приходится на сильную гласную (§ 4).

Ι λέκσις, πυ έχυνε τόνο πάνο στι λίγυσα λέγυντε οκσίτονες π.χ. νερό, χο-ρι-κός, πσο-μί.

Ι λέκσις, πυ έχυνε τόνο πάνο στιν παραλίγυσα λεγυντε παροκσίτονες π.χ. γρά-φο, πλά-νο.

Ι λέκσις, πυ έχυνε τόνο πάνο στιν προπαραλίγυσα λέγυντε προπαροκσίτονες π.χ. ερ-γο-στά-σι-ο, άν-θρο-πος, δά-σκα-λος, κολχόζ-νι-κος.

Если ударение падает на последний слог, слова называются «οκσίτονες», если на предпоследний «παροκσίτονες» и если ударение падает на 3-й слог от конца слова, то тогда слова называются «προπαροκσίτονες».

§ 11. ΑΤΟΝΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

Неударяемые слова

Δεν πέρνυνε τόνο όλες ι μονοσίλαβες λέκσις π.χ. να, θα, δε(ν), φος, σι, σις, σε, κ.τ.λ.

Не имеют ударения все односложные слова.

Εκςερύντε ι ακόλυθες μονοςίλαβες λέκςις:
Исключением являются нижеследующие слова:

TONIZETE	ΔΕΝ TONIZETE
1) ί (или) π.χ. Ί ο Γιάνις ί ι Μαρία το ίπε.	Ι δυλιά άρχιςε, ενό ι Μαρία κιμάτε.
2) πύ; (куда, где). Πύ πάτε; Πύ ίςυνα, Νίκο;	Το βιβλίο, π υ ίχα ίτανε δικό-ςας.
3) πός; (как?) π.χ. Πός γράφις; Πός περνάτε τον κερό-ςας;	Ο πατέρας μας έγραπςε, π ο ς θάρθι το βράδι.
	Μυ ίπες, π ο ς δε θα το κάνις πια.
4) νά (вот) π.χ. Νάτος ίρθε ο χιμόνας.	Πίγα στο χοράφι ν α δυλέπςο. Πίγενε ν α κιμιθίς.
5. γιά (ка) π.χ. Γιά πές-μυ. γ ι ά (или) π.χ. Γιά εγό γιά εςί.	Πίγε στο ςπίτι γ ι α να πάρι το βιβλίο-τις.
6. μά π.χ. Μά τιν αλίθια. (ей правду).	Δεν πίγα στι δυλιά, μ α θα πάγο ςίμερα.
7. τ ί (что?) π.χ. Τί θέλις; Τί ίπες;	Ίδα τ ι Μαρία. Αγαπό πολί τ ι δυλιά.
8. πιό (какое?) π.χ. Πιό πεδί ίνε αφτό;	Να διαβάζις π ι ο καλά.
9. πιά (какие какая?) π. χ. Πιά γινέκα πίγε;	Χτίςαμε π ι α τι φάμπρικα.

§ 12. ΛΕΚΣΙΣ ΜΕ ΔΙΟ ΤΟΝΥΣ

Слова с двумя ударениями

Ι ςινχομένι μονοςίλαβι τίπι τον αντονιμιόν: μυ, με, μας,—ςυ, ςε, ςας,—το, τι, τυ, τις, το(ν), τι(ν), τυς, όταν βρεθύνε πίςο

από προπαροξίτονα ονόματα, ίτε από προπαροξίτονες προσταχτικές ριμάτον, τότε ι προπαροξίτονες αφτές λέξεις πέρνυνε στι λίγυσα δέφτερο τόνο, π.χ. Τα χολχόζικά-μας χοράφια πρασίνισαν. Ο σίντροφός-σας Νίκος έγινε σταχανοβίτις. Αχύσατέ-τον, σίντροφι! 'Αφισέ-με ίσιχο, γιατί βιάζυμε να πάο στι δυλιά. Σιχόρεσέ-με, γιατί άλο δε θα το κάνο.

Сокращенные формы местоимений: μυ, με, τον, и. т. д. если они стоят после имен существительных или после повелительного наклонения, имеющих ударение на 3-м слоге от конца слова, то тогда предыдущее слово принимает на 1-ый слог от конца второе ударение.

§ 13. ΕΚΘΛΙΠΣΙ

Выпадение

'Οταν μια λέξι τελιόνι σε φονίεντο, ίτε σε δίφτονχο κ'ι κατοπινί λέξι αρχίζι από φονίεντο ίτε δίφτονχο, τότε για να μιν ιπάρχι κακοφονία χάνετε το τελικό φονίεντο, ίτε ο τελικός φτόνχος τυ διφτόνχυ τις πρότις λέξις. Στον τόπο τυ φονίεντυ, πυ ξεπέφτι λίγο πιο ψιλά απ'τι σιρά βάζυμε το σιμάδι ('), πυ λέγετε <u>απόστροφος</u>. Το φενόμενο αφτό λέγετε <u>έκθλιπσι</u>.

π.χ. το άφισα > τ' άφισα, το άνιξα > τ' άνιξα, κε έδοσα > κ' έδοσα, κε ένα > κ'ένα, για αφτό > γι' αφτό, από όλα > απ' όλα, σε όλες > σ' όλες, παρά ολίγο > παρ'ολίγο.

Если слово оканчивается на гласную или двугласную, а следующее за ним слово начинается с гласной или двугласной, то для благозвучия гласная или последняя гласная двугласной первого слова выпадает. На месте выпавшей гласной чуть выше строчки ставится значок, который называется апострофом. Такое явление называется выпадением.

ΣΙΜΙΟΣΙ. 'Εκθλιπσι γίνετε κε στι σίνθεσι, μα τότε απόστροφο δε βάζυμε π. χ. παρόμιος (αντί παρά όμιος), καθημερινός (αντί κατά ιμερινός), μεθάβριο (αντί μετά αβριο) — после завтра, απαγορέβο — запрещаю (αντί από αγορέβο) το <u>π</u> γίνετε <u>φ</u> κε το <u>τ</u> γίνετε <u>θ</u> κ. τ. λ.

Ο ΣΙΝΔΕΖΜΟΣ <u>ΚΕ</u> (Κ' ΚΙ') ΣΤΙΝ ΕΚΘΛΙΠΣΙ

Союз <u>КЕ</u> при выпадении

'Οταν ι λέξι πυ ίνε ίστερα απ' τον <u>κε</u> αρχίζι απ' τα φο-

νίεντα ε, ι, τότε ο κε χάνι κανονικά το τελικό-τυ φονίεντο ε, π.χ. κε ίςτερα —κ'ίςτερα, κε ίχε—κ'ίχε, κε ίπα—κ' ίπα.

'Οταν όμος ίςτερα απ'τον κε ι λέκσι αρχίζι από α, ο, υ, τότε ο κε χάνι το τελικό-τυ φονίεντο ε κε ςτον τόπο τυ ε πέρνι ένα ι π.χ. κε άλος — κι'άλος (αντί κ'άλος), κε όλα—κι'όλα (αντί κ'όλα), κε αν θέλι — κι'αν θέλι (αντί κ'αν θέλι), κε ύτε — κι'ύτε (αντί κ' ύτε).

Если следующее после κε слово начинается с гласных ε, ι, то ε союза κε нормально выпадает. Если же слово после κε начинается с α, ο, υ, то ε союза κε выпадает, а вместо выпавшей гласной ε прибавляется ι (примеры см. выше).

III. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΙ ΣΙΣΤΑΣΙ ΤΟΝ ΛΕΚΣΕΟΝ

Морфологический состав слов

§ 14. ΚΑΤΑΛΙΚΣΙ, ΘΕΜΑ, ΧΑΡΑΧΤΙΡΑΣ, ΡΙΖΑ, ΠΡΟΒΑΛΜΑ, ΠΡΟΣΦΙΜΑ.

Окончание, основа, характеристика, корень, приставка, суффикс.

Κατάλικσι λέγετε εκίνο το μέρος τις λέκσις, πυ μπορί να μεταβάλετε, αν ι λέκσι γίνι μέλος τις πρότασις. Ι κατάλικσι φανερόνι τιν ένοσι τον λέκσεον στιν πρότασι· π. χ. Το μίλ-ο, τυ μίλ-υ, πέζ-ο, πέζ-ις (καταλ. ο, υ, ις) κ.τ.λ.

Окончанием называется та часть слова, которая может изменяться, если слово становится членом предложения. Окончание есть выражение связи слов в предложении.

Αν βγάλυμε τιν κατάλικσι, εκίνο πυ μένι απ'τι λέκσι λέγετε θέμα. Θέμα λέγετε το αμετάβλιτο μέρος τις λέκσις, πυ περιέχι τι σιμασία-τις π.χ. κσιλένιος (θ. κσιλέν).

Если отбросим окончание, то остающаяся часть слова называется основой. Основой называется неизменяемая часть слова, которая заключает в себе его значение.

Το τελεφτέο γράμα τυ θέματος λέγετε χαραχτίρας π. χ. πέζ-ο (χαρ.—ζ).

Последняя буква основы называется характеристикой.

Ρίζα λέγετε εκίνο το μέρος τυ θέματος, απ'το οπίο ορίζετε ι σιμασιολογικί σινκένια ανάμεσα στις λέκσις π. χ. έργ-ο, εργ-άτ-ις, εργ-ατ-ικ-ός, εργ-ατ-ιά, εργ-άζ-υμε (ρίζα—εργ).

Корнем называется та часть основы, по которой устанавливается смысловое родство между словами.

Το μέρος τυ θέματος, πυ βρίσκετε πριν απ' τι ρίζα, λέγετε πρόβαλμα π. χ. πρό-γραμ-α, ιπο-γράφ-ο (προβάλματα προ, ιπο).

Часть основы, стоящая перед корнем, называется приставкой.

Το μὲρος τυ θέματος, πυ βρίςκετε ίςτερα απ' τι ρίζα, λέγετε πρόςφιμα. εργ-άτ-ις, εργ-άζ-υμε (προςφ. ατ, αζ).

Часть основы, стоящая после корня, называется суффиксом.

Ο ρόλος τον προβαλμάτον κε τον προςφιμάτον ίνε πολί μεγάλος: με τι βοίθιά-τυς ςκιματίζυντε λέκςις με νέες ςιμαςίες (νέες λέκςις).

Роль приставок и суффиксов в языке огромна: С их помощью образуются слова с новыми значениями (новые слова).

§ 15. ΠΡΟΒΑΛΜΑΤΑ—Приставки

Τα πιο ςινιθιζμένα προβάλματα ίνε:

Наиболее распространенные приставки:

ε̲ν̲ π. χ. έ̲ν̲-τομο (насекомое), ε̲ν̲-άντια (против) έ̲ν̲-οπλος (вооруженный), ε̲ν̲-γράφο (записывать).

ι̲ς̲ π. χ. ί̲ς̲-οδος (вход), ι̲ς̲-όδιμα (доход), ι̲ς̲-ιτίριο (билет), ι̲ς̲-αγογί (введение, ввоз).

ε̲χ̲ ̲(̲ε̲χ̲ς̲,̲ ̲χ̲ς̲ε̲)̲ π. χ. εχ-στρατία (поход), ε̲χ̲-δρομί (экскурсия), έ̲χ̲ς̲-οδος (выход), εχς-ορία (высылка), έ̲χ̲ς̲-ιπνος (умный), ε̲χ̲ς̲-αγογί (экспорт), χ̲ς̲ε̲-χορίζο (отделять).

ς̲ι̲ν̲ π. χ. ς̲ι̲ν̲-γραφέας (писатель), ς̲ί̲ν̲-τροφος (товарищ), ς̲ι̲(̲ν̲)̲-μαθιτίς (соученик), ς̲ ̲(̲ν̲)̲-μαχος (союзник), ς̲ί̲ν̲-ορο (граница).

π̲ρ̲ο̲ π. χ. π̲ρ̲ό̲-γραμα (программа), π̲ρ̲ό̲-λογος (пролог, предисловие), προ-ζίμι (закваска), πρό-ορα (преждевременно).

δ̲ι̲ά̲ π. χ. δ̲ι̲α̲-ταγί (приказ), δ̲ι̲ά̲-γραμα (диаграмма) δ̲ι̲α̲-βάτις (прохожий), δ̲ι̲ά̲-δρομος (коридор) δ̲ι̲ά̲-μετρος (диаметр), δ̲ι̲ά̲-βαςι (проход)

μετά π. χ. μετά-θεσι (перемещение), μετα-βολί (изменение), μετα-κίνισι (передвижение).

αμφί π. χ. αμφι-θέατρο (амфитеатр), αμφι-βάλο (сомневаться), αμφι-βολία (сомнение).

ιπό π. χ. ιπο-γράφο (подписать) ιπο-γραφί (подпись) ιπο-δοχί (встреча), ιπο-κίμενο (подлежащее), ιπο-τίνυσα (гипотенуза), ιπο-φέρο (переносить).

περί π. χ. περί-μετρος (пэриметр) περι-φέρια (окружность), περί-πατος (прогулка), περι-βόλι (огород), περί-εργος (любопытный).

επί π. χ. επι-γραφί (надпись), επι-φάνια (поверхность), επι-κιρόνο (утверждать).

§ 16. ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

Сложные слова

Ι λέκσις, πυ περιέχυνε διο ρίζες κε περισότερες, λέγυντε σίνθετες π. χ. σιδερόδρομος (ρίζες σιδερ + δρομ).

Слова, содержашие в себе два корня и более, называются сложными.

Σε μερικές σίνθετες λέκσις ι ρίζες ενόνυντε με τι βοίθια τον φονίεντον α, ο, ι. Αφτά τα φονίεντα λέγυντε ενοτικά. Σε άλες λέκσις τέτιο ενοτικό φονίεντο δεν ιπάρχι.

В одних сложных словах корни соединяются при помощи гласных α, ο, ι. Эти гласные называются соединительными. В других сложных словах такого гласного звука нет.

Παραδίγματος χάρι—н. пр.

ΠΡΟΤΟ ΣΙΝΘΕΤΙΚΟ		ΔΕΦΤΕΡΟ ΣΙΝΘΕΤΙΚΟ	
αμπέλι	+ χοράφι	=	αμπελ-ο-χόραφα
πσομί	+ τιρί	=	πσομ-ο-τίρι
κακί	+ ανατροφί	=	κακ-ο-αναθρεμένος (плохо воспитанный)
θάνατος	+ φέρο	=	θανατ-ι-φόρος (смертоносный)

πέντε + γονία = πεντ-ά-γονο
(пятиугольник)
γλικός + κσινός = γλικ-ό-κσινος
ανιχτά + μάτια = ανιχτ-ο-μάτις
προ- + πέρισι = προ-πέρισι
δις + τίχι = δις-τιχία (несчастие).
πιγένο + έρχυμε = πιγενο-έρχυμε.

Το πρότο σινθετικό μπορί νάνε υσιαστικό, επίθετο, ρίμα κε άκλιτο μέρος τυ λόγυ.

Первая часть сложных слов может быть существ. прилагат., глагол и нескл. часть речи.

Το ρίμα σα δέφτερο σινθετικό μένι αμετάβλιτο π. χ.

ίχνι + γράφο = ιχν-ο-γραφό (чертить)
καλά + περνό = καλ-ο-περνό
κριφά + μιλό = κριφ-ο-μιλό.
καλά + δέχυμε = καλ-ο-δέχυμε.
(хорошо принимать)

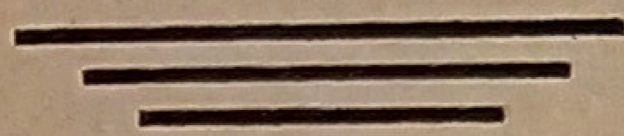
χορός + πιδό = χορ-ο-πιδό
έμα + κιλό = (ε)ματ-ο-κιλό
αντί + λέγο = αντι-λέγο (возражать).
ιπό + γράφο = ιπο-γράφο (подписывать)
δια + βένο = δια-βένο
ιπό + χορό = ιπο-χορό (отступать).

1. Όταν το πρότο σινθετικό ίνε ι λέκσι γι (земля), τότε γίνετε γεο π. χ. γι+γράφο=γεογραφία, γι+μετρό=γεομετρία, γι+χτίμα=γεοχτίμονας (землевладелец).

2. Το όνομα ίδορ=νερό, όταν ίνε πρότο σινθετικό γίνετε ιδρ ίτε ιδρο π.χ. ίδορ+γονο=ιδρογόνο—водород, ίδορ+μέτρο=ιδρόμετρο,—водомер, ιδορ+αντλία=ιδραντλία—водяной насос κ. τ. λ.

3. Το επίθετο καλός, όταν ίνε πρότο σινθετικό γίνετε καλί, π.χ. καλά+γράφο=καλιγράφος, καλιγραφία—каллиграф, каллиграфия.

4. Τα αριθμιτικά: ένας, διο, τρία, τέςερα, όταν ίνε πρότα ςινθετικά γίνυντε μονο-, δι-, τρι-, τετρα- π.χ. ένα + μάτι = μονομάτις, ένα + κομάτι = μονοκόματος, διο + πατόματα = δίπατος (2-х этажный), τρις + γονιές = τρίγονο, τέςερις + πλεβρές = τετράπλεβρο, τὲςερα + πόδια = τετράποδο, διο + πλεβρές = δίπλεβρο κ. τ. λ.

VI· ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Морфология

§ 17. ΜΕΡΙ ΤΥ ΛΟΓΥ

Части речи

Ι λέξις, απ'τις οπίες αποτελύντε ι προτάσις, μπορύνε κατά τι σιμασία-τυς να διερεθύν σε ομάδες. Μερικὲς λὲξις φανερόνυνε τις ονομασὶες τον αντικιμένον (δέντρο, χαρτί, χορτὰρι, πένα), άλες λέξις φανερόνυνε τα γνορίζματα τον αντικιμένον (κόκινος-ι-ο, δινατός-ί-ό, ζεστός-ί-ό) κε τρίτες λέξις φανερόνυνε τιν ονομασία τις ενὲργιας (διαβάζο, γράφο, δυλέβο) κ.τ.λ.

Ι ομάδες τον λέξεον, στις οπίες χορίζυντε ι λέξις κατά τι σιμασία-τυς, λέγυντε μέρι τυ λόγυ.

Слова, из которых состоят предложения, могут быть по значению разбиты на группы. Одни слова обозначают названия предметов (дерево, бумага, трава, перо), другие—признаки предметов (красный-ая-ое, сильный-ая-ое, горячий-ая-ее), третьи—названия действий (читать, писать, работать) и. т. д.

Группы слов, на которые слова разбиваются по значению, называются частями речи.

Τα μὲρι τυ λόγυ στιν ελινικί γλόσα ίνε δέκα. Частей речи в греческом языке 10:

1. 'Αρθρο—член.
2. 'Ονομα υσιαστικό—имя существительное.
3. 'Ονομα επίθετο—имя прилагательное.
4. Αριθμιτικό—числительное.
5. Αντονιμία—местоимение.
6. Ρίμα—глагол.
7. Πρόθεσι—предлог.

8. Επίριμα—наречие.
9. Σί(ν)δεζμος — союз.
10. Επιφόνιμα—междометие.

Τα πρότα έξι μέρι τυ λόγυ κλίνυντε κε λέγυντε κλιτά μέρι τυ λόγυ. Τα 4 τελεφτέα (ι πρόθεσι, το επίριμα, ο σίνδεζμος κε το επιφόνιμα) δεν κλίνυντε κε λέγυντε ά κ λ ι τ α μ έ ρ ι τυ λόγυ.

Первые шесть частей речи называются изменяемыми, остальные четыре (предлог, наречие, союз и междометие) неизменяемыми частями речи.

ΟΝΟΜΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟ

Имя существительное

§ 18. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΙΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟ

Общие сведения о существительном

Το υσιαστικό ίνε μέρος τυ λόγυ, πυ φανερόνι τις ονομασίες τον αντικιμένον (άνθροπος, άλογο, κομπάιν,) φενόμενα τις κινονικίς ζοίς (επανάστασι), φενόμενα φισικά (βροντί, βάρος), χιμικά (σκυριά), ψιχικά (λίπι), προτσές πυ γίνυντε στον οργανιζμό (αναπνοί), ενέργιες αποσπαζμένες απ'τα αντικίμενα (κίνισι), γνορίζματα αποσπαζμένα απ'τα αντικίμενα (ίψος), ποσά αποσπαζμένα απ' τα αντικιμενα (πεντάρι-ρα).

Имя существительное есть часть речи, которая обозначает—название предметов (человек, лошадь, комбайн), явлений общественной жизни (революция), явлений природы (гром), явлений физических, (тяжесть), химических (ржавчина), психических (горе), процессов, совершающихся в организме (дыхание), действий, оторванных от предметов (движение), признаков, оторванных от предметов (высота), количеств, оторванных от предметов (пятерка).

Τιπικό-τυς γνόριζμα: τα υσιαστικά απαντύνε στο ερότιμα πιος; πιά; πιό; τί;

Формальный признак: существ. отвечают на вопрос кто? что?

Το υσιαστικό, πυ φανερόνι ονομασία ενός μόνυ αντικιμένυ λέγετε κίριο.

Имя сущ., которое обозначает название единичного предмета, называется собственным.

Τα κίρια ονόματα υσιαστικά απαντύντε μόνο στον ενικό αριθμό, ίτε στον πλιθιντικό π. χ. ι Μόσχα, ι Μαριύπολι, ι Ελάδα

(ενικ. αριθμός), όχι όμος κε ι Μόςχες, ι Μαριύπολες, ι Ελάδες. Λέμε : τα Υράλια βυνά, ι Άλπις, τα Ιμαλάια (πλιθ. αριθμός), όχι όμος κε το Υράλιο βυνό, ι Άλπι, το Ιμαλάιο κ. τ. λ.

Το αρχικό γράμα τον κιρίον ονομάτον υσιαςτικόν γράφετε με κεφαλέο γράμα π. χ. Αζοφικί, Κίεβο, Σιβιρία.

Собственные имена сущ. пишутся с большой буквы н. пр. Азовское море, Киев, Сибирь и т. д.

Το υσιαςτικό, που φανερόνι ονομαςία πλίθυς αντικιμένον ςτον ενικό αριθμό, λέγετε αθριςτικό ίτε περιλιπτικό π. χ. ο ςτρατός —πολί ςτρατιότες, ο λαός—πολί άνθροπι, το πεζικό—πολί πεζί ςτρατιότες, το ιπικό—πολί καβαλάριδες κ. τ. λ.

Имя существительное, которое в един. числе обозначает название множества предметов называется собирательным. Напр. армия—много красноармейцев, народ—много людей, пехота—много пехотинцев, конница—много всадников и. т. д.

§ 19. ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Род существительных

Τα υσιαςτικά ίνε αρςενικύ, θιλικύ κε υδετέρυ γένυς.

Различают существительные муж. р., жен. р. и сред. рода.

Μπροςτά απ' τα υσιαςτικά του αρςενικύ γένυς μπένι το άρθρο ο, μπροςτά απ' τα υσιαςτικά του θιλικύ γένυς—ι κε μπροςτά απ' τα υσιαςτικά του υδέτερυ γένυς το άρθρο το π. χ.

1) αρς. γένυς ο εργάτις, ο κολχόζνικος, ο κερός κ. τ. λ.
2) θιλ. » ι φάμπρικα, ι εργάτρια, ι αβλί, ι βροχί.
3) υδετ. » το εργοςτάσιο, το χοράφι, το νερό, το ςπίτι.

Перед сущ. муж. рода ставится член о, перед сущ. жен. рода —ι и перед сущ. сред. рода то.

Ι λέξις ο, ι, το, που βάζυμε μπροςτά ςτα ονόματα, για να τα παραςτίσυμε ςα γνοςτά κε οριςμένα λέγυντε άρθρα, π. χ. ίδα τον κολχόζνικο, ίδα το γνοςτό κολχόζνικο, ενό ίδα κολχόζνικο, ίδα κάπιο άγνοςτο κολχόζνικο. Δυλέβο ςτο εργοςτάσιο, δυλέβο ςτο γνοςτό εργοςτάσιο (π. χ. του Ιλίτς), ενό δυλέβο ςε εργοςτάσιο—δυλέβο ςε κάπιο άγνοςτο εργοςτάσιο.

Слова о, ι, то, которые ставятся впереди имен, чтобы представлять их известными и определенными, называются членами (примеры см. выше).

'Ολα τα αρσενικά υσιαστικά στιν ονομαστικί τυ ενικύ αριθμύ τελιόνυν σε φονίεντο με ς στο τέλος, π. χ. ο υντάρνικος, ο εργάτις, ο σίντροφος, ο χερός.

Все существит. мужс. рода оканчиваются в им. пад. един. числа на гласную букву+согласная ς.

'Ολα τα θιλικά υσιαστικά τελιόνυν σε φονίεντο, π. χ. ι χόρα, ι επανάστασι, ι μάνα, ι νίφι, ι μέθοδο κ. τ. λ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. Упражнение. Να ορίσετε το γένος τον υσιαστικόν, βάζοντας στον τόπο τις γραμίς (—) το ανάλογο άρθρο.

Определить род сущ., поставив на месте тире соответствующий член.

—Νέα ζοί,—σοσιαλιστικό χτίσιμο,—εργατικί μέρα, —μεγάλι σοδιά,—κολχόζικο χοριό, —παράθιρο,—τραπέζι,—ίλιος,—θάλασα,—γινέκα,—κίπος, —φανάρι,—γεφίρι,—κρίσι,—καπιταλιζμός,—τέλος,—φίλακας,—νικοκιριό,—δρεπάνι,—σφιρί, —ένοσι, —εκσυσία,—βροχί,—χαρτί,—γάτος, —γάτα,—γατί—ινί,—γεογραφικός χάρτις, —μαθιτίς, —μαθίτρια, —στόμα,—κομυνιστικό κόμα,—πράγμα, —κομυνιζμός,—μπολσεβίκος, —κομυνιστίς,—πιονέρος,—αρτέλι,—κολχόζι,—κολχόζνικος,—άλογο, —τράκτορ, —κομπάιν,—πιονέρικο λάγερ,—Οχτοβριανί επανάστασι,—πανκόζμιο προλεταριάτο,—πεδί, —Κόκινος στρατός,—Μάβρι θάλασα,—Αζοφικί θάλασα,—γιαλός,—αλέτρι,—σπόρος,—σπορά,—φιτό, —φιτά,—κσίλο, —κσίλα,—δέντρο, —δέντρα, —πρόβατο, —δάσκαλος,—δασκάλα,—μολίβι,—κοντίλι, —βιβλίο,—εργοστάσιο,—φάμπρικα,—πεντάχρονο πλάνο, —σοσιαλιζμός, —σοσιαλιστικί άμιλα, —γάλα, —ίλιος, —υρανός, —μάθισι,—όνομα,—γράμα,—αβλί, —αβγί, —κάμαρα.

§ 20. ΑΡΙΘΜΟΣ
Число

Το μεγαλίτερο μέρος τον υςιαςτικόν το μεταχιριζόμαςτε κε ςτον ενικό κε ςτον πλιθυντικό αριθμό.

Αν ο λόγος γίνετε για ένα αντικίμενο, φενόμενο κ.τ.λ. μεταχιριζόμαςτε τον ενικό αριθμό, αν για πολά—τον πλιθυντικό αριθμό.

Большая часть существ. употребляется и в ед. числе и во множественном.

Если речь идет об одном предмете, явлении и т.д. употребляется ед. число, о многих—множ. число.

Ι αριθμί ίνε 2:

1) Ενικός αριθμός (единственное число), π. χ. ο εργάτις, ο κολχόζνικος, ι χόρα, το προλεταριάτο, ι εκςυςία.

2) Πλιθυντικός αριθμός (множественное число), π. χ. τα εργοςτάςια, ι φάμπριχες, τα χόματα, ι ςταχανοβίτες, τα χοριά, ι κολχόζνικι.

§ 21. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ
Склонение существительных

1) Ο κομαντίρος (πιος;) διιγίθικε ςτυς κολχόζνικυς για τον Κόκινο ςτρατό.

2) Ι έκθεςι (πιανύ;) τυ κομαντίρυ ακυότανε με εκςερετικό ενδιαφέρο.

3) Τον κομαντίρο (πιόνα;) τον χιροκρότιςαν μ' ενθυςιαςμό.

4) Σίντροφε κομαντίρε! Σας παρακαλύμε να κυβεντιάςετε μαζί-μας ίςτερα απ'τιν παράςταςι τυ φιλμ «Αγόνας για το Κίεβο».

Командир (кто?) рассказал колхозникам о Красной Армии.

Доклад (кого?) командира слушался с исключительным интересом.

Командира (кого?) аплодировали восторженно.

Тов. командир! Просим вас провести беседу после просмотра картины „Борьба за Киев".

Ι διάφορες καταλίξις (μορφές), πυ πέρνι το υςιαςτικό ςτιν πρόταςι, λέγυντε πτόςις.

Разные окончания (формы), которые принимает сущ. в предложении, называются падежами.

'Οταν το υσιαστικό απαντάι στις εροτίσις πιος; πιά; πιό; τί; πιι; πιες; ίνε στιν ονομαστικί πτόσι.

'Οταν το υσιαστικό απαντάι στα εροτίματα πιανύ; πιανίς; πιανόν; τίνος; ίνε στι γενικί πτόσι,

'Οταν το υσιαστικό απαντάι στα εροτίματα πιόνα; πιά; πιύς; πιές; ίνε στιν ετιατικί πτόσι.

'Οταν το υσιαστικό φανερόνι το όνομα εκίνυ, στον οπίο αποτινόμαστε ίνε στιν κλιτικί πτόσι,

Если существительное отвечает на вопросы кто? что?, будет именительный падеж.

Если сущ. отвечает на вопросы кого? чего?, будет родительный падеж.

Если сущ. отвечает на вопросы кого? что?, будет винительный падеж.

Если существ. обозначает имя того, к кому мы обращаемся с речью, будет звательный падеж.

Ι πτόσις στιν ελινικί γλόσα ίνε 4:

1. Ονομαστικί πτόσι—Именительный падеж.
1. Γενικί » — Родительный „
3. Ετιατικί » —Винительный „
4. Κλιτικί » —Звательный „

Ι μεταβολί τον υσιαστικόν στις πτόσις κε στυς αριθμύς λέγετε κλίσι.

Изменение сущ. по падежам и числам называется склонением.

§ 22. ΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΚΕ ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Равносложные и неравносложные существительные.

Τα υσιαστικά λέγοντε:

1) Ισοσίλαβα, όταν έχυνε ίσο αριθμό σιλαβόν ς'όλες τις πτόσις κε στυς διο αριθμύς, π. χ. μί-λο, μί-λυ, μί-λα, μί-λον κ.τ.λ. φά-μπρι-κα, φά-μπρι-κας, φά-μπρι-κες.

2) Ανισοσίλαβα, όταν σε μερικές πτόσις έχυνε μια σιλαβί περισότερι απ'τιν ονομαστικί τυ ενικύ αριθμό, π.χ. γρά-μα, γρά-ματος, γρά-μα-τα, με-ζές, με-ζέ-δες, πσα-ράς, πσα-ρά-δες κ. τ. λ.

Существительные называются:

1) Равносложными, если имеют равное количество слогов во всех падежах и числах.

2) Неравносложными, называются существительные, имеющие при склонении на один слог больше чем в именительном падеже единственного числа.

§ 23. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΙΣΟΣΙΛΑΒΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Склонение равносложных существительных.

α) Α Ρ Σ Ε Ν Ι Κ Α (муж. рода)

Ε Ν Ι Κ Ο Σ Α Ρ Ι Θ Μ Ο Σ

		(плод)	(рабочий)	(борьба)
Ονομ.	ο	καρπ-ός	εργάτ-ις	αγόν-ας
Γεν.	τυ	καρπ-ύ	εργάτ-ι	αγόν-α
Ετιατ.	τον	καρπ-ό	εργάτ-ι	αγόν-α
Κλιτ.	—	καρπ-έ!	εργάτ-ι!	αγόν-α!

Π Λ Ι Θ Ι Ν Τ Ι Κ Ο Σ Α Ρ Ι Θ Μ Ο Σ

Ονομ.	ι	καρπ-ί	εργάτ-ες	αγόν-ες
Γεν.	τον	καρπ-όν	εργατ-όν	αγόν-ον
Ετιατ.	τυς	καρπ-ύς	εργάτ-ες	αγόν-ες
Κλιτ.	—	καρπ-ί!	εργάτ-ες!	αγόν-ες!

Κλίνατε—просклоняйте:

Κατά το καρπός: ο αδερφός (брат), ο χορικός (крестьянин), ο κίπος (сад), ο ποταμός (река), ο άνθροπος (человек), ο σίντροφος (товарищ), ο δάσκαλος (учитель), ο κάτικος (житель).

Κατά το εργάτις: ο νάφτις (моряк), ο τεχνίτις (мастер), ο δικαστίς (судья), ο κιβερνίτις (правитель).

Κατά το αγόνας: ο φίλακας (сторож), ο γίγαντας (гигант), ο άραβας (араб), ο κόλακας (льстец).

β) Θ Ι Λ Ι Κ Α (женск. рода)

Ε Ν Ι Κ Ο Σ Α Ρ Ι Θ Μ Ο Σ

		(камень)	(голос)	(метод)
Ονομ.	ι	πέτρ-α	φον-ί	μέθοδ-ο(ς)
Γεν.	τις	πέτρ-ας	φον-ίς	μέθοδ-ος(δυ)
Ετιατ.	τιν	πέτρ-α	φον-ί	μέθοδ-ο
Κλιτ.	—	πέτρ-α!	φον-ί!	μέθοδ-ο!

Π Λ Ι Θ Ι Ν Τ Ι Κ Ο Σ Α Ρ Ι Θ Μ Ο Σ

Ονομ.	ι	πέτρ-ες	φον-ές	μέθοδ-ες
Γεν.	τον	πετρ-όν	φον-όν	μεθόδ-ον
Ετιατ.	τις	πέτρ-ες	φον-ές	μέθοδ-ες
Κλιτ.	—	πέτρ-ες!	φον-ες!	μέθοδ-ες!

Κλίνατε—просклоняйте:

Κατά το πέτρα: ι πόρτα, ι μέρα, ι χόρα (страна), ι γλόσα (язык), ι σιμέα (знамя), ι μάζα (масса), ι ρίζα (корень), ι θάλασα (море).

Κατά το φονί: ι βροχί (дождь), ι σκινί (сцена), ι αβλί (двор), ι στολί (украшение, мундир), ι μάχι (бой), ι δίκι (судебный процесс), ι λὲσχι (клуб), ι βρίσι (фонтан).

Κατά το μέθοδο: ι πρόοδο, (успех), ι άνοδο (под'ем), ι περίμετρο (периметр), ι διάμετρο, ι ίσοδο (вход).

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	Δέσπ-ο	(собств. имя)	Πλιθ. αριθμό δεν έχι.
Γεν.	τις	Δέσπ-ος		
Ετιατ.	τι(ν)	Δέσπ-ο		
Κλιτ.	—	Δέσπ-ο		

Κατά το Δέσπο: κλίνετε ι Λενιό, ι Μάρο, ι Μαριγό κ.τ.λ.

γ) ΥΔΕΤΕΡΑ (ср. рода)

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

		(яблоко)	(глаз)	(тяжесть)
Ονομ.	το	μίλ-ο	μάτ-ι	βάρ-ος
Γεν.	του	μίλ-υ	ματ-ιύ	βάρ-υς
Ετιατ.	το	μίλ-ο	μάτ-ι	βὰρ-ος
Κλιτ.	—	μίλ-ο!	μάτ-ι!	βάρο-ς!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	τα	μίλ-α	μάτ-ια	βάρ-ι
Γεν.	τον	μίλ-ον	ματ-ιόν	βαρ-όν
Ετιατ.	τα	μίλ-α	μάτ-ια	βάρ-ι
Κλιτ.	—	μίλ-α!	μάτ-ια!	βάρ-ι!

Κλίνατε—просклоняйте:

Κατά το μίλο: το κσίλο (дерево), το φίλο (лист), το πέφκο (сосна), το έλατο (ель).

Κατά το μάτι: το χέρι (рука), το πόδι (нога), το ποτίρι (стакан), το πεδί (дитя), το φανάρι (фонарь), το χαρτί (бумага).

Κατά το βάρος: το βάθος (глубина), το κέρδος (прибыль), το σκὲβος (посуда), το κράτος (государство), το μὲρος (часть, сторона, место), το πλάτος (ширина), το μέλος (член), το λάθος (ошибка) κ.τ.λ.

§ 24. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Склонение неравносложных существительных

α) ΑΡΣΕΝΙΚΑ (мужского рода)

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

		(пекарь)	(кофе)
Ονομ.	ο	πσομ-άς	καφ-ές
Γεν.	τυ	πσομ-ά	καφ-έ
Ετ.	τον	πσομ-ά	καφ-έ
Κλιτ.	—	πσομ-ά!	καφ-έ!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	πσομ-άδες	καφ-έδες
Γεν.	τον	πσομ-άδον	καφ-έδον
Ετ.	τυς	πσομ-άδες	καφ-έδες
Κλιτ.	—	πσομ-άδες!	καφ έδες!

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

		(дед)	(лодочник)	(Иван)
Ονομ.	ο	παπ-ύς	βαρκάρ-ις	Γιάνις
Γεν.	τυ	παπ-ύ	βαρκάρ-ι	Γιάνι
Ετ.	τον	παπ-ύ	βαρκαρ-ι	Γιάνι
Κλιτ.	—	παπ-ύ!	βαρκάρ-ι!	Γιάνι!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	παπ-ύδ-ες	βαρκάρ-ιδ-ες	Γιάν-ιδ-ες
Γεν.	τον	παπ-ύδ-ον	βαρκάρ-ιδ-ον	Γιάν-ιδ-ον
Ετ.	τυς	παπ-ύδ-ες	βαρκάρ-ιδ-ες	Γιάν-ιδ-ες
Κλιτ.	—	παπ-ύδ-ες!	βαρκάρ-ιδ-ες!	Γιάν-ιδ-ες!

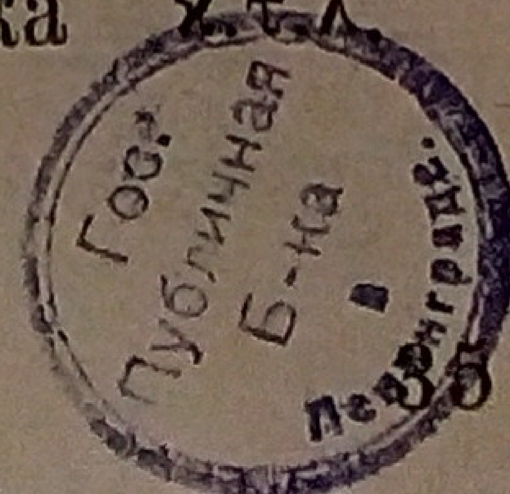
Κλίνατε—просклоняйте:

Κατά το πσομάς: ο πσαράς—рыбак, ο πετράς—каменьщик, ο παπυτσάς—сапожник, ο φαγάς—обжора, ο χαλβάς—халва, ο Λυκάς (στον ενικό αριθμό).

Κατά το βαρκάρις: ο μπακάλις—бакалейщик,: ο τσομπάνις—пастух, ο μανάβις—зеленщик.

Κατά το καφές: ο μεζές—закуска, ο λεχές—пятно, ο μενεχσές—фиалка, ο τενεχές—жесть, ο γλεντσές—гуляка κ. τ. λ.

Κατά το Γιάνις: ο Φότις, ο Κοστίς.

β) ΘΙΛΙΚΑ ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ

женского рода неравносложные

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	οχ-ά	λέχς-ι	μαιμ-ύ
Γεν.	τις	οχ-άς	λέχς-ις	μαιμ-ύς
Ετ.	τιν	οχ-ά	λέχς-ι	μαιμ-ύ
Κλιτ.	—	οχ-ά!	λέχς-ι!	μαιμ-ύ!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	οχ-άδες	λέχς-ις	μαιμ-ύδες
Γεν.	τον	οχ-άδον	λέχς-εον	μαιμ-ύδον
Ετ.	τις	οχ-άδες	λέχς-ις	μαιμ-ύδες
Κλ.	—	οχ-άδες!	λέχς-ις!	μαιμ-ύδες!

Κλίνατε—просклоняйте:

Κατά το οχά (мера веса—3 фунта): ι μάνα (мать).

Κατά το λέχςι (слово): ι πόλι (город), ι κρίςι (кризис), ι λίςι (решение, развязка), ι φίςι (природа), ι πράκςι (действие), ι απόδικςι (доказательство, расписка), ι άνικςι (весна), ι κιβὲρνιςι (правительство), ι κίνιςι (движение).

Κατά το μαιμὺ: (обезьяна), ι αλεπύ (лиса), ι μιλονύ (жена мельника), ι γαλατύ (молочница).

γ) ΫΔΕΤΕΡΑ ΥΣ. ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ

среднего рода сущ. неравносложные

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	το	κόμ-α	γράπς-ιμο	κρὲ-ας	φος
Γεν.	τυ	κόμ-ατος	γραπς-ίματος(μυ)	κρέ-ατος	φοτός
Ετ.	το	κόμ-α	γράπς-ιμο	κρέ-ας	φος
Κλιτ.	—	κόμ-α!	γράπς-ιμο!	κρέ-ας!	φος!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	τα	κόμ-ατα	γραπς-ίματα	κρέ-ατα	φότα
Γεν.	τον	κομ-άτον	γραπς-ιμάτον	κρε-άτον	φότον
Ετ.	τα	κόμ-ατα	γραπς-ίματα	κρὲ-ατα	φότα
Κλιτ.	—	κόμ-ατα!	γραπς-ίματα!	κρέ-ατα!	φότα!

Κλίνατε—Просклоняйте:

Κατά το κόμα: (партия), το γράμα (буква, письмо), το στόμα

(рот), το ςτρόμα (слой, постель), το πράγμα (вещь), το ρίμα (глагол), το ςόμα (тело), το βλέμα (взгляд).

Κατὰ το γράπςιμο (письмо), το ράπςιμο (шитье), το λίςιμο— (решение, развязка), το χτίςιμο—(стройтельство), το νίπςιμο— (мытье), το τρέκςιμο—(бег), το πλίςιμο—(стирка).

Κατὰ το κρέας: το τέρας—(чудовище), το (βόριο)ςέλας—(северное) сияние.

§ 25. ΑΝΟΜΑΛΙ ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Неправильное склонение существительных

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

		секретарь		(обязанность, долг, задача)	(событие, факт)
Ονομ.	ο	γραματέας	το	καθίκον	γεγονός
Γεν.	τυ	γραματέα	τυ	καθίκοντος	γεγονότος
Ετ.	τον	γραματέα	το	καθίκον	γεγονός
Κλιτ.	—	γραματέα!	—	καθίκον!	γεγονός!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	γραματίς	τα	καθίκοντα	γεγονότα
Γεν.	τον	γραματέον	τον	καθικόντον	γεγονότον
Ετ.	τυς	γραματίς	τα	καθίκοντα	γεγονότα
Κλιτ.	—	γραματίς!	—	καθίκοντα!	γεγονότα!

Κλίνατε—просклоняйте:

Κατά το γραματέας: ο ςινγραφέας (писатель), ο εχλογέας (избиратель), ο βαφέας (краситель).

Κατά το καθίκον: το μέλον (будущее), το ςιμφέρον (польза интерес), το παρόν (настоящее), το προιόν (продукт).

§ 26. ΠΑΡΑΤΙΡΙΣΙΣ ΣΤΙΝ ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Примечания к склонению существительных

1) Όλα τα αρςενικά υςιαςτικά, πυ τελιόνυνε ςε ας κε δεν έχυν τόνο πάνο στο ας ίνε ιςοςίλαβα, π.χ. ο φίλακας, ι φίλακες ο γίγαντας, ι γίγαντες.

Все сущест. муж. рода, оканчивающиеся на —ας без ударения, равносложные.

2) Όλα τα αρςενικὰ υςιαςτικά, πυ τελιόνυνε ςε—ος ίνε ιςοςίλαβα, π.χ. ο άνθροπος, τυ ανθρόπυ, ι άνθροπι, ο ςίντροφος, τυ ςιντρόφυ, ι ςίντροφι, ο κίπος, ι κίπι κ.τ.λ.

Все существительные муж. рода, оканчивающиеся на ος, равносложные.

3) 'Ολα τα θιλικά υςιαστικά, πυ τελιόνυνε ςε—υ ίνε ανιςοςίλαβα, π. χ. ι αλεπύ, ι αλεπύδες, ι μαιμù, ι μαιμύδες, ι μιλονύ, ι μιλονύδες.

Все существительные женского рода, оканчивающиеся на— υ, неравносложные.

4) 'Ολα τα υδέτερα υςιαςτικὰ, πυ τελιόνυνε ςε—α, ας,—ιμο,—ον, ίνε ανιςοςίλαβα, π. χ. το κόμα, τυ κόματος, τα κόματα, το κρέας, τα κρέατα, το γράπςιμο, τα γραπςìματα, το λίςιμο, τα λιςίματα, το προιόν, τα προιόντα κ.τ.λ.

Все существительные сред. рода, оканчивающиеся на —α, ας,—ιμο—ον, неравносложные.

5) Στα θιλικά υςιαςτικά ςτι γενικί πτόςι τυ ενικύ αριθμύ βάζυμε ςτο τέλος ένα —ς, π.χ. ι χόρα, τις χόρας, ι νίκι, τις νίκις, ι νίφι τις νίφις κ.τ.λ.

В сущ. женского рода един. числа в Род. падеже прибавляется — ς.

6) ι γενικί τυ πλιθιντικύ αριθμύ όλον τον υςιαςτικόν ςε όλα τα γένι έχι κατάλιξι—ον, π.χ. ο χορικός, τον χορικόν, το γράμα τον γραμάτον, ι επανάςταςι, τον επαναςτάςεον, το φίλο, τον φίλον.

Родительный падеж множественого числа всех существительных всех родов оканчивается на ον.

7) Τα θιλικά κε τα υδέτερα υςιαςτικά έχυνε τις ίδιες καταλίξις ςτιν ονομαςτικί, ετιατικί κε κλιτικί κε ςτον ενικό κε ςτον πλιθιντικό αριθμό.

Существительные женского и среднего рода имеют одинаковые окончания в именительном, винительном и звательном падежах в ед. и мн. числе.

8) Τα αρςενικά υςιαςτικά: ο μάςτορας, ο μάγερας ςχιματίζυν τιν ονομαςτικὶ τυ πλιθιντικύ αριθμύ με κατάλιξι—ι αντί—ες, π.χ. ι μαςτόρ-ι, ι μαγέρ-ι.

Существительные муж. рода: ο μάςτορας—мастер, ο μάγερας—повар, имеют во множественном числе в им падеже окончание—ι вместо—ες.

9) Μερικά υςιαςτικά: ο χρόνος, ο λόγος, ο καπνός έχυνε διπλό πλιθιντικό με διο καταλίξις, με διαφορετικί όμος ςιμαςία, π. χ. ο χρόνος, πλιθ. αριθμός: ι χρόνι κε τα χρόνια, ο λόγος, πλιθ. αριθ.: ι λόγι κε τα λόγια, ο καπνός, πλιθ. αριθ.: ι καπνί κε τα καπνά (табаки).

Некоторые существительные: ο χρόνος — время, год, ο λόγος—слово, речь, ο καπνός—дым, табак, в множественном числе имеют два окончания (формы), причем каждой форме соответствует особое значение.

10) Τα αρςενικά υςιαστικά: ο νικοκίρις, περιβολάρις, ο καπετάνιος, έχυνε δίο καταλίξις στον πλιθιντικό αριθμό ςε —ες, ι κε —έι, π. χ. πλιθ. αριθ. ι νικοκίριδες κε νικοκιρ-έι, ι περιβολάριδες κε περιβολαρ-έι, ι καπετάνιι κε καπεταν-έι.

Существительные мужского рода: ο νικοκίρις—хозяин, ο περιβολάρις— огородник, ο καπετάνιος—капитан, имеют два окончания (формы) на ες, ι и -ει.

11) Μερικά υςιαστικά στον πλιθιντικό αριθμό αλάζυν γένος, διλ. τα αρς. κε θιλικά στον πλιθ. αριθμό γίνυντε υδέτερα αρςενικά:

ο υρανός—небо	πλιθ.	αριθμός	τα υράνια	(υδέτερο)
ο πλύτος—богатство	»	»	τα πλύτι	»
ο λεμός —шея	»	»	τα λεμά	»
ο νάβλος—фрахт	»	»	ι νάβλι (αρς.) κε	
	»	»	τα νάβλα	»
ο κάβυρας—рак	»	»	τα καβύρια	»
ο καπνός—дым, табак	»	»	ι καπνί—дымы (αρς.)	
	»	»	τα καπνά—табаки	»
ι νιότι—молодость	»	»	τα νιάτα	»

Некоторые существительные во множ. числе меняют род, т. е. существительные муж. и женского рода во множественном числе становятся сущест. сред. рода.

12) 'Ολα τα θιλικά υςιαστικά, πυ τελιόνυν στιν ονομαστικί τυ ενικύ αριθμύ ςε -α κε -ι ίνε ιςοςίλαβα, π.χ. ι χόρα, τις χόρας, ι χόρες, ι φονί, τις φονίς, ι φονές, ι χαρά, τις χαράς, ι χαρές. Εκςερύντε ι οκά, ι κιρά κε μερικά άλα, π. χ. ι οκάδες, ι κιράδες, ι λέκςι, τον λέκςεον, ι πράκςι, τον πράκςεον, ι λίςι τον λίςεον κ.τ.λ.

Все существительные женского рода, оканчивающиеся в ед. числе на -α, -ι, равносложные. Исключением являются ι οκά ока (мера веса—3 фунта), κιρά—госпожа, λέκςι—слово, πράκςι—действие и т. д.

13) Στα ανιςοςίλαβα υςιαστικά αρςενικά κε θιλικά πρόςθετι ςιλαβί στον πλιθιντικό αριθμό, ίνε ι δε, εκςόν απ'τι γενικί πτόςι.

В неравносложных существительных муж. и женского рода во множ. числе ставится добавочный слог -δε, за исключением Род. падежа.

§ 27. ΑΚΛΙΤΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Несклоняемые существительные

Μερικά υςιαςτικά δεν κλίνυντε κε λέγυντε ά̲κ̲λ̲ι̲τ̲α̲. 'Ακλιτα υςιαςτικά ίνε τ' ακόλυθα:

Некоторые существительные не изменяют окончаний по падежам, т.е. не склоняются и называются несклоняемыми. Несклоняемые существительные нижеследующие:

1. 'Ολα τα ονόματα τον γραμάτον τυ ελινικύ αλφάβιτυ, π.χ. ον. το άλφα, γεν. τυ άλφα, ετ. το άλφα, βίτα, γάμα δέλτα κ.τ.λ.

Названия букв греческого алфавита, н. пр. άλφα, βίτα, γάμα и.т.д.

2. Μερικά ονόματα υςιαςτικά πυ πέρνυμε από άλες γλόςες: π.χ. ο Πύςκιν, ο Δαβίδ, το τραμ, το τράκτορ, το ςιλός, το κομπάιν κ.τ.λ. ίνε άκλιτα.

Некоторые сущ. заимствованные из других языков. (примеры см. выше).

§ 28. ΛΙΠΣΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Неполные существительные

Πολά υςιαςτικά δεν έχυνε ένα απ' τυς αριθμύς, ίτε τον ενικό, ίτε τον πλιθιντικό αριθμό. Τα τέτια υςιαςτικά τα λέμε λιπςά. π.χ.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
ο νυς (ум) ι ανατολί (восток) ι δίςι (запад) ο βοράς (север) ο νότος (юг)	δεν έχυνε πλιθιντικό αριθμό не имеют мн. числа

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
δεν έχυνε ενικό αριθμό не имеют ед. числа	1) τα γερατιά ίνε τα γεράματα (старость) 2) Τα τρεχάματα (беготня) 3) τα μεσάνιχτα (полночь) κ.τ.λ.

§ 29. ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΘΕΤΟ

Имя прилагательное

Το επίθετο ίνε μέρος τυ λογυ, πυ φανερόνι τιν ονομασία τον γνοριζμάτον τον αντικιμένον, τον φενομένον κ.τ.λ.

Имя прилагательное есть часть речи, которая обозначает названия признаков предметов, явлений и т.д.

Το γνόριζμα μας βοιθάι να χορίσυμε το αντικίμενο ίτε το φενόμενο, για το οπίο γίνετε λόγος, από άλα ομιογενί αντικίμενα ίτε φενόμενα.

Признак позволяет выделить предмет или явление, о котором идет речь, из ряда однородных.

Το γνόριζμα ςιμένι:

1) Πιότιτα, διλαδί τέτιο γνόριζμα, πυ ανίκι ςτο ίδιο το αντικίμενο (σοφός αρχιγός, καλό μνιμονικό, γλίγορο βίμα).

Под признаком следует понимать.

Качество, т.е. такой признак, который принадлежит самому предмету (мудрый вождь, хорошая память, быстрый шаг).

2) Σε πιόνα ανίκι (κολχόζικο άλογο, κινονικί ιδιοχτισία, πατρικί γύνα).

Принадлежность (колхозная лошадь, общественная собственность, отцовская шуба).

3) Σχέσι τον αντικιμένον, τον φενομένον κ.τ.λ, για τα οπία γίνετε λόγος, με ομιογενί αντικίμενα, με φενόμενα τοπικά, χρονικά, ιλικά κ.τ.λ. (γιτονικό κολχόζι, φτινοπορινί βροχί, ςιδερένια κολόνα, ςοςιαλιςτικί επανάςτασι).

Отношение предметов, явлений и т. д., о которых идет речь, к однородным предметам, явлениям по месту, по времени, по материалу и т.д. (соседний колхоз, осенний дождь, железная колонна, социалистическая революция).

Γι' αφτό τα επίθετα διερύντε ςε πιοτικά, χτιτικά κε ςχετικά.

Τα επίθετα απαντύνε ςτα εροτίματα τί λογίς ίνε; πιανύ ίνε;

Отсюда деление прилагательных на качественные, притяжательные и относительные.

Прилагательные отвечают на вопросы какой? чей?

§ 30. ΓΕΝΟΣ ΚΕ ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΕΠΙΘΕΤΟΝ

Род и окончания прилагательных

Τα επίθετα έχυνε 3 γένι: αρςενικό, θιλικό κε υδέτερο γένος, π. χ. ο κολχόζικος κάμπος, ι κολχόζικι ιδιοχτισία, το κολχόζικο νικοκιριό.

Прилагательные имеют 3 рода: муж., женский и средний род.

Το γένος τυ επιθέτυ εκςαρτάτε απ' το υςιαςτικό.

Род прилагательного зависит от существительного.

Τα επιθετα ςτο λόγο ςινδέυντε με τα υςιαςτικά κε ςιμφονύνε μ' αφτά ςτο γένος, ςτον αριθμό κε ςτιν πτόςι, π. χ. ο εργατικός κολχόζνικος, ι μεγάλι ςιμέα, το ςταχανοβικό κίνιμα, τα ςοβιετικά ςίνορα κ. τ. λ.

Прилагательные в речи связаны с существительными и согласуются с ними в роде числе и падеже.

ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΕΠΙΘΕΤΟΝ

Окончания прилагательных

Τα επίθετα έχυνε τις ακόλυθες καταλίκςις:

Прилагательные имеют нижеследующие окончания:

αρς. θιλ. υδετ.

1) — ος — ι — ο, π. χ. ο καλός, ι καλί, το καλό (хороший-ая-ое)

2) — ος — α — ο, π. χ. ο ορέος, ι ορέα, το ορέο, (прекрасный-ая-ое)
ο νέος, ι νέα, το νέο (молодой, новый)

3) — ις — ια — ι, π. χ. ο παχίς, ι παχιά, το παχί (толстый, жирный)

4) — ις — ις — ες, π. χ. ο διεθνίς, ι διεθνίς το διεθνές (международный).

Τα επίθετα μπορύνε νάχυνε ακόμα κε τέτιες καταλίκςις: — ος — ια — ο, π. χ. γλικός-ιά-ό, ις — α — ικο, π. χ. ο τεμπέλις, ι τεμπέλα, το τεμπέλικο (ленивый), — ις — υ — ικο π. χ. ο κςανθομάλις, ι κςανθομαλύ, το κςανθομάλικο (русый), — ις — ιςα — ικο π. χ. ο μακαρίτις-ιςα-ικο (покойный) κε — ας — υ — αδικο, π. χ. ο μιταράς, ι μιταρύ, το μιταράδικο (носатый), ο κιλαράς, ι κιλαρύ, το κιλαράδικο (брюхатый) κ. τ. λ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ—упражнение

Σκιματίςτε τα τρία γένι τον ακόλυθον επιθέτον κατά το ιπόδιγμα.

Образуете 3 рода от нижеследующих прилагательных по образцу.

Κατά το καλ-ός: ο καλ-ός, ι καλ-ί, το καλ-ό, ο κακός (злой, плохой), ο μικρός (маленький), ο κυτός (глупый), ο απλός (простой), ο διπλός (двойной), ο στενός (узкий), ο σοστός (правильный), ο μεγάλος (большой), ο ακριβός (дорогой), ο γεμάτος (полный) ο όμορφος (красивый), ο απέραντος (бесконечный) κ. α. π. (κε άλα πολά).

Κατά το ορέος: (прекрасный), -α -ο, ο νέος (молодой, новый), ο αρχέος (древний), ο τελεφτέος (последний), ο αστίος (шутливый), ο τίμιος (честный), ο άκσιος (достойный), κ. α. π.

Κατά το γλικός: γλικιά-γλικό, ο κριτικός (критический, критский), κ. τ. λ.

Κατά το παχίς: (παχ-ίς-ιά-ί) ο μακρίς (длинный), ο πλατίς (широкий), ο φαρδίς (широкий), ο τραχίς (жесткий), ο σταχτίς (серый), ο μαβίς (синий), ο κανελίς (коричневый), ο πορτοκαλίς (оранжевый), ο δεκσίς (правый).

Κατά το τεμπέλις: (-α -ικο) ο νκρινιάρις (ворчливый), ο παραπονιάρις (жалобный), ο μαβροφρίδις (чернобровый), ο γαλανομάτις (голубоглазый), ο μαβρομάτις (черноглазый).

Κατά το κσανθομάλις-λύ-λικο: ο ασπρομάλις (беловолосый, седой).

Κατά το μιταρ-άς-ύ-άδικο (носатый), ο κιλαρ-άς (брюхатый).

§ 31. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΕΠΙΘΕΤΟΝ

Склонение прилагательных

'Ολα σχεδόν τα επίθετα κλίνοντε όπος τα υσιαστικά, πυ έχυνε παρόμιες καταλίκσις.

Почти все прилаг. склоняются как сущ., имеющие такие же окончания.

Εκςερύντε τα επίθετα, πυ κλίνυντε ςίμφονα με τ' ακόλυθα παραδίγματα:

Исключением являются прилагательные, которые склоняются по следующим образцам:

Επίθετα ςε —ις—ια—ι.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	Αρςενικό		Θιλικό		Υδέτερο	
Οναμ.	ο	πλατ-ίς	ι	πλατ-ιά	το	πλατί
Γεν.	τυ	πλατ-ί	τις	πλατ-ιάς	τυ	πλατιύ
Ετ.	τον	πλατ-ί	τιν	πλατ-ιά	τό	πλατί
Κλ.	—	πλατ-ί!	—	πλατ-ιά!	—	πλατί!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	πλατ-ιί	ι	πλατ-ιές	τα	πλατ-ιά
Γεν.	τον	πλατ-ιόν	τον	πλατ-ιόν	τον	πλατ-ιόν
Ετ.	τυς	πλατ-ιύς	τις	πλατ-ιές	τα	πλατ-ιά
Κλιτ.	—	πλατ-ιί!	—	πλατ-ιές!	—	πλατ-ιά!

Επίθετα ςε—ις—α—ικο.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	Αρςενικό		Θιλικό		Υδέτερο	
		черноглазый				
Ονομ.	ο	μαβρομάτ-ις	ι	μαβρομάτ-α	το	μαβρομάτ-ικο
Γεν.	τυ	μαβρομάτ-ι	τις	μαβρομάτ-ας	τυ	μαβρομάτ-ικυ
Ετ.	το(ν)	μαβρομὰτ-ι	τι(ν)	μαβρομάτ-α	το	μαβρομάτ-ικο
Κλιτ.	—	μαβρομάτ-ι!	—	μαβρομάτ-α!	—	μαβρομάτ-ικο!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	μαβρομάτιδες	ι	μαβρομάτ-ες	τα	μαβρομάτ-ικα
Γεν.	τον	μαβρομάτιδον	τον	μαβρομάτ-ον	τον	μαβρομάτ-ικον
Ετ.	τυς	μαβρομάτιδες	τις	μαβρομάτ-ες	τα	μαβρομάτ-ικα
Κλιτ.	—	μαβρομάτιδες!	—	μαβρομάτ-ες	—	μαβρομάτ-ικα!

Το επίθετο πολίς —ί—ί κλίνετε έτςι:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	Αρσενικό		Θιλικό		Υδέτερο	
Ονομ.	ο	πολ-ίς	ι	πολ-ί	το	πολ-ί
Γεν.	τυ	πολ-ί	τις	πολ-ίς	τυ	πολ-ύ
Ετ.	τον	πολ-ί	τιν	πολ-ί	το	πολ-ί
Κλιτ.	—	πολ-ί!	—	πολ-ί!	—	πολ-ί!

ΠΔΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	πολ-ί	ι	πολ-ές	τα	πολ-ά
Γεν.	τον	πολ-όν	τον	πολ-όν	τον	πολ-όν
Ετ.	τυς	πολ-ύς	τις	πολ-ές	τα	πολ-ά
Κλιτ.	—	πολ-ί!	—	πολ-ές!	—	πολ-ά!

Κλίνατε κε στα 3 γένι.

Κατά το πλατίς: ο παχ-ίς, ο βαρ-ίς, ο φαρδ-ίς, ο κανελ-ίς,

Κατά το μαβρομάτις: ο γαλανομάτις, ο ζιλιάρις, ο παραπονιάρις.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	Αρσενικό		Θιλικό		Υδέτερο	
Ονομ.	ο	διεθν-ίς	ι	διεθν-ίς	το	διεθν-ές
Γεν.	τυ	διεθν-ύς	τις	διεθν-ύς	τυ	διεθν-ύς
Ετ.	το(ν)	διεθν-ί	τι(ν)	διεθν-ί	το	διεθν-ές
Κλ.	—	διεθν-ί!	—	διεθν-ί!	—	διεθν-ές!

ΠΔΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομ.	ι	διεθν-ίς	ι	διεθν-ίς	τα	διεθν-ί
Γεν.	τον	διεθν-όν	τον	διεθν-όν	τον	διεθν-όν
Ετ.	τυς	διεθν-ίς	τις	διεθν-ίς	τα	διεθν-ί
Κλιτ	—	διεθν-ίς!	—	διεθν-ίς!	—	διεθν-ί!

Κλίνατε: κατά το διεθνίς (международный) ο σιμπαγίς (сплошной) ο εβγενίς (вежливый), ο ιλικρινίς (искренний).

§ 32. ΒΑΘΜΙ ΤΙΣ ΣΙΝΚΡΙΣΙΣ ΤΟΝ ΕΠΙΘΕΤΟΝ

степени сравнения прилагательных

Ι πιότιτες τον αντικιμένον, τον φενομένον κ.τ.λ. μπορί νάνε περισότερες ίτε λιγότερες.

Качества у предметов, явлений и т.д. могут быть больше или меньше.

Γι' αφτό τα αντικίμενα, τα φενόμενα μπορύν να σινκριθύνε κατά τιν πιότιτα. Αν σινκρίνυντε π. χ. διο αντικίμενα, κε στο ένα ι πιότιτα βρίσκετε περισότερο, παρά στο άλο, τότε το επίθετο μπένι σε σινκριτικό βαθμό, π. χ. Ο Γιάνις ίνε πιο εργατικός απ'τον Πάβλο.

Поэтому предметы, явления и т.д. могут сравниваться по качеству. Если сравниваются напр. два предмета, и у одного находят больше качества, чем у другого, то прилагательное берется в сравнительной степени.

Αν σινκρίνυνε πολά ομιογενί αντικίμενα, κε στο ένα ι πιότιτα βρίσκετε περισότερα, παρά σ' όλα τα άλα, τότε το επίθετο μπένι σε ιπερθετικό, π. χ. Ο πιο εργατικός απ' όλυς ίνε ο Νικόλας.

Если сравнивается много однородных предметов, и у одного качества находят больше, чем у всех остальных, то прилагательное берется в превосходной степени.

Τα επίθετα, πυ αναφέρυνε μόνο πιότιτες λέγυντε επίθετα θετικύ βαθμύ, π. χ. κόκινι σιμέα, απσιλό εργοστάσιο.

Прилагательные, которые только показывают качества называются прилагательными положительной степени.

'Οστε ι βαθμί τον επιθέτον ίνε τρις:

1) Θετικός βαθμός—положительная степень.
2) Σινκριτικός βαθμός—сравнительная степень.
κε 3) Ιπερθετικός ,, —превосходная степень.

§ 33. ΠΟΣ ΣΧΙΜΑΤΙΖΥΝΤΕ ΤΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Как образуются сравнительная и превосходная степени прилагат.

Ο σινκριτικός βαθμός σχιματίζετε κατά διο τρόπυς:

1) Περιφραστικά, διλαδί μπροστά στο επίθετο τυ θετικύ βαθμύ βάζυμε το πείριμα πιο δίχος άρθρο, π.χ.

ΘΕΤΙΚΟ	ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ
αρς. ο στενός δρόμος	πιό στενός δρόμος
θιλ. ι στενί πόρτα	πιο στενί πόρτα
υδ. το στενό παράθιρο	πιο στενό παράθιρο

2) Μονολεχτικά, αν στο θέμα τυ θετικύ βάλυμε τα προσφίματα—τερ-ος, τερ-ι—τερ-ο, ίτε ότερος—ότερι—ότερο π. χ.

ΘΕΤΙΚΟ	ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ
αρς. ο απςιλός τίχος θιλ. ι απςιλί πόρτα υδ. το απςιλό παράθιρο	απςιλότερος τίχος απςιλότερι πόρτα απςιλότερο παράθιρο

ΘΕΤΙΚΟ	ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ
αρς. χαμιλ-ός θιλ. χαμιλ-ί υδ. χαμιλ-ό	χαμιλ-ότερ-ος χαμιλ-ότερ-ι χαμιλ-ότερ-ο

Сравнительная степень образуется двумя способами:

1) К прилагател. положительной степени прибавляется наречие πιο, котор. ставится перед прилагат. без членов ο, ι, το (прим. см. выше).

2) С помощью суффиксов:—
τερ-ος —τερ-ι—τερ-ο
ότερος — ότερι—ότερο (прим. см. выше).

Ο ιπερθετικός βαθμός ςχιματίζετε κατά τυς ακόλυθυς τρόπυς:

Превосходная степень образуется следующими способами.

Μπροςτά ςτο επίθετο τυ ςινκριτικύ βαθμύ μπένυν τα άρθρα (ο, ι, το), π. χ.

ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ	ΙΠΕΡΘΕΤΙΚΟ
αρς. πιο λιγνός θιλ. πιο λιγνί υδετ. πιο λιγνό	ο πιο λιγνός ι πιο λιγνί το πιο λιγνό

1) Перед прилагат. сравнительной степени ставится член (ο, ι, το), напр.

ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ	ΙΠΕΡΘΕΤΙΚΟ
αρς. πιο μαχιτικός θιλ. πιο μαχιτικί υδ. πιο μαχιτικό	ο πιο μαχιτικός ι πιο μαχιτικί το πιο μαχιτικό κ.τ.λ.

2) Με τι βοίθια τον προςφιμάτον:

οτατ-ος	οτατ-ι	οτατ-ο
ιτατ-ος	ιτατ-ι	ιτατ-ο
εςτατ-ος	εςτατ-ι	εςτατ-ο,

πυ μπένυνε ίςτερα απ'το θέμα τυ επιθέτυ, π. χ.

ΘΕΤΙΚΟ	ΙΠΕΡΘΕΤΙΚΟ
αρς. τραγικ-ός (трагический) θιλ. τραγικ-ί υδετ. τραγικ-ό	τραγικ-ότατ-ος τραγικ-ότατ-ι τραγικ-ότατ-ο.
αρς. κινονικ-ός (обществ.) θιλ. κινονικ-ί υδ. κινονικ-ό	κινονικ-ότατ-ος κινονικ-ότατ-ι κινονικ-ότατ-ο.
αρς. βαρ-ίς (тяжелый) θιλ. βαρ-ιά υδ. βαρ-ί	βαρ-ίτατ-ος βαρ-ίτατ-ι βαρ-ίτατ-ο.
αρς. διαφαν-ίς (прозрачный) θιλ. διαφαν-ίς υδετ. διαφαν-ές	διαφαν-έστατ-ος διαφαν-έστατ-ι διαφαν-έστατ-ο.

2) С помощью суффиксов:

οτατ-ος, οτατ-ι, οτατ-ο и т.д. (см выше)

§ 34. ΕΠΙΘΕΤΑ ΜΕ ΑΝΟΜΑΛΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Прилагательные, образующие степени сравнения неправильно

Τα ακόλυθα επίθετα σχιματίζονε ανόμαλα τα παραθετικά-τυς:

ΘΕΤΙΚΟ	ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ	ΙΠΕΡΘΕΤΙΚΟ
αρς. πολίς	περισότερος κε πιο πολίς	ο πιο πολίς
θιλ. πολί	περισότερι	ι πιο πολί
υδ. πολί	περισότερο	το πιο πολί

ΘΕΤΙΚΟ	ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ	ΙΠΕΡΘΕΤΙΚΟ
αρς. κακός	χιρότερος	ο πιο κακός
θιλ. κακιά	χιρότερι	ι πιο κακί
υδ. κακό	χιρότερο	το πιο κακό
απλός-ί-ό	απλύστερος-ι-ο	

Μερικά παραθετικά γίνυντε όχι από επίθετα, μα από επιρίματα, π.χ.

Некоторые сравн. и превосход. степени образуются не от прилагательных, а от наречий, например:

ΕΠΙΡΙΜΑΤΑ	ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΟ	ΙΠΕΡΘΕΤΙΚΟ
άνο (верх)	ανότερος	ανότατος
	ανότερι	ανότατι
	ανότερο	ανότατο
κάτο (низ)	κατότερος	κατότατος
	κατότερι	κατότατι
	κατότερο	κατότατο.

Πολά επίθετα δε σχιματίζυν παραθετικά, γιατί φανερόνυν πιότιτα ίτε ιδιότιτα, πυ δεν μπορί να παρυσιάζι διάφορυς βαθμύς. Τέτια επίθετα ίνε:

α) Όσα φανερόνυν ιλικό, π.χ. μαλαματένιος (золотой), ασιμένιος (серебряный), σιδερένιος (железный).

б) Όσα φανερόνυν σινκένια, π. χ. πατρικός (отцовский), μιτρικός (материнский), ελινικός (греческий), τυρκικός (турецкий), ροσικός (русский), σοβιετικός (советский).

γ) Όσα φανερόνυν τόπο ίτε χρόνο, π.χ. υράνιος (небесный), θαλασινός (морской), στεριανός (континентальный), σιμερινός (сегодняшний), χτεσινός (вчерашний), αβριανός (завтрашний).

δ) Όσα ίνε σίνθετα κε έχυνε πρότο σινθετικό το στεριτικό α, π. χ. αθάνατος (бессмертный), άφταστος (недостигаемый).

Притяжательные и относительные прилагательные, (см. выше пункты α, б, γ, δ.) ни сравнительной, ни превосходной степени не имеют.

ΟΝΟΜΑ ΑΡΙΘΜΙΤΙΚΟ

Имя числительное

§ 35. ΕΝΙΑ

Понятие.

Το μέρος τυ λόγυ, πυ φανερόνι αριθμό ίτε ποσότιτα λέγετε αριθμιτικό.

Часть речи, обозначающая число или количество называется числительным.

Τ' αριθμιτικά, πυ φανερόνυνε τα ποσό τον αντικιμένον (διο, τρία, τέσερα, δέκα, χίλια) λέγυντε ποσοτικά (ίτε απόλιτα) κε απαντύνε στο ερότιμα πόσος-ι-ο, πόσι-ες-α; Τ' αριθμιτικά, πυ φανερόνυνε τι σιρά τον αντικιμένον στο μέτριμα (δέφτερος τρίτος, δέκατος, εκατοστός, χιλιοστός) λέγυντε ταχτικά κε απαντύνε στο ερότιμα πιος-ά-ό;

Числительные, обозначающие количество предметов (два, три, четыре, десять, тысяча), называются количественными. Числительные, обозначающие порядок предметов при счете (второй, третий, десятый, сотый, тысячный), называются порядковыми.

ΠΟΣΟΤΙΚΑ (ίτε απόλιτα) Количественные				ΤΑΧΤΙΚΑ (Порядковые)		
	ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔ.	ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔΕΤ
1	ένας,	μια,	ένα	πρότος	πρότι	πρότο
2	διο			δέφτερος	δέφτερι	δέφτερο
3	τρις,	τρις,	τρία	τρίτος—	ι—	ο
4	τὲςερις,	τέςερις,	τέσερα	τέταρτος—	ι—	ο
5	πέντε			πέμτος—	ι—	ο
6	έχςι			έχτος—	ι—	ο
7	εφτά			έβδομος—	ι—	ο
8	οχτό			όγδοος—	ι—	ο
9	ενιά (ενέα)			ένατος—	ι—	ο
10	δέκα			δέκατος—	ι—	ο
11	ὲντεκα(ένδεκα)			ενδέκατος—	ι—	ο
12	δόδεκα			δοδέκατος—	ι—	ο
13	δεκατρία			δέκατος τρίτος—	ι—	ο
14	δεκατὲςερα			δέκατος τὲταρτος	ι—	ο
15	δεκαπέντε			δέκατος πέμτος—	ι—	ο
16	δεκαέχςι			δέκατος έχτος—	ι—	ο
17	δεκαεφτά			δέκατος έβδομος	ι—	ο
18	δεκαοχτό			δέκατος όγδοος—	ι—	ο
19	δεκαενέα			δέκατος ένατος—	ι—	ο
20	ίκοσι			ικοστός—	ι—	ο
21	ίκοσι ένα			ικοστός πρὸτος—	ι—	ο
22	ίκοσι διο			ικοστός δὲφτερος	ι—	ο
30	τριάντα			τριακοστός—	ί—	ό
40	ςαράντα			τεςαρακοστός—	ί—	ό
50	πενίντα			πεντικοστός—	ί—	ό
60	εχςίντα			εχςικοστός—	ί—	ό
70	εβδομίντα			εβδομικοστός—	ί—	ό
80	ογδόντα			ογδοικοστός—	ί—	ό
90	ενενίντα			ενενικοστός—	ί—	ό
100	εκατό			εκατοστός—	ί—	ό
200	διακόςιι-ιες-ια			διακοσιοστός—	ί—	ό
300	τριακόςιι-ιες-ια			τριακοσιοστὸς—	ί—	ό
400	τετρακόςιι-ιες-ια			τετρακοσιοστός—	ί—	

500	πεντακόσιι-ιες-ια	πεντακοσιοστός— ί— ό
600	εχςακόσιι-ιες-ια	εχςακοσιοστός — ί— ό
700	εφτακόσιι-ιες-ια	εφτακοσιοστός— ί— ό
800	οχτακόσιι-ιες-ια	οχτακοσιοστός— ί— ό
900	ενιακόσιι-ιες-ια	ενιακοσιοστός — ί— ό
1000	χίλιι-ιες-ια	χιλιοστός— ί— ό
10.000	δέκα χιλιάδες	κ.τ.λ. ί— ό
100.000	εκατό χιλιάδες	
1.000.000	ένα εκατομίριο	
1.000.000.000	ένα διςεκατομίριο	
100.000.000.000	εκατό διςεκατομίρια	
	0-μιδὲν ίτε μιδενικό	

Τα ταχτικά αριθμιτικά γίνυντε απ᾽ τα ποσοτικά (απόλιτα) με τι βοίθια τον προςφιμάτον:

—τ-ος,-τ-ι,-τ-ο ίτε ςτ-ος, ςτ-ι ςτ-ο

Εκςερύντε το δέφτερ-ος, έβδομος, κε όγδοος.

Порядковые числит. образуются от количественных с помощью суффиксов τ-ος, τ-ι и т.д. Исключением являются: δέφτερος, (второй) έβδομος, (7-й), όγδοος (8-й).

ΑΡΙΘΜΙΤΙΚΑ ΣΙΝΘΕΤΑ ΜΕ ΑΛΑ ΜΕΡΙ ΤΥ ΛΟΓΥ

Числительные сложные с другими частями речи

Τα ποσοτικά (απόλιτα) αριθμιτικά μπορύν να ενοθύνε με τα υςιαστικά κε τα επίθετα, ςχιματίζοντας ςίνθετες λέκςις, π.χ. εφτά+τάκςι=εφτατάκςιος-α-ο, δέκα+τάκςι=δεκατάκςιος-α-ο, τρία+πατόματα=τρίπατος-ι-ο (3-х этажный), τέσερα+πόδια=τετράποδο (4-х ногое) κ. τ. λ.

ΠΟΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΑ αριθμιτικά επίθετα λέγυντε τα αριθμιτικά, πυ φανερόνυνε από πόσα μέρι ίνε το υςιαστικό, ίτε πόσες φορές ένα υςιαστικό ίνε μεγαλίτερο από άλο π.χ.

ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔΕΤ.		ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔΕΤ.
1) απλός	απλί	απλό	ίτε	μονός	—ί	—ό
2) διπλός	—ί	—ό	,,	διπλάσιος	—α	—ο
3) τρίδιπλος	—ι	—ο	,,	τριπλάσιος	—α	—ο
4) τετράδιπλος	—ι	—ο	,,	τετραπλάσιος	—α	—ο
5) πεντάδιπλος	—ι	—ο	,,	πενταπλάσιος	—α	—ο
6) εκςάδιπλος	—ι	—ο	,,	εκςαπλάσιος	—α	—ο
7) εφτάδιπλος	—ι	—ο	,,	εφταπλάσιος	—α	—ο
8) οχτάδιπλος	—ι	—ο	,,	οχταπλάσιος	—α	—ο
9) ενιάδιπλος	—ι	—ο	,,	ενιαπλάσιος	—α	—ο
10) δεκάδιπλος	—ι	—ο	,,	δεκαπλάσιος	—α	—ο
20) ικοςάδιπλος	—ι	—ο	,,	ικοςαπλάσιος	—α	—ο

30) τριακοντάδιπλος —ι —ο | ,, τριακονταπλάσιος —α —ο
100) εκατοντάδιπλος —ι —ο | ,, εκατονταπλάσιος —α —ο
κ.τ.λ.

ΧΡΟΝΙΚΑ λέγουντε τα αριθμιτικά επίθετα, που φανερόνουνε τιν ιλικία σε χρόνια ίτε μίνες, π. χ.
Χρονιάρικος (годовой, годовик), δίχρυνος (двугодичный) πεντάχρονος (пятилетний), εφταμινίτικο (семимесячный) κε εφτάμινο, δοδεκάχρονος (12-летний), τριαντάρις, θιλ. τριαντάρα (30-летний —няя), σαραντάρις, θιλ. σαραντάρα (40 летний-няя) πενιντάρις, θιλ. πενιντάρα (50-летний-няя), εκσιντάρις, θιλ. εκσιντάρα (60-летний-няя), εκατόχρονος-ι-ο (100-летний-яя-ее), χιλιόχρονος-νι-νο (1000 летний-яя-ее) κ.τ.λ.

ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ αριθμιτικά λέγουντε όσα φανερόνουνε ποσότιτα, μέτρα ίτε νομίζματα.

Числительными существительными называются те которые обозначают количества, меры или монеты (деньги), π.χ. ι μονάδα (единица), ι διάρα κε το διάρι (двойка), ι τριάρα κε το τριάρι (тройка, трояк), ι τετράδα κε το τεσάρι (четверка), ι πεντάδα, ι πεντάρα, το πεντάρι (пятерка), ι εκσάρα κε το εκσάρι (шестерка), ι εφτάρα, κε το εφτάρι (семерка), ι οχτάρα κε το οχτάρι (восьмерка), ι ενιάρα, το ενιάρι (девятка), ι δεκάρα, το δεκάρι κε το δεκάρικο (десятка, гривенник), ι ικοσάρα, το ικοσάρι, κε το ικοσάρικο (монета в 20), το ικοσιπεντάρικο (монета в 25), το πενινταράκι κε το πενιντάρικο (монета в 50) το εκατοστάρικο (монета в 100), ι πεντακοσάρα, κε το πεντακοσάρικο (монета в 500), το χιλιάρικο (монета в 1000), το δεκάλιτρο (декалитр), το χιλιόμετρο (километр) и т.д.

ΜΙΡΑΣΤΙΚΑ λέγουντε τα αριθμιτικά επιρίματα, που φανερόνουνε μίραζμα, π.χ. Να μπίτε μέσα ένας-ένας ίτε από ένας (по-одному), διο-διο ίτε από διο (по-два, τρις-τρις ίτε από τρις (по-три), δέκα-δέκα ίτε από δέκα κ.τ.λ.

ΜΙΧΤΑ ΑΡΙΘΜΙΤΙΚΑ (смешанные числит.) λέγουντε εκίνα, που γίνουντε από αριθμιτικά ποσοτικά κε τι λέκσι μισό (половина) που γίνετε-μισι, π. χ. μισός, μισί, μισό: ενάμισι ($1^1/_2$), διόμισι ($2^1/_2$), τρισίμισι ($3^1/_2$), εφτάμισι ($7^1/_2$), δεκάμισι ($10^1/_2$) κ.τ.λ.

ΑΡΙΘΜΙΤΙΚΑ ΚΛΑΖΜΑΤΑ (числительные дроби). Τ' αριθμιτικά κλάζματα διαβάζουντε έτσι: Ο αριθμιτίς του κλάζματος διαβάζετε με αριθμιτικό ποσοτικό (απόλιτο), κι' ο παρονομαστίς με ταχτικό αριθμιτικό σε υδέτερο γένος, π.χ.

Числительные-дроби читаются так: числитель как количественное числительное, а знаменатель как порядковое среднего рода, напр.

$\frac{1}{2}$ $\frac{\text{ένα}}{\text{δέφτερο}}$, $\frac{1}{3}$ $\frac{\text{ένα}}{\text{τρίτο}}$, $\frac{1}{4}$ $\frac{\text{ένα}}{\text{τέταρτο}}$, $\frac{1}{8}$ $\frac{\text{ένα}}{\text{όγδοο}}$, $\frac{3}{4}$ $\frac{\text{τρία}}{\text{τέταρτα}}$,

$\frac{7}{9}$ $\frac{\text{εφτά}}{\text{ένατα}}$, $\frac{19}{35}$ $\frac{\text{δεκαενιά}}{\text{τριακοστά πέμτα}}$, $5\frac{3}{8}$ — πέντε κε $\frac{\text{τρία}}{\text{όγδοα}}$,

$38\frac{15}{72}$ τριάντα οχτό κε $\frac{\text{δεκαπέντε}}{\text{εβδομικοστά δέφτερα}}$,

$2\frac{5}{100}$ — διο κε $\frac{\text{πέντε}}{\text{εκατοστά}}$.

§ 36. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΙΤΙΚΟΝ

Склонение числительных

Τα ποσοτικά αριθμιτικά: διο κε απ' το 5-200 ίνε άκλιτα.

Τα άλα κλίνυντε έτσι:

Количественные числительные: διο, и от 5-200 не склоняются. Остальные склоняются так:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΑΡΣΕΝ.	ΘΙΛΙΚ.	ΥΔΕΤ.	ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔΕΤ.
Ον. ένας	μία (μιά)	ένα	τρις	τρις	τρία
Γεν. ενός(-ύ)	μιάς(μιανίς)	ενός-ύ	τριόν	τριόν	τριόν
Ετ. ένα	μία (μιά)	ένα	τρις	τρις	τρία

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΙΛΙΚΑ	ΥΔΕΤΕΡΑ
Ον. τέσερις	τέσερις	τέσερα
Γεν. τεσάρον	τεσάρον	τεσάρον
Ετ. τέσερις	τέσερις	τέσερα

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΙΛΙΚΑ	ΥΔΕΤΕΡΑ
Ον. διακόσιι	διακόσιες	διακόσια
Γεν. διακόσιον	διακόσιον	διακόσιον
Ετ. διακόσιυς	διακόσιες	διακόσια.

'Οπος το διακόσιι-ες-α κλίνετε κε το τριακόσιι-ες-α, τετρακόσιι-ες-α, πεντακόσιι-ες-α, εξακόσιι-ες-α, εφτακόσιι-ες-α, χίλιι-ες-α κ.τ.λ.

Τα αριθμιτικά υςιαςτικά κλίνυντε όπος τα υςιαςτικά, πυ τελιόνυν ςε-α -ι: ον. ι δεκάρα, γεν. τις δεκάρας, πλιθ. ι δεκάρες κ. τ. λ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ—упражнение

Γράπςτε τ' ακὸλυθα ποςοτικά (απὸλιτα) αριθμιτικά με λέξις κ' ίςτερα μετατρέπςτε-τα ςε ταχτικά κε ςτα 3 γένι.

Напишите словами нижеследующие количественные числительные и потом переделайте их в порядковые.

1	6	11	55	115	427	1905
2	7	12	63	103	894	1914
3	8	15	74	208	619	1917
4	9	17	48	329	924	1924
5	0	20	93	388	977	1935

ΓΙΜΝΑΖΜΑ—упражнение

Κλίνατε τ' ακόλυθα αριθμιτικά μαζί με τα υςιαςτικά.

Просклоняйте нижеследующие числительные вместе с существительными.

Ένας εργάτις (рабочий), ένας κολχόζνικος, μια φάμπρικα, ένα εργοςτάσιο (один завод), τρις κολχόζνικι, διακόςι άνθροπι (200 человек), πεντακόςιες εργάτριες (500 работниц), οχτακόσια κολχόζια, εφτακόςι πιονέρι, οχτακόσια πεδιά, ενιακόσια αεροπλάνα, τριακόσια ςπίτια, πεντακόςιες μαθίτριες (500 учениц) τετρακόςιες γινέκες.

ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

местоимения

§ 37. ΕΝΙΑ—понятие

Ι αντονιμία ίνε μέρος λόγυ, πυ το μεταχιριζόμαςτε ςτον τόπο τυ υςιαςτικύ, τυ επίθετυ, τυ αριθμιτικύ κ. τ. λ., π. χ.: Απ' τι γονιά φάνικε ένα αφτοκίνιτο. Αφτό κυβαλύςε τυς εργάτες ςτι διαδίλοςι. Ι λέξι αφτό αντικαταςτένι το υςιαςτικό αφτοκίνιτο.

Απ' το δρόμο ακύςτικε δινατός θόριβος. Τὲτιος θόριβος μπορύςε ν' ανιςιχίςι τιν άροςτι μιτέρα. Ι λέξι τὲτιος αντικαταςτένι το επίθετο δινατός.

Σε κάθε κολχόζνικο δόςανε από 6 βιβλία για διάβαζμα. Τόςα βιβλία μπορύςε να τα διαβάςι ςε δίο μίνες. Ι λέκςι τόςα αντικαταςτένι το αριθμιτικό έκςι.

Местоимение—часть речи, употребляемая вместо существительного, прилагательного, числительного и т. д. Например: Из-за угла показался автомобиль. Он вез рабочих на демонстрацию. Здесь слово он заменяет существительное автомобиль.

С улицы донесся сильный шум. Такой шум мог встревожить больную мать. Здесь слово такой заменяет прилагательное сильный.

Каждому колхознику выдали по шесть книг для чтения. Столько книг можно будет прочесть за два месяца. Здесь слово столько заменяет числительное шесть.

'Ολες ι αντονιμίες κατά τι ςιμαςία-τυς χορίζοντε ςτις ακόλυθες ομάδες:

Все местоимения по их значению могут быть разделены на следующие группы:

§ 38. ΠΡΟΣΟΠΙΚΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

Личные местоимения

Ι προςοπικές αντονιμίες ίνε:

εγό—я—πρότο πρόςοπο (1-го лица).
'Ετςι ονομάζι τον εαφτό-τυ εκίνος πυ μιλάι.
Так говорящий называет себя.

εςί, ςι—ты— δέφτερο πρόςοπο (2-го лица). 'Ετςι ονομάζι το ςινομιλιτί-τυ εκίνος πυ μιλάι.
Так говорящий называет собеседника.

αφτός—он, αφτί—она, αφτό—оно — τρίτο πρόςοπο (3-го лица). 'Ετςι εκίνος πυ μιλάι ονομάζι εκίνο, για το(ν) οπίο γίνετε λόγος.
Так говорящий называет того или то, о ком или о чем идет речь.

Ι προςοπικές αντονιμίες κλίνυντε έτςι:

Личные местоимения склоняются так:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	I. ΠΡΟΣΟΠΟ	II. ΠΡΟΣ.	ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔΕΤ.
Ον.	εγό—я	(ε)ςι—ты	αφτός (τος)	αφτί (τι)	αφτό (το)
Γεν.	εμένα κε μυ	εςένα κε ςυ	αφτύ (τυ)	αφτίς (τις)	αφτύ (τυ)
Ετ.	εμένα ,, με	εςένα ,, ςε	αφτό(ν) (τον)	αφτί(ν)(τιν)	αφτό (το)

Ον.	εμίς—мы	εσίς—вы	αφτί (τι)	αφτές(τες)	αφτά (τα)
Γεν.	εμάς	εσάς	αφτόν (τον)	αφτόν(τον)	αφτόν(τον)
Ετ.	εμάς	εσάς	αφτύς (τυς	αφτές(τις)	αφτά (τα)

I αποκομένι τίπι τυ τρίτυ προσόπυ: τυ, τον, τυς, τες, τι, τις, το, τα κ.τ.λ. διακρίνοντε απ' τα άρθρα: το, τον, τυς, τις, κ.τ.λ. κατά τύτο: Τα άρθρα μπένυνε πάντα μπροστά απ' τα υσιαστικά κε τα επίθετα, ενό ι αντονιμίες αφτές μπένυνε μπροστά απ'τα ρίματα κε πίσο απ' τα υσιαστικά, π.χ. τυ κολχοζιύ, τα χοριά, τυς υντάρνικυς, ενό τον αγαπό πολί (αγαπό αφτόν). Τυς ίπαμε να μιν το κάνυνε (ίπαμε σ' αφτύς να μιν κάνυνε αφτό).

Сокращенные формы личных местоимений 3-го лица: τυ τον и т.д. и члены различаются таким образом: Члены всегда стоят перед существительными и прилагательными, а личные местоимения стоят перед глаголами после существительных, на пр. τυ κολχοζιύ, τυ χοριύ, тогда как τον αγαπό, τυς παμε и т.д.

Προσοπικές αντονιμίες ίνε κε ι ακόλυθες:

το λόγυ-μυ (-εγό)—я
το λόγυ-συ (-εσί)—ты
το λόγυ-τυ (αφτός, αφτί, αφτό)—он, она, оно
το λόγυ-μας (-εμίς)—мы
το λόγυ-σας (-εσίς)—вы
το λόγυ-τυς (-αφτί, αφτές, αφτά) они.

I αντονιμίες αφτές λέγυντε για εβγένια, ίτε για κοροιδία αντί τυ εγό, εσί, αφτός-ί-ο κε ίνε άκλιτες.

Эти личные местоимения употребляются для выражения вежливости или насмешки. Они не склоняются.

§ 39. ΑΦΤΟΠΑΘΙΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

Возвратные местоимения

I αφτοπαθίς αντονιμίες φανερόνυν, ότι ι ενέργια, πυ σινίθος πάι σ' άλο αντικίμενο, εδό γιριζι πάλι πίσο στο δρον αντικίμενο.

Возвратные местоимения показывают, что действие, которое обычно направляется с деятеля на другой предмет, здесь направлено обратно на самого деятеля.

I αφτοπαθίς αντονιμίες σχιματίζοντε έτσι: Πέρνυμε τις σινκομένες προσοπικές αντονιμίες μυ, συ, τυ, τις, μας, σας, τυς κε

βάζυμε μπροςτά ς' αφτές το εαφτός με το άρθρο (ο), π. χ. ο εαφτός-μυ, ο εαφτός-μας κ.τ.λ.

Возвратные местоимения образуются так: берутся сокращенные формы личных местоимений μυ, ςυ... и перед ними ставится εαφτός с членом (ο), π.χ. ο εαφτός-μυ (себя).

Ι αφτοπαθίς αντονιμίες κλίνυντε έτςι:

Возвратные местоимения склоняются так:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΠΡΟΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΔΕΦΤΕΡΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ
Ον.	ο εαφτός-μυ	ο εαφτός-ςυ	ο εαφτός-τυ, τις
Γεν.	τυ εαφτύ-μυ	τυ εαφτύ-ςυ	τυ εαφτύ-τυ, τις
Ετ.	τον εαφτό-μυ	τον εαφτό-ςυ	τον εαφτό-τυ, τις

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	ο εαφτός-μας	ο εαφτός-ςας	ο εαφτός-τυς
Γεν.	τυ εαφτύ-μας	τυ εαφτύ-ςας	τυ εαφτύ-τυς
Ετ.	τον εαφτό-μας	τον εαφτό-ςας	τον εαφτό-τυς.

§ 40. ΧΤΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

Притяжательные местоимения

Ι χτιτικές αντονιμίες φανερόνυν ιδιοχτιςία.

Притяжательные местоимения показывают принадлежность.

Ι χτιτικές αντονιμίες γίνυντε έτςι: Πέρνυντε ι ςινκομένι τίπι τον προςοπικόν αντονιμιόν: μυ, ςυ, μας, ςας, τυς, κε μπροςτὰ ς' αφτύς μπένι το δικός, δικιά, δικὸ με το άρθρο, ίτε μονάχα μ' αφτύς τυς ςινκομένυς τίπυς μυ, ςυ, τυ κ. τ. λ.

Притяжательные местоимения образуются так: берутся сокращенные формы личных местоимений μυ, ςυ... и перед ними ставится δικός, δικιὰ, δικό с членом или без этих сокращеных форм.

Ι χτιτικές αντονιμίες: μυ, ςυ, τυ, τις, μας, ςας, τυς διακρί-
νυντε απ'τις ίδιες προςοπικές αντονιμίες κατά τύτο: Ι προςοπικές αντο-
νιμίες προςδιορίζυν ρίματα, π. χ. Μας ίπανε, πος το φέρανε ςίμε-
ρα, ενό ι χτιματικές αντονιμίες προςδιορίζυνε ονόματα υςιαςτικὰ, π. χ.
Δεν πίρα το βιβλίο-μυ, μα ι αδελφί-μυ πίρε το δικό-τις. Τα ςοςια-
λιςτικά-μας ςιμβόλεα ίνε ιπογραμένα, μα τα δικά-ςας ακόμα δεν ίνε.

Притяжательные местоимения: μυ, ςυ и т. д. отличаются от личных местоимений тем, что личные местоимения опре-

делает глагол, а притяжательные—имена существ. (примеры смотри выше).

Ι χτιτικές αντονιμίες ίνε ι ακόλυθες:

Притяжательные местоимения следующие:

1) όταν ο ιδιοχτίτις ίνε ένας κε το χτίμα ένα.

	ΠΡΟΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΔΕΦΤΕΡΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ
αρς.	ο δικός-μυ	ο δικός-συ	ο δικός-τυ, τις
θιλ.	ι δικιά-μυ	ι δικιά-συ	ι δικιά-τυ, τις
υδετ.	το δικό-μυ	το δικό-συ	το δικό-τυ, τις.

2) Όταν ι ιδιοχτίτες ίνε πολί κε το χτίμα ένα.

αρς.	ο δικός-μας	ο δικός-σας	ο δικός-τυς
θιλ.	ι δικιά-μας	ι δικιά-σας	ι δικιά-τυς
υδετ.	το δικό-μας	το δικό-σας	το δικό-τυς.

3) Όταν ο ιδιοχτίτις ίνε ένας κε τα χτίματα πολά.

	ΠΡΟΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΔΕΦΤΕΡΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ
Αρς.	ι δικί-μυ	ι δικί-συ	ι δικί-τυ, τις
Θιλ.	ι δικές-μυ	ι δικές-συ	ι δικές-τυ, τις
Υδ.	τα δικά-μυ	τα δικά-συ	τα δικά-τυ, τις.

4) Όταν ι ιδιοχτίτες ίνε πολί κε τα χτίματα πολά.

Αρς.	ι δικί-μας	ι δικί-σας	ι δικί-τυς
Θιλ.	ι δικές-μας	ι δικές-μας	ι δικές-τυς
Υδ.	τα δικά-μας	τα δικά-σας	τα δικά-τυς.

Το δικός κλίνετε σαν τα επίθετα πυ τελιόνυνε σε -ος -ια -ο.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ-упражнение.

Κλίνατε (Просклоняйте):

ο δικός-μυ πατέρας, ι δικιά-συ μάνα, το δικό-σας κολχόζι, ο δικός-μας οδιγός, το δικό-τυς πεδί, ι δικιά-σας δυλιά.

§ 41. ΕΡΟΤΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

Вопросительные местоимения

Ι λέξις, με τις οπίες ροτύμε για πρόσοπα, για ζόα, ίτε για πράγματα, ίτε για τιν ποσότιτα κε πιότιτά-τυς, λέγυντε ερωτιματικές αντονιμίες.

Слова, которыми спрашиваем о лицах, о животных, о предметах, о количестве или о качестве их, называются вопросительными местоимениями.

Εροτιματικές αντονιμίες ίνε:

Вопросительные местоимения:

πιος; πιά; πιὸ; кто? πόςος; πόςι; πόςο; сколько? τί; что? τί λογίς; (ίτε τί λογιό;) (какой?).

Ι αντονιμία πόςος; πόςι; πόςο; κλίνετε όπος τα επίθετα, πυ τελιόνυνε ςε—ος—ι—ο. Ι αντονιμίες τί; κε τί λογίς; ίνε άκλιτες (не склоняются).

Ι πιος; πιά; πιό; κλίνετε έτςι:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΙΛΙΚΟ	ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον.	πιος;	πιὰ;	πιό;
Γεν.	πιανύ;	πιανὶς; κε πιάς;	πιανύ;
Ετ.	πιόν(α);	πιάν(α) πιά;	πιό;

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιί;	πιές;	πιά;
Γεν.	πιανόν, κε πιὸν;	πιανόν;	πιανόν; κε πιόν;
Ετ.	πιανύς πιύς;	πιές;	πιά;

πιός;
πιά; } — кто? τί;—что?
πιό;

τί λογίς;—какой?
πόςος; πόςι; πόςο;—сколько?

ΓΙΜΝΑΖΜΑ—упражнение. Στον τόπο τις γραμύλας (-) βάλτε τιν κατάλιλι εροτιματικί αντονιμία. На месте черточек поставьте местоимения.

-χέρια έχις;-δάχτιλα έχετε;-χρονόν ίςε;-θέλετε; -ίνε το βιβλίο;-μέλι έχι ο όμιλός-ςας ΟΣΟ; Απόςελίδες αποτελίτε το βιβλίο-ςας; Σε-πόλι κατικίτε; -ςίντροφος ίρθε;-αγράματυς έχετε ακόμα στο κολχόζι-ςας; -χρονιά γενίθικες;-χρονιά έγινε ι Οχτοβριανί επανάςταςι;-ςπίτια έχι το χοριό-ςας;-ρύβλια

ακςίζι το βιβλίο-ςυ; -ςοφχόζια έχετε; -ανακάλιπςε (открыл) τιν Αμερικί; -πλιθιζμό (население) έχι ι Υκρανία; -βρίκαν το μετάκςι;-ίπες κε-έκανες; -ίνε κίνι; -κςέρυν να πυν; -κίνιμα λέμε ςταχανοβικό; -ςταχανοβικύς έχετε στο κολχόζι-ςας;

§ 42. ΑΟΡΙΣΤΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

Неопределенные местоимения

Ι λέκςις, πυ μεταχιριζύμαςτε, όταν κάτι δεν ίνε ακριβός οριζμένο, λέγυντε αόριςτες αντονιμίες, π. χ. Κάπιος φονάζι. Ένας να καθαρίςι τον πίνακα, άλος ν' ανίκςι το παράθιρο κε μια να κιτάκςι τα πράγματα.

Слова, которые употребляются, когда точно неизвестно кто именно или что именно, называются неопределенными местоимениями.

Αόριςτες αντονιμίες ίνε:
ένας, μια, ένα—один, одна, одно, κανένας (κανίς), καμιά, κανένα—никто, κάπιος, κάπια, κάπιο,—кто-то, άλος, άλι, άλο—другой-ая-ое) κάμποςος, κάμποςι, κάμποςο,—несколько, μερικί, μερικές, μερικά,—некоторые, αρκετί, αρκετές, αρκετά—достаточные, ο δίνας, ι δίνα, το δίνα,—такой-то, ο τάδες, ι τάδε, το τάδε—такой-то, μοναχός-ί-ό—один.

Το ένας, κανένας (κανίς) κλίνετε όπος το αριθμιτικό ένας, μια, ένα.

Ι αντονιμίες: κάμποςος-ι-ο, κάπιος-α-ο, αρκετί-ές-ά (ςτον πλιθ.) κλίνυντε όπος τα επίθετα, πυ τελιόνυνε ςε -ος -ι -ο, -ος -α-ο κ.τ.λ.

Ο δίνας κε ο τάδες—такой-то, κλίνυντε μόνο ςτον ενικό αριθμό έτςι:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔΕΤ.	ΑΡΣ.	ΘΙΛ.	ΥΔΕΤ
Ον.	ο δίνας	ι δίνα	το δίνα	ο τάδες	ι τάδε	το τάδε
Γεν.	τυ δίνα	τις δίνα	τυ δίνα	τυ τάδε	τις τάδε	τυ τάδε
Ετ.	το(ν) δίνα	τι(ν) δίνα	το δίνα	τον τάδε	τιν τάδε	το τάδε

ΓΙΜΝΑΖΜΑ—упражнение Στον τόπο τις γραμόλας (-) βάλτε αντονιμίες.

На месте (-) черточек поставьте местоимения.

Να έρχεστε—χοριστά.—κατεβένυν απ'το βυνό.
—να καθαρίσυν τιν αβλί.—να κλίσι τιν πόρτα.—
χτιπά στιν πόρτα.—κάθεσε εδό.—όχι—ίνε εδό.

§ 43. ΔΙΧΤΙΚΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

Указательные местоимения

Διχτικές αντονιμίες ίνε:
αφτός—αφτί—αφτό, (он—она—оно), (ε)τύτος, (ε)τύτι—(ε)τύτο—этот, а-о, εκίνος-εκίνι-εκίνο—тот-а-о, τόσος—τόσι—τόσο, —столько, τέτιος—τέτια—τέτιο—такой.

Ι διχτικές αντονιμίες κλίνυντε όπος τα επίθετα, πυ τελιόνυν σε—ος—ι—ο, κε—ος—α—ο.

Указат. местоимения склоняются как прилагательные, оканчивающиеся на—ος—ι—ο и—ος—α—ο.

Τιν αντονιμία αφτός κε τύτος τι μεταχιριζόμαστε, όταν θέλυμε να δίξυμε πρόσοπα, ζόα ίτε πράγματα κοντινά, κε τιν αντονιμία εκίνος για να δίξυμε μακρινά, απόντα αντικίμενα ίτε περαζμένα γεγονότα.

Местоимение αφτός κε τύτος употребляем, когда нужно показать лица, животных или предметы ближайшие, местоимение же εκίνος служит, чтобы показывать далекие, отсутствующие предметы или прошедшие события.

§ 44. ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

Относительные местоимения

Τις αναφορικές αντονιμίες τις μεταχιριζόμαστε για τιν ένοσι τον προτάσεον, π.χ. Έχασα το βιβλίο, πυ αγόρασα. Έφαγα όλο το ψομί, όσο μύδοκες. Ι μαθιτές, ι οπίι δύλεψαν στον κάμπο ίρθανε πια. Πες, ό,τι ξέρις. Όπιος διψά από μάθισι μπορί τόρα να μάθι.

Относительные местоимения служат для соединения предложений.

Αναφορικές αντονιμίες ίνε:
όπιος—όπια—όπιο (кто), ο οπίος—ι οπία—το οπίο (который), όσος—ι—ο (сколько), πυ (который), ό,τι (что).

Ι αναφορικές αντονιμίες: πυ κε ό,τι δεν κλίνυντε.

Местоимения πυ, и ό,τι не склоняются.

Ι αντονιμίες: όπιος—α—ο, ο οπίος, ι οπία, το οπίο, όσος—ι—ο, κλίνυντε όπος τα επίθετα έτσι:

	ΑΡΣΕΝΙΚΑ		ΘΙΛΙΚΑ		ΥΔΕΤΕΡΑ	
Ον.	όπιος	ο οπίος	όπια	ι οπία	όπιο	το οπίο
Γεν.	όπιυ	τυ οπίυ	όπιας	τις οπίας	όπιυ	τυ οπίυ
Ετ.	όπιον	τον οπίο(ν)	όπια	τιν οπία	όπιο	το οπίο

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	όπιι	ι οπίι	όπιες	ι οπιες	όπια	τα οπία
Γεν.	όπιον	τον οπίον	όπιον	τον οπίον	όπιον	τον οπίον
Ετ.	όπιυς	τυς οπίυς	όπιες	τις οπίες	όπια	τα οπία

§ 45. ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

определительные местоимения

(обобщительные, выделительные)

Οριςτικές αντονιμίες ίνε:

Определительные местоимения:

ο καθένας—ι καθεμιά—το καθένα—каждый.
όλος—όλι—όλο—весь, вся, все.
ο ίδιος, ι ίδια, το ίδιο—сам.
μόνος—μόνι—μόνο—сам δίχος το άρθρο μαζί με τις ςινκομένες προσοπικὲς αντονιμίες: μυ, ςυ, τυ, τις, μας, ςας, τυς, π. χ. Μόνος-μυ πίγα ςτι δυλιά. Μόνι-ςας το αποφαςίςατε.

Μόνος—ι—ο без члена вместе с сокращенными формами личных местоим.—μυ ςυ и т.д.

ΡΙΜΑ

Глагол

§ 46. ΕΝΙΑ—Понятие

Το ρίμα ίνε μέρος τυ λόγυ, πυ φανερόνι τις ονομαςίες τον ενεργιόν ίτε τις καταςτάςις τον αντικιμένον, τον φενομένον κ.τ.λ.

Глагол есть часть речи, которая обозначает названия действий или состояний предметов, явлений и т.д,

§ 47. ΔΙΑΘΕΣΙ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

Разряды глагола

Αν το ρίμα φανερόνι ενέργια, πυ προέρχετε απ' το ιποκίμενο (το ιποκίμενο το ίδιο ενεργί), το ρίμα τότε λέγετε ενεργιτικό, ίτε ρίμα ενεργιτικίς διάθεςις, π. χ. κόβο ξίλα.

Если глагол обозначает действие, которое производится подлежащим (само подлежащее действует, оно активно), глагол называется действительным.

Αν το ρίμα φανερόνι ενέργια, πυ γίνετε πάνο ςτο ιποχίμενο (το ίδιο το ιποχίμενο παθένι), το ρίμα λέγετε παθιτικό, ίτε ρίμα παθιτικίς διάθεςις, π.χ. Τα κςίλα κόβυντε με το τςεκύρι.

Если глагол обозначает действие, которое производится над подлежащим (само подлежащее пассивно), глагол называется страдательным.

Αν το ρίμα φανερόνι ενέργια, πυ γιρίζι πίςο ςτο ίδιο το ιποχίμενο, το ρίμα λέγετε μέςο, ίτε ρίμα μέςις διάθεςις. Λύζυμε με ςαπύνι (-λύζο το κορμί-μυ).

Если глагол обозначает действие, которое направлено обратно на самого деятеля, глагол называется возвратным.

Αν το ρίμα φανερόνι κατάςταςι, ςτιν οπία βρίςκετε το ιποχίμενο, τότε το ρίμα λέγετε υδέτερυ, ίτε ρίμα υδέτερις διάθεςις, π. χ. κιμύμε, κάθυμε.

Если глагол обозначает состояние, в котором находится подлежащее, то глагол называется средним.

§ 48. ΕΝΚΛΙΣΙΣ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

Наклонения глагола

Ι ένκλιςι φανερόνι, πος φέρετε το πρόςοπο πυ μιλάι ςτιν ενέργια ίτε ςτιν κατάςταςι: ίτε τι λογαριάζι ςα βέβεα κε πραγματικί (ΟΡΙΣΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ), ίτε μόνο πιθανί (ΙΠΟΘΕΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ), ίτε απαρέτιτι (ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ).

Наклонение показывает, как говорящее лицо относится к действию или состоянию: или считает его вполне реальным (из‘явительное наклонение), или только возможным (условное наклонение), или необходимым (повелительное наклонение).

§ 49. ΤΙΠΙ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

Виды глагола

Ο τίπος φανερόνι τι διάρκια ίτε τι γλιγοραδα τις ενέργιας ίτε τις κατάςταςις. Έχυμε 2 τίπυς:

1) Ο κςακολυθιτικός τίπος φανερόνι διάρκια.
1) Ο ςτιγμικός τίπος φανερόνι γλιγοράδα.

Γραφικά τα ρίματα τυ κςακολυθιτικύ τίπυ μπορύμε να τα παραςτίςυμε με γραμί (—), τυ ςτιγμικύ τίπυ με τελία (.). Απ'αφτό ι δέφτερί-τυς ονομαςία ίνε γραμικά κε τελικά ρίματα.

Вид показывает длительность или быстроту действия или состояния. Несовершенный вид показывает длительность, совершенный вид—быстроту. Графически глаголы несовершенного вида можно изображать линией(—), совершенного вида точкой (.). Отсюда их второе название линейный и точечный.

§ 50. ΧΡΟΝΙ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

Времена глагола

Ι οριστικί ένκλισι έχι 7 χρόνυς: ενεστότα, 4 περαζμένυς κε 2 μέλοντες.

Из'явительное наклонение имеет 7 времен: настоящ. вр., 4 прошед. и 2 будущ.

1) Ο τορινός χρόνος (ενεστότας) φανερόνι, ότι ι ενέργια ίτε ι κατάσταςι γίνετε τότε, όταν γι'αφτίνα μιλύνε, π. χ. δυλέβο στο εργοστάσιο.

Настоящее время показывает, что действие или состояние происходит в тот момент, когда о нем говорят.

Ο περαζμένος χρόνος φανερόνι, ότι ι ενέργια ίτε ι κατάσταςι έγινε πριν από εκίνι τι στιγμί, πυ αρχίσανε γι' αφτίνα να μιλύνε.

Прошедшее время показывает, что действие или состояние происходило до того момента, как о нем стали говорить.

2) Ο παρατατικός εκφράζι ενέργια ίτε κατάσταςι, πυ γινότανε στα περαζμένα κςακολυθιτικά, π. χ. διάβαζα, όταν εςίς μπίκατε.

Παρατατικός—прошедшее время несовершенного вида выражает действие или состояние, которое происходило длительно (многократно).

3) Ο αόριστος εκφράζι ενέργια ίτε κατάστασι, πυ έγινε στα περαζμένα γλίγορα, στιγμικά, π.χ. έγραπσα γράμα στι μάνα-μυ.

Αόριστος—прошедшее время совершенного вида выражает действие или состояние, которое произошло быстро (однократно).

4) Ο παρακίμενος εκφράζι ενέργια ίτε κατάστασι, πυ έγινε προ ολίγυ κε ίνε τόρα τελιομένι, π.χ. 'Εχο δυλεπσι όλι τι νίχτα. 'Εχυμε θερίςι τα στάχια.

Παρακίμενος—выражает действие или состояние, которое произошло недавно.

5) Ο ιπερςιντέλικος εκφράζι ενέργια ίτε κατάσταςι, πυ έγινε γλίγορα κε τέλιοσε νορίτερα από άλι ενέργια κε κατάσταςι επίςις περαζμένι, π.χ. 'Ιχα τελιόςι το γράπςιμο, όταν ίχατε φίγι. 'Ιχανε βγάλι πια απ'το κολχόζι κίνυς, πυ ίχανε κλέπςι ςιτάρι.

Ο ιπερςιντέλικος—прошедшее время совершенного вида выражает действие или состояние, которое произошло быстро (однократно) и закончено раньше другого действия или состояния.

Ο μέλοντας χρόνος φανερόνι, ότι ι ενέργια ίτε ι κατάςταςι θα γίνι ίςτερα από κίνι τι ςτιγμί πυ μόλις γι'αφτίνα μιλίςανε.

Будущее время показывает, что действие или состояние будет происходить после того момента, как о нем поговорили.

Ο μέλοντας ξςακολυθιτικός φανερόνι, ότι ι ενέργια ίτε ι κατάςταςι θα γίνι στο μέλον με διάρκια (ξςακολυθιτικά), π. χ. Απ' άβριο θα αρχίζομε τι δυλιά στις 7 το πρωί.—Θα γράφο όλι τι μέρα.

Будущее время несовершенного вида показывает, что действие или состояние будет совершаться в будущем времени длительно (многократно).

Ο μέλοντας στιγμικός φανερόνι, ότι ι ενέργια ίτε ι κατάςταςι θα γίνι στο μέλον μια φορά κε στιγμικά, π. χ. θα βρέξςι τι νίχτα (κε θα τελιόςι ι βροχί). Θα γράπςο γράμα, αν έχο κερό. Θα λίςο το βράδι το πρόβλιμα.

Будущее время совершенного вида показывает, что действие или состояние совершится в будущем времени быстро (однократно).

§ 51. ΑΡΙΘΜΟΣ

Число

Αν ο λόγος γίνετε για τιν ενέργια ίτε τιν κατάςταςι ενός αντικιμένυ, φενομένυ κ. τ. λ., το ρίμα μπένι ςε ενικό αριθμό, π. χ. εγό γράφο, εςί γράφις, αφτός γράφι.

Αν ο λόγος γίνετε για ενέργια ίτε κατάςταςι πολόν αντικιμένον, φενομένον κ.τ.λ., το ρίμα μπένι ςε πλιθιντικό αριθμό, π. χ. εμίς γράφυμε, ςις γράφετε, αφτί-ές ά γράφυνε.

Если речь идет о действии или состоянии одного предмета, явления и т. д., глагол ставится в единственном числе.

Если речь идет о действии или состоянии многих предметов, явлений и т. д., глагол ставится во множественном числе.

§ 52. ΠΡΟΣΟΠΟ

Лицо

Αν ο λόγος γίνετε για τιν ενέργια ίτε τιν κατάςταςι εκίνυ πυ μιλάι, το ρίμα μπένι ςε πρότο πρόςοπο, π. χ. εγό γράφο, εμίς γράφυμε.

Если речь идет о действии или состоянии говорящего, глагол ставится в первом лице.

Αν ο λόγος γίνετε για τιν ενέργια ίτε τιν κατάσταςι εκίνο, ςτον οπίο μιλύνε, το ρίμα μπένι ςε δέφτερο πρόςοπο, π. χ. εςί γράφις, εςίς γράφετε.

Если речь идет о действии или состоянии того, кому говорят, глагол ставится во втором лице.

Αν ο λόγος γίνετε για τιν ενέργια ίτε τιν κατάσταςι εκίνυ, για τον οπίο μιλύνε, το ρίμα μπένι ςε τρίτο πρόςοπο, π.χ. (αφτός-ί-ό) γράφι, (αφτί-ές-ά) γράφυνε.

Если речь идет о действии или состоянии того, о ком говорят, глагол ставится в третьем лице.

§ 53. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

Спряжение глаголов

I αλαγί τον καταλίκςεον τον ριμάτον κατά ενκλίςις, χρόνυς, πρόςοπα κε αριθμύς λέγετε κλίςι τον ριμάτον.

Изменение окончаний глагѳлов по наклонениям, временам, лицам и числам называется спряжением.

Τα ρίματα κατά τιν κατάλικςί-τυς χορίζυντε ςε διο φονές: ενεργιτικί με κατάλικςι—ο κε παθιτικί με κατάλικςι υμε ίτε ιεμε, π.χ. λιν-ο, λίν-υμε, χτιπ-ιέμε.

Глаголы по своему окончанию деляться на два залога: действительный с окончанием—о и страдательный с окончанием υμε или ιεμε.

Τα ρίματα έχυνε διο λογιὸ κλίςις ςτιν ενεργιτικί φονί κε διο ςτιν παθιτικί.

Στιν ενεργιτικί φονί κατά τι μια κλίςι κλίνυντε τα παροκςίτονα ρίματα (πυ τονίζυντε ςτιν παραλίγυςα), π.χ. γράφο, δυλέβο, πέζο, κατά τιν άλι κλίςι κλίνυντε τα οκςίτονα ρίματα (πυ τονίζυντε ςτι λίγυςα), π.χ. γελό, νικό, τιμό.

ΣΙΜΙΟΣΙ Ι. Ι κλίςι τον οκςίτονον ενεργιτικόν ριμάτον έχι διο τίπυς: νικό, νικάς, νικ-ά κε αργ-ό αργ-ίς, αργ-ὶ.

Στιν παθιτικί φονί κατά τι μια κλίςι κλίνυντε τα ρίματα, πυ ὲχυν κατάλικςι υμε κε κατά τιν ὰλι τα ρίματα, πυ έχυν κατάλικςι ιύμε ίτε ιέμε, π.χ. λίνυμε βρέχυμε, χτιπιύμε, νικιύμε γελιύμε.

ΣΙΜΙΟΣΙ II. Τα παθιτικά ρίματα, πυ τελιόνυν ςε υμε έχυνε διο τίπυς: I. λίνυμε, λίνεςε, λίν-ετε, II. φοβ-ύμε, φοβ-άςε, φοβ-άτε.

Глаголы имеют два спряжения в действ. залоге и два в страдат. залоге.

В действ. залоге по I спряжению спрягаются глаголы, имеющие ударение на предпоследнем слоге и по II—глаголы, имеющие ударение на последнем слоге.

ПРИМЕЧАНИЕ I. Спряжение глаголов действ. залога, имеюших ударение на последнем слоге бывает двух типов.

В страд. залоге по I спряжению спрягаются глаголы с окончанием υμε и по II—с окончанием ιύμε или ιέμε.

ПРИМЕЧАНИЕ II. Глаголы с окончанием υμε бывают двух типов.

§ 54. ΒΟΙΘΙΤΙΚΑ ΡΙΜΑΤΑ

Вспомогательные глаголы

Τα ρίματα, πυ μας βοιθύνε στο ςχιματιζμό τον χρόνον άλον ριμάτον λέγυντε βοιθιτικά ρίματα.

Глаголы, которые служат для образования времен других глаголов, называются вспомогательными.

Τα βοιθιτικά ρίματα ίνε διο: έχο—имею κε ίμε—есть κε κλίνυντε έτςι:

ΟΡΙΣΤΙΚΙ—из'явительное накл.

	ΤΟΡΙΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ		ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	
Εν. αρ. 1	έχο	ίμε	ίχα—имел-а-о	ίμυν(α)--был-а-о
2	έχις	ίςε	ίχες	ίςυν(α)
3	έχι	ίνε	ίχε	ίταν(ε)
Πλ. αρ. 1	έχυμε	ίμαςτε	ίχαμε	ίμαςταν(ςτε)
2	έχετε	ίςτε	ίχατε	ίςαςταν(ςτε)
3	έχυν	ίνε	ίχαν(ε)	ίταν(ε)

	ΜΕΛΟΝΤΑΣ ΚΣΑΚΟΛΥΘΙΤΙΚΟΣ	
Εν. αρ. 1	θα έχο—буду иметь	θα ίμε—буду
2	θα έχις	,, ίςε
3	θα έχι	,, ίνε
Πλιθ.αρ. 1	θα έχυμε	,, ίμαςτε
2	θα έχετε	,, ίςτε
3	θα έχυν(ε)	,, ίνε

ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ

повел. наклонение

1	ας έχο	ας ίμε
2	έχε	να ίςε
3	ας έχι ίτε να έχι	ας ίνε, να ίνε
1	ας έχυμε	ας ίμαςτε
2	έχετε	να ίςτε
3	ας έχυν, να έχυν	ας ίνε, να ίνε

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. Στον τόπο τις γραμίς (—) βάλτε ρίματα.
Упражнение. На место черточек (—) поставьте глаголы.

—πατέρα; — αδέρφια; Τίνος —; Πιά—; Πός—; Πύ—χτες; Πύ—άβριο; Πύ—ο υντάρνικος; Το βράδι—στι ςινεδρίαςι; Σα δυλέβυμε—βραβία.

§ 55. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΠΑΡΟΚΣΙΤΟΝΟΝ ΕΝΕΡΓΙΤΙΚΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

Спряжение глаголов действительного залога, имеющих ударение на предпоследнем слоге.

Κλίςι τυ ρίματος λίν-ο στιν ενεργιτικί φονί: θέμα λιν-, χαραχτίρας ν, κατάλιχςι — ο, λίνο-решать развязывать.

ΟΡΙΣΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ

изʻявительное наклонение

Αριθμί	Πρόσοπα	I. Τορινός χρόνος ίτε Ενεστότας	II. Μέλοντας χρόνος		
			Μέλοντας κςακολυθιτικός	Μèλοντας στιγμικός	Μèλοντας τελιομένος
Εν.	1	λίν-ο	θα λίν-ο	θα λί-ςο	θα έχο λίςι
	2	λίν-ις	,, λίν-ις	,, λίςις	,, έχις ,,
	3	λίν-ι	,, λίν-ι	,, λίςι	,, έχι ,,
Πλ.	1	λίν-υμε	,, λίν-υμε	,, λίςυμε	,, έχυμε ,,
	2	λίν-ετε	,, λίν-ετε	,, λίςετε	,, έχετε ,,
	3	λίν-υν(ε)	,, λίν-υν(ε)	,, λίςυν(ε)	,, έχυν(ε) ,, ίτε θα έχο λιμένο κ.τ.λ.

Αριθμί	Πρόσοπα	III. Περαζμένος χρόνος			
		Παρατατικός	Αόριστος	Παρακίμενος	Ιπερςιντέλικος
Εν.	1	έ-λιν-α	έ-λι-ςα	έχο λίςι	ίχα λίςι
	2	έ-λιν-ες	έ-λι-ςες	έχις ,,	ίχες ,,
	3	έ-λιν-ε	έ-λι-ςε	έχι ,,	ίχε ,,
Πλ.	1	λίν-αμε	λί-ςαμε	έχυμε ,,	ίχαμε ,,
	2	λίν-ατε	λì-ςατε	έχετε ,,	ίχατε ,,
	3	(έ)λίναν(ε)	(è)λί-ςαν(ε)	έχυν(ε) ,, ίτε έχο λιμένο έχις ,, κ.τ.λ.	ίχαν(ε) ,, ίτε ίχα λιμένο ίχες ,, κ.τ.λ.

Повелительное наклонение.

Αρ.	Προς.	Κςακολυθιτικί	Στιγμικί
Εν.	1	ας λίνο	ας λίςο
	2	λίνε	λίςε
	3	ας λίνι, ίτε να λίνι	ας λίςι, ίτε να λίςι
Πλ.	1	ας λίνυμε	ας λίςυμε
	2	λίνετε	λίςτε
	3	ας λίνυν, ίτε να λίνυν(ε)	ας λίςυν(ε), ίτε να λίςυν(ε)

ΙΠΟΘΕΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ

Условное наклонение.

Αρ	Προς.	Κςακολυθιτικί	Στιγμικί	Τελιoμένι
Εν.	1	θα έλιν-α	θα έλι-ςα	θα ίχα λίςι
	2	,, έ-λιν-ες	,, έλι-ςες	,, ίχες ,,
	3	,, è-λιν-ε	,, έλι-ςε	,, ίχε ,,
Πλ.	1	,, λίν-αμε	,, λί-ςαμε	,, ίχαμε ,,
	2	,, λίν-ατε	,, λίςατε	,, ίχατε ,,
	3	,, (έ)λίν-αν(ε)	,, (έ) λίςαν(ε)	,, ίχαν(ε),,

θα ίχα / ,, ίχες / ,, ίχε } ίτε } λιμένο κ.τ.λ.

ΜΕΤΟΧΙ ΛΙΝ-ΟΝΤΑΣ

άχλιτι κε κινί κε στα 3 γένι
(не склоняется и является общей для всех родов).

Κλίνατε:

Κατά το λίνο: Πέζ-ο, δυλέβ-ο, κόβ-ο, ράβ-ο, φιλάγ-ο, τρέχ-ο, βρέχ-ο, πλέκ-ο, μαγιρὲβ-ο, ψιτέβ-ο.

§ 56. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΠΑΡΟΚΣΙΤΟΝΟΝ ΠΑΘΙΤΙΚΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

Спряжение глаголов страдательного залога, имеющих ударение на предпоследнем слоге.

λίν-υμε—развязыватся, решаться.

ΟΡΙΣΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ

Из'явительное наклонение.

Αριθμί	Πρόσοπα	I. Τορινός χρόνος ίτε Ενεστότας	II. ΜΕΛΟΝΤΑΣ ΧΡΟΝΟΣ		
			Μέλοντας κσακολυθιτικός	Μέλοντας στιγμικός	Μέλοντας τελιoμένος
Εν.	1	λίν-υμε	θα λίν-υμε	θα λι-θό	θα έχο λιθί
	2	λίν-εσε	,, λίν-εσε	,, λι-θίς	,, έχις ,,
	3	λίν-ετε	,, λίν-ετε	,, λι-θί	,, έχι ,,
Πλ.	1	λιν-όμαστε	,, λιν-όμαστε	,, λι-θύμε	,, έχυμε ,,
	2	λίν-εστε	,, λίν-εστε	,, λι-θίτε	,, έχετε ,,
	3	λίν-υντε	,, λίν-υντε	,, λι-θύν(ε)	,, έχυν(ε),,

Μέλοντας τελιoμένος: ίτε θα ίμε / ,, ίσε { λιμένος-ι-ο κ.τ.λ.

Αριθμί	Πρόσοπα	III. ΠΕΡΑΖΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ			
		Παρατατικός	Αόριστος	Παραχίμενος	Ιπερσιντέλικος
Εν	1	λιν-όμυν(α)	λί-θικα	έχο λιθί	ίχα λιθί
	2	λιν-όσυν(α)	λί-θικες	έχις ,,	ίχες ,,
	3	λιν-όταν(ε)	λί-θικε	έχι ,,	ίχε ,,
Πλ.	1	λιν-όμασταν	λι-θίκαμε	έχυμε ,,	ίχαμε ,,
	2	λιν-όσασταν	λι-θίκατε	έχετε ,,	ίχατε ,,
	3	λιν-όνταν(ε)	λι-θίκανε	έχυν(ε),,	ίχαν(ε),,

Παραχίμενος: ίτε ίμε / ίσε / ίνε { λιμένος-ι-ο κ.τ.λ.

Ιπερσιντέλικος: ίτε ίμουν(α) / ίσουν(α) / ίταν(ε) { λιμένος-ι-ο κ.τ.λ.

Αριθμί	Πρόσοπα	ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ (повел. наклонение)	
		Κσακολυθιτικί	Στιγμικί
Εν.	1	ας λίνυμε	ας λιθό
	2	να λίνεσε	λίσυ
	3	ας λίνετε, ίτε να λίνετε	ας λιθί, ίτε να λιθί
Πλ.	1	ας λινόμαστε	ας λιθύμε
	2	να λίνεστε	λιθίτε
	3	ας λίνυντε, ίτε να λίνυντε	ας λιθύν(ε), ίτε να λιθύνε

Arithmi	Prosopa	IΠΟΘΕΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ—условное наклонение		
		Κσακολυθιτικί	Στιγμικί	Τελιομένι
Εν.	1	θα λιν-όμυν(α)	θα λί-θικα	θα ίχα λιθί
	2	θα λιν-όσυν(α)	,, λί-θικες	,, ίχες ,,
	3	θα λιν-όταν(ε)	,, λί-θικε	,, ίχε ,,
Πλ.	1	θα λιν-όμασταν	,, λι-θίκαμε	,, ίχαμε ,,
	2	θα λιν-όσασταν	,, λι-θίκατε	,, ίχατε ,,
	3	θα λιν-όνταν(ε)	,, λί-θικαν(ε)	,, ίχαν(ε) ,,

ΜΕΤΟΧΙ			
	αρςενικό	ο	λιμένος
	θιλικό	ι	λιμένι
	υδέτερο	το	λιμένο

Κλίνατε:

Κατά το λίν-υμε: χάν-υμε, πιάν-υμε, νίβ-υμε, λὺζ-υμε, γράφ-υμε, δὲχ-υμε (принимать), χτενίζ-υμε, πνὶγυμε, (утонуть)

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. Γράπςτε τα ρίματα ςτις ακόλυθες προτάςις: 1) ςε παρατατικό, 2) ςε αόριστο, 3) ςε παρακίμενο κε 4) ςε μέλοντα ςτιγμικό ςτο πρόσοπο κε τον αριθμό, πυ τιχένυν (встречаются).

Ι εργάτες δυλέβυνε εφτά όρες. Αγονίζυμε ενάντια ςτυς κυλάκυς. Εςί πέζις ίτε διαβάζις;—Ι Μαρία ςαπυνίζι το ρύχο-τις.—Εγό δυλέβο πολί. Ι ςοςιαλιςτικί άμιλα (соревнование) καλιτερέβι τι δυλιά-μας.—Εγό δέχυμε (принимаю) τιν πρόςκλιςίςυ (вызов) για άμιλα.—Εμίς νιβ-όμαςτε με ςαπύνι —Εγό βρέχυμε, μα τι δυλιά δεν τιν αφίνο.—Εςίς γράφεςτε κομςομόλι. Αφτός ετιμάζετε να γίνι αεροπόρος (летчик). —Χτενιζόμαςτε κάθε προί.

§ 57. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΟΚΣΙΤΟΝΟΝ ΕΝΕΡΓΙΤΙΚΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

Спряжение глаголов действ. залога, имеющих ударение на последнем слоге

Ρίματα: νικ-ό—побеждать, αργό—опаздывать.

Αριθμί	Πρόςοπα	ΤΟΡΙΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	II. ΜΕΛΟΝΤΑΣ ΧΡΟΝΟΣ			
		ίτε Ενεςτότας	Μέλοντας κςακολυθιτικὸς	Μέλοντας στιγμικός	Μέλοντας τελιομένος	
Εν.	1	νικ-ό αργ-ό	θα νικὸ θα αργό	θα νικίςο θα αργίςο	θα έχο νικίςι	θα έχο νικιμένο ίτε « έχις « κ.τ.λ.
	2	νικ-άς αργ-ὶς	» νικάς » αργίς	» νικίςις	» έχις	
	3	νικ-ά(ι) αργ-ί	» νικὰ(ι) » αργί	» νικίςι	» έχι	
Πλ.	1	νικ-ὺμε αργ ύμε	» νικ-ύμε » αργύμε	» νικίςυμε	» έχυμε	
	2	νικ-άτε αργ-ίτε	» νικ-άτε » αργίτε	» νικὶςετε	» έχετε	
	3	νικ-ύν(ε) αργ-ύν(ε)	» νικ-ύν(ε) » αργύν(ε)	» νικίςυν(ε)	» έχυν(ε)	

Αριθμί	Πρόςοπα	III. ΠΕΡΑΖΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ					
		Παρατατικός	Αόριςτος	Παρακίμενος		Ιπερςιντέλικος	
Εν.	1	νικ-ύςα	νίκ-ιςα	έχο νικίςι	έχο νικιμένο ίτε έχις κ.τ.λ.	ίχα νικίςι	ίχα νικιμένο ίτε ίχες κ.τ.λ.
	2	νικ-ύςες	νίκ-ιςες	έχις ,,		ίχες ,,	
	3	νικ-ύςε	νίκ-ιςε	έχι ,,		ίχε ,,	
Πλ.	1	νικ-ὺςαμε	νικ-ίςαμε	έχυμε ,,		ίχαμε ,,	
	2	νικ-ύςατε	νικ-ίςατε	έχετε ,,		ίχατε ,,	
	3	νικ-ύςαν(ε)	νικ-ὶςαν(ε)	έχυν(ε),,		ὶχαν(ε),,	

Αριθμί	Πρόςοπα	ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ—повелительное наклонение.	
		Κςακολυθιτικός	Στιγμικός
Εν.	1	ας νικό	ας νικίςο
	2	νίκα	νίκιςε
	3	ας νικὰ, ίτε να νικά(ι)	ας νικίςι, ίτε να νικίςι
Πλ.	1	ας νικόμε	ας νικίςυμε
	2	νικάτε	νικίςτε
	3	ας νικύν(ε), ίτε να νικύν(ε)	ας νικίςυν(ε), ίτε να νικίςυν(ε)

Αριθμί	Πρόςοπα	ΙΠΟΘΕΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ—условное наклонение			
		Κςακολυθιτικί	Στιγμικί	Τελιoμένι	
Εν.	1	θα νικύςα	θα νίκιςα	θα ὶχα νικίςι	θα ίχα νικιμένο ίτε ίχες κ.τ.λ.
	2	,, νικύςες	,, νίκιςες	,, ὶχες ,,	
	3	,, νικύςε	,, νίκιςε	,, ίχε ,,	
Πλ.	1	,, νικύςαμε	,, νικίςαμε	,, ίχαμε ,,	
	2	,, νικὺςατε	,, νικίςατε	,, ίχατε ,,	
	3	,, νικύςαν(ε)	,, νικίςαν(ε)	,, ίχαν(ε),,	

νικόντας	αργόντας

άκλιτα κε κινά κε για τα 3 γένι

Κλίνατε:

Κατά το νικό: χαλνό, περνό, τραγυδό, τιμό, κιδερνό, γελό, αγαπό, μιλό, οδιγό, διψό, πινό.

Κατά το αργό: οφελό, φιλό, αφερό, προςκαλό.

§ 58. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΟΚΣΙΤΟΝΟΝ ΠΑΘΙΤΙΚΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

Спряжение глаголов страдательного залога, имеющих ударение на последнем слоге

ΟΡΙΣΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ из'яв. накл.

Αριθμί	Πρόσοπα	I. ΤΟΡΙΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ίτε ενεστότας	II. ΜΕΛΟΝΤΑΣ ΧΡΟΝΟΣ		
			Μέλοντας κσακολυθιτικός	Μέλοντας στιγμικός	Μέλοντας τελιομένος
Εν.	1	χτιπιύμε (-ιέμε	θα χτιπιύμε	θα χτιπιθό	θα έχο χτιπιθί
	2	χτιπιέσε	,, χτιπιέσε	,, χτιπιθίς	,, έχις ,,
	3	χτιπιέτε	,, χτιπιέτε	,, χτιπιθί	,, έχι ,,
Πλ.	1	χτιπιόμαστε	,, χτιπιόμαστε	,, χτιπιθύμε	,, έχυμε ,,
	2	χτιπιέστε	,, χτιπιέστε	,, χτιπιθίτε	,, έχετε ,,
	3	χτιπιύντε	,, χτιπιύντε	,, χτιπιθύνε	,, έχυνε ,,

Μέλοντας τελιομένος: ίτε θα ίμε } χτιπιμέ- ; ,, ίσε } νος-ι-ο

Αριθμί	Πρόσοπα	III. ΠΕΡΑΖΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ			
		Παρατατικός	Αόριστος	Παρακίμενος	Ιπερςιντέλικος
Εν.	1	χτιπιόμυν (α)	χτιπίθικα	έχο χτιπιθί	ίχα χτιπιθί
	2	χτιπιόσυν (α)	χτιπίθικες	έχις ,,	ίχες ,,
	3	χτιπιόταν (ε)	χτιπίθικε	έχι ,,	ίχε ,,
Πλ.	1	χτιπιόμασταν	χτιπιθίκαμε	έχυμε ,,	ίχαμε ,,
	2	χτιπιόσασταν	χτιπιθίκατε	έχετε ,,	ίχατε ,,
	3	χτιπιόνταν (ε)	χτιπιθίκανε	έχυν(ε),,	ίχαν(ε) ,,

Παρακίμενος: ίτε ίμε, ίσε, ίνε } χτιπιμέ-νος-ι-ο

Ιπερςιντέλικος: ίτε ίμυν(α) } χτιπιμέ- ; ίσυν(α) } νος-ι-ο

ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ

Αριθμί	Πρόσοπα	Κσακολυθιτικός χρόνος	Στιγμικός χρόνος
Εν.	1	ας χτιπιύμε (-ιέμε)	ας χτιπιθό
	2	να χτιπιέσε	χτιπίσυ
	3	ας χτιπιέτε, ίτε να χτιπιέτε	ας χτιπιθί, ίτε να χτιπιθί
Πλ.	1	ας χτιπιόμαστε	ας χτιπιθύμε
	2	να χτιπιέστε	χτιπιθίτε
	3	ας χτιπιύντε, να χτιπιύντε	ας χτιπιθύν(ε), να χτιπιθύν(ε)

Αριθμί	Πρόσοπα	ΙΠΟΘΕΤΙΚΙ ΕΝΚΛΙΣΙ — условное наклонение		
		Κσακολυθιτικί	Στιγμικί	Τελιομένι
Εν.	1	θα χτιπιόμυν(α)	θα χτιπίθικα	θα ίχα χτιπιθί
	2	„ χτιπιόσυν(α)	„ χτιπίθικες	„ ίχες „
	3	„ χτιπιόταν(ε)	„ χτιπίθικε	„ ίχε „
Πλ.	1	„ χτιπιόμασταν	„ χτιπιθίκαμε	„ ίχαμε „
	2	„ χτιπιόσασταν	„ χτιπιθίκατε	„ ίχατε „
	4	„ χτιπιόνταν(ε)	„ χτιπιθίκαν(ε)	„ ίχαν(ε) „

ίτε χτιπι-
θα ίμουν(α) μένος-
„ ίσουν(α) -ι-ο
„ ίταν(ε) κ.τ.λ.

ΜΕΤΟΧΙ ΠΑΘΙΤΙΚΙ Причастие	αρσενικό ο χτιπιμένος θιλικό ι χτιπιμένι υδέτερο το χτιπιμένο.

Κλίνατε:

Κατά το χτιπιύμε: αγαπιύμε, γενιύμε, κιβερνιύμε.

ΠΑΡΑΤΙΡΙΣΙ. Μερικά ρίματα τις παθιτικίς φονίς, σαν το φοβύμε, κιμόμε κ.τ.λ. (βλ. § 53, σιμ. II), κλίνυντε με διαφορετικό τρόπο, π. χ:

ΕΝΕΣΤΟΤΑΣ: φοβύμε, φοβάσε, φοβάτε, φοβόμαστε, φοβάστε, φοβύντε.
ΜΕΛΟΝΤ. ΚΣΑΚΟΛΥΘ: θα φοβύμε, θα φοβάσε κ.τ.λ.
ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΚΣΑΚΟΛΥΘ.: ας φοβύμε, ας φοβάσε κ.τ.λ.
ΜΕΤΟΧΙ: φοβιζμένος, φοβιζμένι, φοβιζμένο.

Σ' όλυς τυς άλυς χρόνυς (κε στις τρις ενκλίσις) τα ρίματα αφτά κλίνυντε κατά το σινιθιζμένο τρόπο.

ПРИМЕЧАНИЕ. Некоторые глаголы страдат. залога как φοβύμε, κιμόμε и т.д., (см. § 53. прим. II) спрягаются иным способом.

Все остальные времена (всех трех наклонений) этих глаголов спрягаются по обычному способу.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. Κλίνατε όπος τα επίθετα κε υσιαστικά: ο αγαπιμένος αρχιγός, ι νικιμένι μπυρζυαζία, το λιμένο πρόβλιμα.

§ 59. ΠΑΡΑΤΙΡΙΣΙΣ ΣΤΙΝ ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

Примечания к спряжениям глаголов

1) Τα οκσίτονα ρίματα διαφέρυνε στιν κλίσι-τυς απ' τα παροκσίτονα μονάχα στον ενεστότα κε παρατατικό.

2) Μονολεχτικά (με μια λέκσι) σχιματίζυντε: ο ενεστότας, ο παρατατικός, ο αόριστος τις οριστικίς ένκλισις, τα δέφτερα πρόσοπα τις ενεργιτικίς προσταχτικίς κε τις στιγμικίς παθιτικίς προσταχτικίς, ι ενεργιτικί κε παθιτικί μετοχί. Όλι ι άλι χρόνι σχιματίζυντε περιφραστικά (με 2 ίτε 3 λέκσις).

3) Ο χαραχτίρας τον ριμάτον γ, χ, β, φ, μπρος το

ς γίνετε: το λ, χ=κ κε το β, φ=π, π. χ. ζμίγ-ο, αόρ. έζμιγ-ςα=έζμικ-ςα, βρέχο, έβρεχ-ςα=έβρεκ-ςα, θα βρέχ-ςο=βρέκ-ςο, τρίβ-ο, αόρ. έτριβ-ςα, έτριπ-ςα, θα τρίβ-ςο, τρίπ-ςο, θρέφο, αόρ. έθρεβ-ςα=έθρεπ-ςα, θα θρέβ-ςο=θρέπ-ςο κ. τ. λ.

4) Ο χαραχτίρας τον ριμάτον θ μπρος το ς χάνετε, π. χ. πλάθ-ο, αόρ. έπλαθ-ςα=έπλαςα, θα πλάθ-ςο=θα πλάςο έχο πλάθ-ςι=έχο πλάςι.

5) Ο χαραχτίρας χ τον ριμάτον, όταν βρεθί μπρος το θ μεταβάλι το θ ςε τ, π. χ. δέχ-ομε αόρ. δέχ-θικα=δέχ-τικα, μελ. θα δεχ-θό=θα δεχ-τό.

6) Ι χαραχτίρες κ κε χ μπρος το μ τρέπουντε ςε γ, π. χ. μπλέκ-ομε, μπλεκ-μένος=μπλεγ-μένος, βρὲχ-ομε, βρεχ-μὲνος=βρεγμένος κ. τ. λ.

§ 60. ΑΦΚΣΙΣΙ ΣΙΛΑΒΙΚΙ

слоговое увеличение

Τα διςίλαβα ρίματα πυ αρχίζυν από ςίμφονο πέρνυνε μπροςτά ςτον παρατατικό κε αὸριςτο ένα ε, πυ λέγετε άφκςιςι ςιλαβικί, γιατί το ρίμα περιςέβι κατά μια ςιλαβί, π. χ. τρὲχο, παρατ. ὲτρεχα, αόριςτος έτρεκςα, έτρεκςες, έτρεκςε. Τρέκςαμε, κ. τ. λ. κςεπέφτι εδό το ε, γιατί το ρίμα έγινε τριςίλαβο.

Ο κανόνας τις ςιλαβικίς άφκςιςις δε βαςτιέτε αφςτιρά. Γι' αφτό μπορύμε να πύμε όχι μόνο τρέκςαμε, τρέκςατε κ. τ. λ., μα κε ετρέκςαμε, ετρέκςατε κ. τ. λ.

Двухсложные глаголы, начинающиеся с согласной в παρατατικός и αόριστος принимают впереди е которое называется слоговым увеличением, потому что слово (глагол) увеличивается на один слог.

Правило слогового увеличения строго не соблюдается.

§ 61. ΑΝΟΜΑΛΑ ΡΙΜΑΤΑ

Неправильные глаголы.

Τα ρίματα πυ έχυνε διο θέματα κε περιςὸτερα, ίτε δεν έχυνε όλυς τυς χρόνυς κε τις ενκλίςις, τυς ςχιματίζυνε αλιότικα, λέγυντε ανόμαλα.

Глаголы, которые имеют две основы и больше, не имеют всех времен и наклонений, образуют их иначе, называются неправильными.

Τα πιο ςινιθιζμένα ανόμαλα ρίματα ίνε τα ακόλυθα:

Наиболее употребительные неправильные глаголы следующие:

ΟΡΙΣΤΙΚΙ Изъявительное наклонение				ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ повел. накл.		ΜΕΤΟΧΙ причастие	
Τορινός	Αόριςτος	Παρακίμενος	Μέλοντας ςτιγμικός	Κςακολουθιτικί	Στιγμικί	Ενεργιτικί	Παθιτικί
ανεβένο	ανέβικα	έχο ανεβί	θ' ανέβο κε θ' ανεβό	ανέβενε	ανέβα	ανεβένοντας	ανεβαζμένος
αφίνο	άφιςα	έχο αφίςι	θ' αφίςο	άφινε	άφιςε	αφίνοντας	
αφίνυμε	αφέθικα	έχο αφεθί	θ' αφεθό	—	—	—	—
βάνο ίτε βάζο	έβαλα	έχο βάλι	θα βάλο	βάνε, βάζε	βάλε	βάνοντας ίτε βάζοντας	
βάζυμε	βάλθικα	έχο βαλθί	θα βαλθό	—	—	—	βαλμένος
βλέπο	ίδα	έχο δι	θα ιδὸ(δο)	βλέπε	δες (διές)	βλέποντας	
βλέπυμε	ιδάθικα	έχο ιδοθί	θα ιδοθό	—	—	—	
βρίςκο	ίβρα, βρίκα	έχο βρι	θα έβρο, θα βρο	βρίςκε	έβρε, βρες	βρίςκοντας	
βρίςκυμε	βρὲθικα	έχο βρεθί	θα βρεθό	—	—	—	
βγένο	βγίκα	έχο βγι	θα έβγο ίτε θα βγο	βγένε	έβγα	βγένοντας	
γέρνο	έγιρα	έχο γίρι	θα γίρο	γέρνε	γίρε	γέρνοντας	γιρμένος
γίνυμε	έγινα κε γίνικα	έχο γίνι	θα γίνο	γίνυ	γίνε		γινομένος
δέρνο	έδιρα	έχο δίρι	θα δίρο	δέρνε	δίρε	δέρνοντας	
δέρνυμε	δάρθικα	έχο δαρθί	θα δαρθό	—	—	—	δαρμένος
δίνο	έδοςα κε έδοκα	ὲχο δόςι	θα δόςο	δίνε	δόςε	δίνοντας	
δίνυμε	δόθικα	ὲχο δοθί	θα δοθό	—	—	—	δομένος
έρχυμε	ίρθα κε ίρτα	έχο (έ)ρθι	θα έρθο ('ρθο)	—	έλα	—	ερχόμενος
κάθυμε	κάθιςα	έχο καθίςι	θα καθίςο	κάθυ	κάθιςε	—	καθιζμένος
κέο (κέγο)	έκαπςα	έχο κάπςι	θα κάπςο	κέε	κάπςε	κέοντας	
κέυμε	κάικα	έχο καί	θα καό	—	κάπςυ		χαμένος

ΟΡΙΣΤΙΚΙ Изъявительное наклонение				ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ повел. накл.		ΜΕΤΟΧΙ причастие	
Τορινός	Αόριστος	Παρακίμενος	Μέλοντας στιγμικός	Κςακολυθιτικί	Στιγμικί	Ενεργιτικί	Παθιτικί
λέ(γ)ο	ìπα	έχο πι	θα πο	λέγε	πες	λέγοντας	ιπομένος ìτε λεγάμενος
λέγυμε	ιπòθικα	έχο ιποθί	θα ιποθό	—	—	—	
μαθένο	έμαθα	έχο μάθι	θα μάθο	μάθενε	μάθε	μαθένοντας	μαθιμένος
μπένο	μπίκα	έχο μπι	θα έμπο, θα μπο	μπένε	έμπα	μπένοντας	
πέρνο	πίρα	έχο πάρι	θα πάρο	πέρνε	πάρε	πέρνοντας	
πέρνυμε	πάρθικα	έχο παρθί	θα παρθό	—	—	—	παρμένος
πιγένο	πìγα	έχο πάι	θα πά(γ)ο	πίγενε		πιγένοντας	—
ςπέρνο	έςπιρα	έχο ςπίρι	θα ςπίρο	ςπέρνε	ςπίρε	ςπέρνοντας	ςπαρμένος
ςτèκυμε	ςτάθικα	έχο ςταθί	θα ςταθό	ςτèκα	ςτάςυ,	ςτèκοντας	ςτεκύμενος ìτε ςτεκάμενος
ςτέλνο	έςτιλα	έχο ςτίλι	θα ςτίλο	ςτέλνε	ςτίλε	ςτέλνοντας	—
τρό(γ)ο	έφαγα	έχο φάγι	θα φάο	τρόγε	φάγε	τρόγοντας	—
τρόγυμε	φαγόθικα	έχο φαγοθί	θα φαγοθό	—	—	—	φαγομένος
φέδγο	έφιγα	έχο φίγι	θα φίγο	φèδγε φέδγα	φίγε	φέδγοντας	
χέρυμε	χάρικα	έχο χαρί	θα χαρό	χέρε, χέρυ		χèροντας	χαρύμενος
πςέλνο	έπςαλα	έχο πςάλι	θα πςάλο	πςèλνε	πςάλε	πςέλνοντας	πςαλμένος
πίνο	ίπία	έχο πιι	θα πιο	πìνε	πιες	πίνοντας	
πίνυμε	πιόθικα	έχο πιοθί	θα πιοθό	—	—	—	πιομένος
ςέβυμε	ςεβάςτικα	έχο ςεβαςτί	θα ςεβαςτό	—	ςεβάςυ	—	
ιπόςχυμε	ιποςχέθικα	έχο ιποςχεθί	θα ιποςχεθό	—	—	—	ιποςχεμένος
ςοπèνο	ςόπαςα	èχο ςοπάςι	θα ςοπάςο	ςόπενε	ςόπαςε	ςοπένοντας	

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΙ ΤΥ ΛΟΓΥ

Неизменяемые части речи

ΕΠΙΡΙΜΑ

Наречие

§ 62. ΕΝΙΑ—Понятие

Το επίριμα ίνε μέρος τυ λόγυ, πυ φανερόνι γνορίζματα τις ενέργιας ίτε τις κατάστασις, δίχνοντας πότε, πύ, πός, γιατί αφτές γίνυντε, ίτε φανερόνι το βαθμό τις πιότιτας, π. χ. έγραπσα πολί κε καλά.

Наречие—часть речи, которая обозначает признаки действий или состояний, указывая когда, где, как, зачем и почему они совершаются, или обозначает степень качества.

Τα επιρίματα δεν κλίνυντε.

Наречия не изменяются.

Τα επιρίματα ίνε:

1) ΧΡΟΝΙΚΑ: σίμερα — сегодня, ίστερα—потом, πρότα—сперва, νορίς—рано, κατόπι—после, вслед, πέρσι—в прошлом году, προπέρσι—в позапрошлом году, φέτος—в этом году, προί—утром, βράδι —вечером, πάντα—всегда, τις προάλες—на днях, πότε πότε—иногда, τορα—сейчас, χτες—вчера, άβριο—завтра κ. τ. λ.

2) ΤΟΠΙΚΑ: πάνο--вверх, κάτο—вниз, πύθε—откуда, αφτύ—здесь, τριγίρο—кругом, αριστερά—на лево, παραπάνο—выше, παρακάτο—ниже, παραπέρα—дальше, παρέκι—дальше χάμο—на земле, εδό—здесь, εδό πέρα—здесь, εκί—там, εκί πέρα—там, μακριά—далеко, μέσα—всередине, внутри, όκσο—во дворе, αντίκρι —напротив, απέναντι—напротив, γίρο, ολόγιρα—кругом, вокруг, παντύ—везде, μπροστά—впереди, πίσο

—взади, δίπλα—рядом, κοντά—близко, πλαινά—рядом κ. τ. λ.

3) ΠΟΣΟΤΙΚΑ: πολί, λίγο, πάρα πολί—очень много, πάνο-κάτο—приблизительно, πιο πολί, ςκεδόν—почти, ολοςδιόλυ ολότερα—совсем, τόςο—столько, όςο—сколько, τόςο-δά—вот столько, περιςότερο—больше, καθόλυ—совсем, ничуть κ.τ.λ.

4) ΤΡΟΠΙΚΑ: όπος-όπος—как нибудь, μονομιάς—сразу, καλά—хорошо, ίςα-ίςα—как раз, κακά—плохо, άδικα—напрасно, ανάποδα—наизнанку, αλίθια—правда, действительно, δορεάν—даром, φανερά—явно, κριφά—тайно, χςέχορα—отдельно, αντάμα—вместе, χόρια—отдельно, μαζί—вместе, επίτιδες—нарочно, ςιχνά—часто, άκςαφνα—внезапно, τυ κάκυ—напрасно, κυτςὰ, ςτραβά, αργά—медленно, γλίγορα—быстро, έτςι—так, αλιός (αλιότικα)—иначе κ. τ. λ.

§ 63. ΒΑΘΜΙ ΤΙΣ ΣΙΝΚΡΙΣΙΣ ΤΟΝ ΕΠΙΡΙΜΑΤΟΝ

Степени сравнения наречий

ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	Σινκριτικός βαθμός	Ιπερθετικός βαθμός
νορίς (рано)	πιο νορίς, ίτε νορίτερα	—
καλά (хорошо)	καλίτερα (лучше)	άριςτα (отлично)
κακά (плохо)	χιρότερα (хуже)	—
ίςτερα (после)	πιο ίςτερα, ίτε ιςτερότερα	—
κάτο (внизу)	πιο κάτο, ίτε κατότερα	—
μπροςτά (впереди)	πιο μπροςτά	—
απλά (просто)	πιο απλά, απλύςτερα	απλύςτατα
γλικά (сладко)	πιο γλικά, γλικίτερα	—
πολί (очень, много)	πιο πολί, περιςότερο (больше)	—

ΓΙΜΝΑΖΜΑ—Упражнение.

Ιπογραμίςτε τα επιρίματα:

Подчеркните наречия:

Σίμερα έχυμε γενικί ςινέλεψι (общее собрание). Ι κολχόζνικι δόςανε το λόγο-τυς, πος θα δυλέψυνε γλίγορα κε καλά. Ο κολχόζνικος Νίκος ίτανε χτες ςτιν πόλι για τις δυλιές του κολχοζιύ-μας. Ίρθε τα μεςάνιχτα κ'εμίς τον περιμέναμε (ожидали) το βράδι. Εμίς άβριο το πρωί θα πάμε νορίς ςτι δυλιά. Φέτος ο χιμόνας ίτανε πολί μαλακός. Δεν

írθe akóma ap'to xoráfi, jatí dulébi ntárnika ke θéli na teliósi ti duliá os to brádi. Den írθe akóma o dieftintís (директор) tu ergostásiu;—Den kséro, mporí n'árθi ávrio. Ta ergostásia dulébune olimerís ke oloniχtís.

ΠΡΟΘΕΣΙ

Предлог

§ 64. ΕΝΙΑ—понятие

I próθesi íne méros tu lógu, pu metaχirizómaste jia tin énosi ton lékseon stin prótasi ke faneróni diáfores skhésis metaksí ton sindeoménon lékseon, p. χ. Févgo jia to Chárkovo. Díχos duliá den íme.

Предлог—часть речи, которая употребляется при связывании слов в предложении и выражает различные отношения между связываемыми словами.

I proθésis den klínunte.

Предлоги не изменяются.

I proθésis kápote ítane epirímata topiká, χroniká k. t. l., ístera χoristíkane ap'ta epirímata ke sχimatisane idiétero méros tu lógu.

Предлоги когда-то были наречиями места, времени и т. д., затем отделились от наречий и образовали отдельную часть речи.

I epirimatikí simasíа ton proθéseon fénete ke símera sti glósa-mas, p. χ. θa érθo metá (ístera).

I proθésis íne:

1) Χoristés, 2) aχóristes íte probálmata ke 3) miχtés.

§ 65. ΧΟΡΙΣΤΕΣ ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Раздельные предлоги

Χoristés légunte i proθésis, pu de zmígune kamiá forá m' áles léksis ke χrisimopiúnte sto lógo móno san proθésis mprostá ap'áles léksis.

Раздельными называются те предлоги, которые никогда не сливаются с другими словами и в речи употребляются только как предлоги.

Χoristés proθésis íne:

me (m')—с, se (s')—к, в, jia (ji')—для, díχos—без, χorís—без, eksón—кроме, os—до k. a.

Αφτές τις προθέσις τις μεταχιριζόμαστε με τις ακόλουθες πτόσις:

Эти предлоги употребляются со следующими падежами:

εκςόν	με ετιατικί,	π. χ.	Εκςόν τυς μικρύς.
χορίς	,,—,,	,,—,,	Χορίς δυλιά δεν κάθυμε.
δίχος	,,—,,	,,—,,	Δίχος ανθρόπυς.
με (μ')	,,—,,	,,—,,	Ίρτα με το(ν) ςίντροφό-μυ.
για (γι')	,,—,,	,,—,,	Αγονίζυμε για το(ν) ςοςιαλιζμό.
ςε (ς')	,,—,,	,,—,,	Μπίκα ςτιν κάμαρα.
ος	,,—,,	,,—,,	Θα πάο ος τι(ν) Μαριύπολι.

§ 66. ΑΧΟΡΙΣΤΕΣ ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΙΤΕ ΠΡΟΒΑΛΜΑΤΑ

(βλέπε § 15)

Нераздельные предлоги или приставки

(смотри § 15)

§ 67. ΜΙΧΤΕΣ ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Смешанные предлоги

Ι προθέσις, πυ μπορύν να χριςιμοπιιθύν κε ςαν προβάλματα λέγυντε μιχτές.

Предлоги, которые могут употребляться и в качестве приставок называются смешанными.

Μιχτές προθέσις ίνε:

ΠΡΟΘΕΣΙ—предлог	ΠΡΟΒΑΛΜΑ—приставка
α) ανά, π. χ. ανά διο, ανά τρις.	ανά, π. χ. ανα-φορά—заявление, ανά-γνοςι—чтение.
β) από (απ'), π. χ. Από τι Μόςχα, από το χοριό.	από, π. χ. από-ςταςι—расстояние, από-φαςι—решение.
γ) ιπὲρ, π. χ. Πιος ίνε ιπέρ; (за).	ιπέρ, π. χ. ιπερ-άςπιςι—защита, ιπερ-βολί—преувеличение.
δ) κατὰ, π. χ. Κατά το μεςιμέρι, κατά το βυνό. Πιος ίνε κατά; (против).	κατά, π. χ. κατα-γραφί—перепись, κατὰ-μαβρος—совсем черный.
ε) παρά, π. χ. 5 παρά 10 (без десяти 5). Καλίτερα δύλεπςε, παρά να πέζις.	παρά, π. χ. παρά-θιρο—окно, παρα-καλό—просить.
ζ) αντὶ, π. χ. Αντί να δυλέβις, πέζις.	αντί, π. χ. αντί-ςταςι—сопротивление, αντι-χίμενο—предмет.
θ) προς, π. χ. Πίγε προς το χοριό.	προς, π. χ. πρὸς-τιμο—штраф, προς-καλό—созывать, приглашать..

ι) χςανά (опять), π. χ. Κςανά το ίπες. | χςανά, π. χ. χςανα-τρόγο—опять кушать, χςανα-γράφο—опять писать.

§ 68. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΝ ΠΡΟΘΕΣΕΟΝ

Изменение предлогов

Μεταβολί τον προθέσεον, όταν τις μεταχιριζόμαστε ςαν προβάλματα, π. χ.

Изменение предлогов при употреблении их в качестве приставок, напр.

μετὰ-οδός—μετ' οδός—μέθ-οδος (τ—θ).
κατά-ιμερινός—κατ' ιμερινός—καθ-ιμερινός.
από-οπλιζμός—απ' οπλιζμός—αφ-οπλιζμός (разоружение) (π—φ).
επί-αρμόζο—επ' αρμόζο—εφ-αρμὸζο (π—φ) (применять).
επί-οδός—επ' οδός—έφ-οδος—(наступление, штурм).

ΣΙΝΔΕΖΜΟΣ

Союз

69. ΕΝΙΑ—понятие

Ο ςίνδεζμος ίνε μέρος λόγυ, πυ το μεταχιριζόμαστε για ένοςι, αντιπαράθεςι κε διέρεςι τον λέκςεον, καθός κε για ένοςι τον προτάςεον.

Союз—часть речи, которая употребляется для соединения, противопоставления и разделения слов, а также для связывания предложений.

Ι ςίνδεζμι ίνε:

1) ΣΙΜΠΛΕΧΤΙΚΙ: κε (κι', κ'), ὺτε, μίτε (ни).
2) ΧΟΡΙΣΤΙΚΙ: ὶ-ί (или-или), ίτε-ίτε (или-или).
3) ΑΝΤΙΘΈΤΙΚΙ: μα (но), όμος (но), αλά (но), οςτόςο (однако), παρά (чем), αν κε (хотя), ενό (тогда как), ιδεμί (а то), όχι μόνο—αλά κε (не только—но).
4) ΣΙΜΠΕΡΑΖΜΑΤΙΚΙ: λιπόν, όςτε (значит), γι' αφτό, (поэтому).
5) ΧΡΟΝΙΚΙ: όταν (когда), αφύ (после того как), ενὸςο (пока), μόλις (еле), όςπυ (пока), πριν να (до), ςαν (как только), ... οπόταν κ.τ.λ.

6) ΔΙΚΕΟΛΟΓΙΤΙΚΙ: γιατί (потому что), επιδί (потому что, ввиду того что), αφό (раз).
7) ΤΕΛΙΚΙ: να, για να (для того чтобы).
8) ΙΠΟΘΕΤΙΚΟΣ: αν (если).

ΕΠΙΦΟΝΙΜΑ—междометие

§ 70. ΕΝΙΑ—понятие

Ι άκλιτες λέξις, με τις οπίες φανερόνυμε θαβμαζμό, χαρά, λίπι (печаль), πόνο, θιμό (гнев), εφχαρίστισι (удовольствие) κ.τ.λ. λέγοντε επιφονίματα. Τα επιφονίματα ίνε:

1) ΘΑΒΜΑΣΤΙΚΑ: α! ο! αχ! ποπό! μπα! τί ορέα!

2) ΓΕΛΑΣΤΙΚΑ: χα, χα, χα, χα! α! α! α! χι! χι! χι!

3) ΕΦΧΕΤΙΚΑ: ίθε! (о, если бы!) μακάρι! (о, если бы!) άμποτες! (о, если бы!) χρόνια πολά! εβίβα! (за здоровье!) στιν ιγία-ςυ! όρα καλί! στο καλό!

4) ΠΟΝΕΤΙΚΑ: αχ! οχ! κρίμα! μάνα-μυ! ποπό! αλίμονο! (увы!)

5) ΑΙΔΙΑΣΤΙΚΑ: υφ! πφ!

6) ΑΡΝΙΤΙΚΑ: πα-πα! πα! πο-πο!

7) ΠΡΟΣΚΑΛΕΣΤΙΚΑ: ε! βρε! μορέ! καλέ!

8) ΕΠΕΝΕΤΙΚΑ: έβγε! (молодец), μπράβο!

9) ΕΠΙΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΑ: ζιτο! γιά-ςυ!

10) ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΑ: γιύχα! αέρα! κάτο! (долой!)

π. χ., Τί ορέα (прекрасно) ίνε στυς κολχόζικυς κάμπυς! (полях). Στο καλό, ςίντροφε! Κρίμα τον κακόμιρο, αρόστιςε! (заболел). Πα-πα! πα! Δεν κάνι (нельзя). Βρε, Γιάνι, πύ ίςυνα τόςον κέρο; Μπράβο-ςας, παλικάρια! 'Ετςι ςας θέλι ι ςοβιετικί-μας πατρίδα. Γιά-ςας, σταχανοβίτες! Ζίτο ι πανκόζμια επανάστασι! 'Εβγε-ςυ, Δίμο! Εχτέλεςες το πλάνο κατά 200%.

'Ιςτερα απ'τα επιφονίματα ςινίθος μπένι κόμα, μα αν το επιφόνιμα προφέρετε με ιδιέτερι δίναμι, τότε βάζυμε θαβμαστικό (!)

После междометия обычно ставится запятая, а если оно произносится с особой силой, то ставится восклицательный знак.

V. ΠΑΡΑΓΟΓΙ ΤΟΝ ΛΕΚΣΕΟΝ

(συνέχια)

Производность слов (продолжение).

(смотри §§ 14—16, стр. 22—26)

§ 71. ΠΑΡΑΓΟΓΑ ΡΙΜΑΤΑ

Производные глаголы

Τα ρίματα παράγυντε:

1) Από υςιαςτικά,
2) από επίθετα,
3) απὸ άκλιτα μέρι τυ λόγυ,
4) από ρίματα.

Глаголы производятся:

1) От существительных,
2) от прилагательных,
3) от неизменяемых частей речи,
4) от глаголов.

§ 72. 1) ΡΙΜΑΤΑ ΑΠΟ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Глаголы образующиеся от существительных

Τα ρίματα, πυ παράγυντε απὸ υςιαςτικά έχυνε τα προςφίματα κε τις κατάλικςις:

Глаголы, которые производятся от существительных имеют след. суффиксов и окончаний.

— αζ-ο, π. χ.	υς. φον-ί—φον-άζ-ο	ρίμα	(кричать)
	,, θάβμ-α—θαβμ-άζ-ο	,,	(удивляться)
	,, τρόμ-ος—τρομ-άζ-ο	,,	(испугаться)
	,, ςτάλ-α—ςταλ-άζ-ο	,,	(капать)
— ιαζ-ο, π. χ.	,, ςκυρ-ιά—ςκυρ-ιάζ-ο	,,	(ржаветь)
	,, ανκαλ-ιά—ανκαλ-ιάζ-ο	,,	(обнимать)
	,, τέρ-ι—τερ-ιάζ-ο	,,	(улаживать)
— ιζ-ο, π. χ.	,, κέρδ-ος—κερδ-ίζ-ο	,,	(выигривать)
	,, ςκύπ-α—ςκυπ-ίζ-ο	,,	(подметать)
	,, ςτίχιμα		
	θεμ. ςτιχιματ—ςτιχιματ-ίζ-ο		(держать пари)
— ον-ο, π.χ.	υς. πέταλ-ο—πεταλ-όν-ο	,,	(ковать)
	,, ςίδερ-ο—ςιδερ-όν-ο	,,	(гладить)
	,, καρφ-ί—καρφ-όν-ο	,,	(забивать)
	,, θιμ-ός—θιμ-όν-ο	,,	(сердиться
— εν-ο, π.χ.	,, βιζ-ί—βιζ-έν-ο	,,	(сосать)
	,, πάθ-ος—παθ-έν-ο	,,	(страдать)

	υς.	πλύτ-ος—πλυτ-έν-ο	ρίμα	(обогащать, обогащаться)
—ο, π.χ.	,,	πόλεμ-ος—πολεμ-ό	,,	(воевать)
	,,	αγάπ-ι —αγαπ-ό	,,	(любить)
	,,	νίκ-ι—νικ-ό	,,	(побеждать)
—εβ-ο, π.χ.	,,	σιμάδ-ι—σιμαδ-έβ-ο	,,	(метить)
	,,	κόλακ-ας—κολακ-έβ-ο	,,	(льстить)
	,,	χορατ-ά—χορατ-έβ-ο	,,	(шутить)
—βολ-ό, π.χ.	,,	πέτρ-α—πετρ-ο-βολ-ό	,,	(бросать камнями)
	,,	αχτίνα—αχτιν-ο-βολ-ό	,,	(сиять, испускать лучи)
—λογ-ο, π.χ.	,,	στάχ-ι—σταχ-ι-ο-λογ-ό	,,	(собирать колосья)
	,,	φόρ-ος—φορ-ο-λογ-ό	,,	(наложить налоги)
	,,	μίρ-α—μιρ-ο-λογ-ό	,,	(оплакивать)

§ 73. 2) ΡΙΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ

глаголы, образующиеся от прилагательных

Τα ρίματα, πυ γίνυντε απ' τα επίθετα έχυνε τα ακόλυθα προςφίματα κε τις καταλίκςις:

Глаголы, которые производятся от прилагательных имеют след. суффиксов и окончаний:.

— εν-ο, π. χ.	επιθ.	μικρ-ός	— ρίμα	μικρ-έν-ο (уменьшать)
	,,	γλικ-ός	,,	γλικ-έν-ο (подслащивать)
	,,	κυτς-ός	,,	κυτς-èν-ο (хромать)
	,,	ακριβ-ός	,,	ακριβ-έν-ο (вздорожать)
— ον-ο, π. χ.	,,	μεγάλ-ος	,,	μεγαλ-όν-ο (увеличивать, выращивать)
	,,	ίμερ-ος	,,	ιμερ-όν-ο (делать ручным)
	,,	απςιλ-ός	,,	απςιλ-όν-ο (возвышать)
	,,	άκςι-ος	— ,,	ακςι-όν-ο (удостоивать)
— εβ-ο, π. χ.	,,	άγριος (дикий)	,,	αγρι-έβ-ο
	,,	φίλ-ος	,,	φιλ-έβ-ο (угощать)
	,,	σινκεν-ίς	,,	σινκεν-έβ-ο (иметь родство)

— ιάζ-υ, π. χ.	επιθ.	νερυλ-ός	ρίμα	νερυλ-ιάζ-ο
	,,	άδι-ος	,,	αδ-ιάζ-ο (опоражнивать)
	,,	βραχν-ός	,,	βραχν-ιάζ-ο(охрипнуть)
— ιζ-ο, π. χ.	,,	καθαρ-ός	,,	καθαρ-ίζ-ο (чистить)
	,,	άσπρ-ος	,,	ασπρ-ιζ-ο (белить)
	,,	κςιν-ός	,,	κςιν-ίζ-ο (киснуть)
	,,	ςάπ-ιος	,,	ςαπ-ίζ-ο (гнить)
— ιν-ο, π. χ.	,,	έφκολ-ος	,,	εφκολ-ίν-ο(облегчать)
	,,	λαμπρ-ός	,,	λαμπρ-ίν-ο (делать блестящим)
— φορ-ό, π. χ.	,,	μάβρ-ος	,,	μαβρ-ο-φορ-ό (быть в трауре)
	,,	άσπρ-ος	,,	ασπρ-ο-φορ-ό (быть в белом костюме)
— λογ-ὸ, π. χ.	,,	κακ-ός	,,	κακ-ο-λογ-ό (бранить)
	,,	μορ-ός	,,	μορ-ο-λογ-ό (колобродить)
	,,	κιν-ός (общий)	,,	κιν-ο-λογ-ό (говорить общие слова)
— ο, π. χ.	,,	άπορ-ος	,,	απορ-ό (недоумевать)
	,,	διςτιχ-ίς	,,	διςτιχ-ό (быть несчастным)
	,,	άροςτ-ος	,,	αροςτ-ό (заболеть)
	,,	άγριπν-ος	,,	αγριπν-ό (быть бдительным).

§ 74. 3) ΡΙΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΙ ΤΥ ΛΟΓΥ

глаголы, образующиеся от неизменяемых частей речи

άκλιτα	χορίς	ρίμα	χορ-ίζ-ο	(отделять)
,,	πλιςίον	,,	πλιςι-άζ-ο	(подходить)
,,	παράμερα	,,	παραμερ-ίζ-ο	(отстранять)
,,	νιάυ	,,	νιαυ-ρίζ-ο	(мяукать)
,,	ςιχνά	,,	ςιχν-άζ-ο	(бывать, водиться)
,,	αντίχρι	,,	αντιχρ-ίζ-ο	(стоять напротив, встречать).

§ 75. 4) ΡΙΜΑΤΑ ΑΠΟ ΡΙΜΑΤΑ

ρίμα	βροντό	ρίμα	βροντο-χοπό	(греметь)
,,	λιςό	,,	λιςο-μανό	(бесноваться)
,,	γενό	,,	γενο-βολό	(зарождать)
	κ. τ. λ.		κ. τ. λ.	

§ 76. ΠΑΡΑΓΟΓΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

производные существительные

Τα υςιαςτικά παράγυντε:

α) απὸ ρίματα,—от глаголов,
β) από υςιαςτικά,—от существительных,
κε γ) από επίθετα,—от прилагательных.

1) ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΡΙΜΑΤΑ

Τα υςιαςτικά, πυ γίνυντε από ρίματα έχυνε διάφορες ςιμαςίες κε πὲρνυν τα προςφίματα κε τις καταλίκςις:

—ος, π. χ. ρίμα βόςκο, υς. βοςκὸς (пастух), τρέμο, υς. τρόμος (испуг)

—τις, π. χ. ,, τιλεγραφὸ, υς. τιλεγραφιτίς (телеграфист)
χτίζο, υς. χτίςτις
,, ράβο, υς. ράφτις (портной)

—τίρας, π. χ. ,, (-ςτίρας-χτίρας-φτίρας)
ςόζο, υς. ςοτίρας (спаситель),
χαράζο, υς. χαραχτίρας (характер)
,, νίβο, υς. νιφτίρας (умывальник)

—μος, π. χ. ,, πνίγο ,, πνιγμός (удушение)
,, ςίο ,, ςιζμός (землетрясение)

—α,—ι, π. χ. ,, φέρνο ,, φορά ίτε φόρα (раз, разбег, размах)
βρέχο ,, βροχί (дождь)

—ία—ιά, π. χ. ,, κλέβο ,, κλεπςιά (воровство)
,, ομιλό ,, ομιλία (разговор)

— μι, π. χ. ,, πλιρόνο ,, πλιρομί (плата)
,, ανθοδένο ,, ανθοδέζμι (μπυκέτο) (букет)

—ςία—ςιά, π. χ. εργάζυμε ,, εργαςία (труд, работа)
ρίμα κςετςιπόνο ,, κςετςιποςιά (бесстыдство)

— ςι, π. χ. ,, λίνο, υςιας. λίςι (решение, развязка)
,, λέγο, υς. λέκςι (слово)
,, κόβο ,, κόπςι (резка)
,, απαντό ,, απάντιςι (ответ)

— τρα, π. χ. ,, κςίνο, ,, κςίςτρα (скребок)
,, κόβο ,, κόφτρα (закройщица)

— ος, π. χ. ,, παθένο, υς. πάθος (горе, страдание, страсть)
,, παχένο, υς. πάχος (жир)

— ςιμο, π. χ. ,, βράζο ,, βράςιμο (кипение)
,, τρέχο ,, τρέκςιμο (бег)
,, γράφο ,, γράπςιμο (письмо)

— τίρι, π. χ. ρίμα πίνο υς. ποτίρι (стакан)
,, αριθμό ,, αριθμιτίρι (счеты)
— τρο, π. χ. ,, σιμένο ,, σίμαντρο (колокол)
,, φοβύμε ,, φόβιτρο (пугало)
— ίο, π. χ. ,, νεκροθάφτο ,, νεκροταφίο (кладбище)
,, λιοτρίβο ,, λιοτριβίο (маслобойня)

§ 77. ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Τα υςιαςτικά, πυ παράγυντε από άλα υςιαςτικά ίνε:

α) ΧΑΙΔΕΦΤΙΚΑ (ΙΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΑ)

Ласкательные (уменьшительные)

Τα χαιδεφτικά, ζμινκριντικά ίτε ιρονικά έχυνε προςφίματα: αρς. —ιςκ-ος, —ύλ-ις, —ακ-ος, —ακ-ις, θιλ. —ιτς-α, —υλ-α, υδετ. —αρ-ι, κ. τ. λ.

Αρς. — ιςκ-ος π. χ. ιπάλιλ-ος — ιπαλιλ-ίςκ-ος.
— υλ-ις ,, Δίμ-ος — Διμ-ύλ-ις
— ακ-ος ,, γιατρ-ός — γιατρ-άκ-ος, ανθροπ-άκ-ος
— ακ-ις ,, Κόςτ-ας — Κοςτ-άκ-ις.
θιλ. — ιτς-α ,, ποδ-ιά — ποδ-ίτς-α, φονί — φον-ίτς-α.
— υλ-α ,, νίφ-ι — νιφ-ύλ-α.
υδ. — ακ-ι ,, παν-ί — παν-άκ-ι, πεδ-ί — πεδ-άκ-ι.
ποτίρ-ι — ποτιρ-άκ-ι, κορίτς-ι — κορ-ιτς-άκ-ι.

β) ΠΑΤΡΟΝΙΜΙΚΑ ΙΤΕ ΠΑΡΟΝΙΜΑ

фамилия

Τα πατρονιμικά φανερόνυν το γιο ίτε απόγονο (потомок) εκίνυ, πυ φανερόνι ι προτότιπι λέξι (первообраз, коренное слово).

Έχυνε τα προςφίματα:
— δις, π. χ. Ανανίας — Ανανι-άδ-ις.
— αδ-ις, π. χ. Διμίτριος — Διμιτρι-άδ-ις, Αντόνις — άδ-ις
— ιδ-ις, π. χ. Γιάνις — Γιαν-ίδ-ις, Κοσταντίνος — ν-ίδ-ις.
— πυλ-ος, π. χ. Κοζμάς — Κοζμ-ό-πυλ-ος.
— εας, π. χ. Κοσταντίς — Κοσταντ-έας.
— ακ-ος, π. χ. Δίμος — Διμ-άκ-ος.
— ακ-ις, π. χ. Αντόνις — Αντον-άκ-ις.
— ατ-ος, π. χ. Πέτρος — Πετρ-άτ-ος κ. τ. λ.

γ) ΤΟΠΟΝΙΜΙΚΑ (ΙΤΕ ΕΘΝΙΚΑ)

Τοπονιμικά λέγυντε εκίνα, πυ φανερόνυν εκίνον, πυ κατάγετε (происходит) από κάπιο τόπο, χόρα, πόλι, χοριό κε έχυνε αφτά τα προςφίματα:

π. χ. Ρος-ία—Ρός-ος.

— ος, π. χ. Κόρινθ-ος—κορίνθ-ιος,, Κερασύντ-α—Κερα-
— ιος, σύντ-ιος— θιλ. Κερασύντ-ια.

— νος,-ανός-ινός, π. χ. Αμερικ-ί—Αμερικ-ανός, θ.—νίδα, Ασί-α—Ασι-ανός, θιλ.—νί, Τρίκαλα—Τρικαλ-ινός.

— εος-εα, π. χ. Αθίν-α—Αθιν-έος, θιλ.—Αθιν-έα, Κέρκιρ-α—Κερκιρ-έος, θιλ.—έα.

— ιός, θιλ.—ιά, π. χ. Σμίρν-ι—Σμιρν-ιός-νιά, Μιτιλίν-ι Μιτιλιν-ιός-νιά.

— ιατις, θιλ—ιςα, π. χ. Σπάρτ-ι—Σπαρτ-ιάτις, θιλ.—Σπαρτ-ιάτιςα, Μικρασι-άτις—Μικρασιάτιςα.

— ιτις, θιλ.— ιςα, π. χ. Μεςολόνκ-ι—Μεςολονκ-ίτις, θιλ.—τιςα. Μαριύπολ-ι—Μαριυπολ-ίτις, θιλ.—τιςα, Μόςχ-α,—Μοςχ-οβίτις, τιςα.

— οτις, θιλ.— ιςα, π. χ. Βόλ-ος—Βολ-ιότις-ιςα, Πιρε-άς—Πιρε-ότις-ιςα, Δαμιότις-ιςα, Σαρτανιότις-ιςα.

—εζος, θιλ. —εζα, π. χ. Υκραν-ία—Υκραν-έζος-έζα, Ολανδ-ία—Ολανδ-έζος-έζα, Ενκλέζος-εζα, Φραντςέζος-έζα, Τζερκέζος, θιλ.—Τζερκέζα.

δ) ΤΟΠΙΚΑ

Τοπικά λέγουντε εκίνα, πυ φανερόνυν τόπο. Αφτά όλυ ίνε υδέτερυ γένυς κ' έχυνε τα προςφίματα:

— ιο, π. χ. γραφ-ιάς—γραφ-ίο (контора), χυρ-ίο (парикмахерская), κςενοδοχίο (гостиница), ταχιδρομίο (почта).

— αδικο, π. χ. κςίλ-ο—κςιλ-άδικο, αλάτ-ι—αλατ-άδικο, ςίδερ-ο—ςιδερ-άδικο, πςομί—πςομάδικο, γάλα—γαλατάδικο (место где продают молоко).

— αριό, π. χ. καμπάν-α—καμπαν-αριό, (колокольня) κεραμίδ-ι—κεραμιδαριό, ςκυπίδι—ςκυπιδαριό (сорный ящик).

— ονας, π. χ. περιςτέρ-ι—περιςτερ-όνας, άχερ-ο—αχερ-όνας, καλάμ-ι — καλαμ-ι-όνας, ορνιθόνας (курятник).

ε) ΠΡΟΣΟΠΙΚΑ.

—αρις, π.χ. βαρκ-α-βαρκάρις, (лодочник) περιβόλ-ι-περιβολάρις (огородник)

—ας, π.χ. αμάκς-ι—αμακςάς (извозчик), γάλα—γαλατάς, πςομί—πςομάς,

—ατις, π.χ. χορ-ιό—χορ-ιάτις, αγόγ-ι—αγογιάτις (возчик).

—τζις, π.χ. χαλβ-άς—χαλβατζίς, τενεκὲς-τενεκετζίς.

—ιτις, π.χ. πόλ-ι πολ-ίτις (горожанин, гражданин).

§ 78. ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ

'Εχυνε προσφίματα κε καταλίξις:

—α, π.χ. γλικός-γλίκα, (сладость), πικρός, ι πίκρα (горечь), τιφλός—ι τίφλα (слепота).

—αδα, π.χ. άσπρος— ι ασπράδα, ι πικράδα (горечь) γλίγορος—ι γλιγοράδα (быстрота)

—ι π.χ. θερμός —ι θέρμι, ζεστός—ι ζέστι (жара)

—ιλα, π.χ. μάβρος—ι μαβρίλα, κσινός—ι κσινίλα (кислота).

—αρα, π.χ. στραβός —ι στραβομάρα (ослепление), κυτός — ι κυταμάρα (глупость, ерунда).

—οτιτα, π.χ. ίσος—ι ισότιτα, (равенство), ικανός—ι ικανότιτα (способность), νέος—ι νεότιτα (юность).

—ια, π.χ. ακριβός—ι ακρίβια, αλιθίς—ι αλίθια, ανδρίος—ι ανδρία (храбрость), σινκενίς—ι σινκένια (родство), διστιχίς—ι διστιχία (несчастье), κακός—ι κακία (злоба).

—οσίνι, π.χ. δίκεος—ι δικεοσίνι (справедливость), καλός—ι καλοσίνι(доброта) γλίγορος —ι γλιγοροσίνι(быстрота).

§ 79. ΠΑΡΑΓΟΓΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

Τα επίθετα παράγυντε:

α) Από ρίματα,
β) από υσιαστικά,
γ) από επίθετα,
δ) από επιρίματα.

α) ΕΠΙΘΕΤΑ ΑΠΟ ΡΙΜΑΤΑ

Τα επίθετα, πυ γίνυντε από ρίματα έχυνε τα προσφίματα:

αρς. θιλ. υδ.			αρς. θιλ. υδετ.	
—τος -τι -το,	π.χ.	αγαπό —	αγαπιτός -ί -ό	(любимый)
		γράφο —	γραφτός -ί -ό	(письменный)
		πσίνο —	πσιτός -ί -ό	(жареный)
—στός-στι-στο,	π.χ.	βράζο —	βραστός -ί -ό	(вареный)
		κλίνο —	κλιστός -ί -ό	(закрытый)
		κρεμάζο—	κρεμαστός -ί -ό	(висячий)
		ακύο —	ακυστός -ί -ό	(слыханный)
— ικος-ικι-ικο,	π.χ.	βιάζυμε—	βιαστικός -ί -ό	(спешный)
		περνό —	περαστικός -ι -ό	(проходящий)
—ατος-ατι-ατο	π. χ.	τρέχο —	τρεχάτος -ι -ο	(бегущий)
		γεμίζο —	γεμάτος -ι -ο	(полный)
		χορτένο—	χορτάτος -ι -ο	(сытый)
—ιμος-ιμι-ιμο,	π.χ.	οφελό —	οφέλιμος -ι -ο	(полезный)
		γνορίζο—	γνόριμος -ι -ο	(знакомый).

β) ΕΠΙΘΕΤΑ ΑΠΟ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Τα επίθετα, πυ γίνυντε από υσιαστικά έχυνε τα προσφίματα:

αρς. θιλ. υδ.				
—ινος-ινι-ινο, π.χ.	πέτρα —	πὲτρινος	-ι -ο	(каменный)
	κσίλο —	κσίλινος	-ι -ο	(деревянный)
	μαλί —	μάλινος	-ι -ο	(шерстяной)
—ανος-ανι-ανο, π.χ.	ζοί —	ζοντανός	-ί -ό	(живой)
	ςιγά —	ςιγανός	-ί -ό	(тихий)
—ις - ια - ι, π.χ.	βίςινο —	βιςινίς	-ιά -ί	(вишневый)
	στάχτι —	σταχτίς	-ιά -ί	(серый)
—ατος-ατι-ατο, π.χ.	μιροδιά —	μιροδάτος	-ι -ο	(ароматный)
	κιδόνι —	κιδονάτος	-ι -ο	(айвовый)
—ιαρις-ιαρα-ικο, π.χ.	βρόμα —	βρομιάρις	-α -ικο	(вонючий)
	κυρέλι —	κυρελιάρις	-α -ικο	(оборванец)
—οτος-οτι-οτο, π.χ.	φτερό —	φτεροτός	-ί -ό	(крылатый)
	τρίχα —	τριχοτός	-ί -ό	(волосатый)
—εος-εα-εο, π.χ.	αρχί —	αρχέος	-έα -έο	(древний)
	σπυδί —	σπυδὲος	-έα-ὲο	(серьезный)
	γένος —	γενέος	-έα-έο	(храбрый)
—ικος-ικι-ικο, π.χ.	αδερφός —	αδερφικός	-ί-ό	(братский)
	αγρός —	αγροτικὸς	-ί-ό	(с/хозяйствен.)
—υλός-υλί-υλό, π.χ.	νερό —	νερυλός	-ί-ό	(водянистый)
	βάθος —	βαθυλός	-ί-ό	(глубокий)
—ενιος ενια-ενιο, π.χ.	χριςάφι —	χριςαφένιος	-α-ο	(золотой)
	ασίμι —	ασιμένιος	-α-ο	(серебряный)
	μολίβι —	μολιβένιος	-α-ο	(свинцовый)
—ερος-ερι-ερο, π.χ.	βαμπάκι —	βαμπακερός	-ί-ό	(холстяной)
	βροχί —	βροχερός	-ί-ό	(дождливый)
	δροσιά —	δροσερός	-ίό-	(росистый)
	τρόμος —	τρομερός	-ί-ο	(грязный)
	φόβος —	φοβερός	-ί-ό	(страшный)
—ιςιος-ιςια-ιςιο, π.χ.	βυνό —	βυνίςιος	-α-ο	(гористый)
	γίδα —	γιδίςιος	-α-ο	(козий)
	ποτάμι —	ποταμίςιος	-α-ο	(речной)
— ις - ια - ι, π.χ.	βάθος —	βαθίς	-ιά-ί	(глубокий)
	βάρος —	βαρίς	-ιά-ί	(тяжелый)
	μάκρος —	μακρίς	-ιά-ί	(длинный)

γ) ΕΠΙΘΕΤΑ ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ

Έχυνε τα προσφίματα:

—ικός-ικι-ικό, π.χ.	εχτρός —	εχτρικὸς	-ί -ο	(неприятельский)
	κσένος —	κσενικός	-ί -ο	(чужой)
—ιάρις-ιαρα-ιάρικο, π.χ.	κίτρινος —	κιτρινιάρις	-α-ικο	

—·οπος-οπι-οπό, π.χ. κόκινος — κοκινοπός -ί-ό (красноватый)
πράσινος—πρασινοπός -ί-ό.

δ) ΕΠΙΘΕΤΑ ΑΠΟ ΕΠΙΡΙΜΑΤΑ.

'Εχυμε τα προσφίματα:

—ινός-ινί-ινό, π.χ. τόρα — τορινός -ί -ό (теперешний)
χτες — χτεσινός-ί -ό (вчерашний)
πέρισι—περισινός-ί -ό (прошлогодний)
σίμερα—σιμερινός-ί -ό (сегодняшний)
—νος - νι -νο, π.χ. ίστερα—ιστερνός-νί -νό
—ανος-ι, ανο, π.χ. άβριο—αβριανός -νί -νό (завтрашний)

VI· ΑΠΛΙ ΠΡΟΤΑΣΙ (σινέχια, βλέπε § 2)

Простое предложение (продолжение, см. § 2)

§ 80. ΙΔΙ ΤΟΝ ΠΡΟΤΑΣΕΟΝ

Виды предложений

Ι προτάσις διέρυντε:

Предложения делятся:

Απ' τιν παρυσία: в зависимости от наличия:

τυ ιποκιμένυ подлежащего	τυ ρίματος (κατιγορίματος) сказуемого	τον επεξιγιματικόν λέξεον пояснительных слов	τον παραλίψεον пропусков
1) Σε προσοπικές личные 2) Γενικεβμένες προσοπικές Обобщенно-личные 3) Απρόσοπες Безличные	1) Με κατιγόριμα (ρίμα) Со сказуемым 2) Επιγραφικές назывные	1) Σιμπτιγμένες προτάσις нераспростр. 2) Αναπτιγμένες распростран.	1) Πλέριες полные 2) Λιψές неполные

Αν ιπάρχι ιποκίμενο, ι πρότασι λέγετε προσοπική, π. χ. Ι εργάτες δυλέβυνε.

Если подлежащее налицо, предложение называется личным.

Αν το ιποκίμενο δεν ιπάρχι, μα ενοίτε ι μάζα, ι πρότασι λέγετε γενικεβμένι προσοπική. Χτίζυμε το(ν) σοσιαλιζμό.

Если подлежащего налицо нет, но подразумевается масса, предложение называется обобщенно-личным.

Κάποτε ιποκίμενο δεν ιπάρχι ςτιν πρόταςι, ύτε ενοίτε από πυθενά. Ι τέτια πρόταςι λέγετε απρόςοπι, π. χ. Βραδιάζι. Σκοτίνιαςε.

Иногда подлежащего нет ни на лицо, ни в мыслях. Такое предложение называется безличным.

Αν ιπάρχι κατιγόριμα (ρίμα), ι πρόταςι λέγετε πρόταςι με κατιγόριμα, π. χ. Ι χόρα-μας προοδέβι (прогрессирует).

Если сказуемое налицо, предложение называется предложением со сказуемым.

Αν ςτιν πρόταςι δεν ιπάρχι κατιγόριμα (ρίμα) κι'αφτό δεν ενοίτε από πυθενά, ι πρόταςι λέγετε επιγραφικί, π. χ. Νίχτα. Τ' αςτέρια λάμπανε ςτον υρανό. Στιν πρότι πρόταςι «Νίχτα» δεν ίνε κατιγόριμα, κι'ύτε ενοίτε. Ι επιγραφικές προτάςις ςιναντιύντε ςτις περιγραφές. Σαν επιγραφικές προτάςις ίνε ςιχνά ι επικεφαλίδες τον διδλίον, εφιμερίδον, άρθρον, ι επιγραφές ςτις ταμπέλες, ςτυς πίνακες κ. τ. λ., π. χ. Ι εφιμερίδα «ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ», Μακςίμ Γόρκι «Ι ΜΑΝΑ», «Πεδαγογικό τέχνικυμ», ΙΣΟΔΟΣ (вход) ςτο εργοςτάςιο κ. τ. λ.

Если сказуемого нет и оно не подразумевается, предложение называется назывным. Назывные предложения встречаются при описаниях. Назывными предложениями часто являются заглавия книг, газет, статей, надписи на вывесках, таблицах и т. д.

Ι απαντίςις ςτις εροτίςις αποτελύντε ςιχνά από μια λέκςι, κι'όλες ι άλες λέκςις παραλίπυντε.

Ι πρόταςι, ςτιν οπία παραλίπετε κάπιο απ'τα μέλι, πυ έφκολα μπορί ν'αποκαταςταθί, λέγετε λιπςί.

Ι πρόταςι, ςτιν οπία δεν παραλίπετε κανένα μέλος λέγετε πλέρια.

Ответы на вопросы часто состоят из одного слова, все же остальные слова опускаются.

Предложение с пропуском каких-либо членов, которые легко могут быть восстановлены, называется неполным.

Предложение, в котором нет ни одного пропуска, называется полным.

Αν ςτιν πρόταςι δεν ίνε επεκςιγιματικές λέκςις, ι πρόταςι λέγετε ςιμπτιγμένι.

Если в предложении пояснительных слов нет, предложение называется нераспространенным.

Αν ι πρότασι έχι επεξιγιματικές λέξις, λέγετε αναπτιγμένι πρότασι.

Если имеются пояснительные слова, предложение называется распространенным.

§ 81. ΕΚΦΡΑΣΙ ΤΥ ΙΠΟΚΙΜΕΝΥ—выражение подлежащего

Ι λέξι τις πρότασις, για τιν οπία λέμε κάτιτι λέγετε ιποκίμενο, π. χ. Ο εργάτις δυλέβι. Ι μάνα ράβι. Το άλογο τρό(γ)ι Ι λέξις: ο εργάτις, ι μάνα, το άλογο ίνε ιποκίμενα.

Слово, о чем говорится в предложении, называется подлежащим.

Το ιποκίμενο απαντάι στο ερότιμα: «πιος»; «πιά»; «πιό»; π. χ. πιός δυλέβι;—ο εργάτις (ιποκίμενο).

— Πιά ράβι;—Ι μάνα (ιποκίμενο).

— Πιό τρόι;—Το άλογο (ιποκίμενο).

Подлежащее отвечает на вопрос «πιός;» «πιό»; (кто? что?)

Το ιποκίμενο μπένι στιν ονομαστικί πτόσι (ο εργάτις, ι μάνα, το άλογο).

Подлежащее ставится в именит. падеже.

Το ιποκίμενο μπορί να εκφραστί με τα ακόλυθα μέρι του λόγυ:

Подлежащее может быть выражено след. частями речи:

1) Με υσιαστικό σε ονομαστικί πτόσι.

Παραδίγματος χάρι, Το σπίτι-μας ίνε στιν άκρι τυ χοριύ.—Ι επανάσταςι νικάι. Ιποκίμενα:—το σπίτι, ι επανάσταςι (υσιαστικά).

Существительным в именит. падеже.

2) Με αριθμιτικό σε ονομαστικί πτόσι,

π. χ. Το δέκα διερίτε με το διο δίχος ιπόλιπο (остаток). Το πέντε ίνε μικρότερο απ'το έξι, Ιποκίμενα: δέκα, πέντε (αριθμιτικά).

Числительным в именительном падеже:

3) Με Επίθετο σε ονομαστικί πτόσι,

π. χ. Ο κακός δεν ίνε αγαπιτός. Ιποκίμενο: ο κακός, (επίθ.).

Прилагательным в именит. падеже.

4) Με αντονιμία σε ονομαστικί πτόσι,

π. χ. Εγό γράφο. Εσίς δυλέβετε. Αφτί αρόστισε. Ιποκίμενα: —εγό, εσίς, αφτί (αντονιμίες).

Местоимением, в имен. падеже.

5) Κάθε μέρος τυ λόγυ μπορί νἄνε ιποκίμενο, π. χ. Ι από, εκσόν, δίχος κ.τ.λ. ίνε προθέσις. Ο κε ίνε σίνδεζμος. Ιποκ.: από, εκσόν δίχος (προθέσις). Ιποκίμενο: κε (σίνδεζμος).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. Αντιγράπστε τα παραδίγματα, ιπογραμίστε τα ιποκίμενα, δίχνοντας τί μέρος λόγυ ίνε το καθένα.

Перепишите примеры, подчеркните подлежащие, надпишите какой частью речи выражено каждое.

Ο κολχόζνικος τέλιοσε τι δυλιά-τυ. Το άλογο ίνε ζόο. Το σίδερο ίνε μέταλο. Εσί ίσε εργατικός. Εκίνος ίνε τεμπέλις. Όπιος θέλι, τόρα μπορί να μάθι. Ίρθανε πέντε κε φίγανε εφτά. Το γράφο ίνε ρίμα. Το χτες δεν ίνε σίμερα. Όπιος πιστέβι γλίγορα, έφκολα γελιέτε. Το τρέχοντας, γελόντας, βλέποντας ίνε μετοχές. Το αν ίνε σίνδεζμος.

§ 82. ΕΚΦΡΑΣΙ ΤΥ ΚΑΤΙΓΟΡΙΜΑΤΟΣ (ρίματος)

Выражение сказуемого

Ι λέκσι τις πρότασις πυ φανερόνι, τί κάνι ίτε τί παθένι το ιποκίμενο λέγετε κατιγόριμα,

π. χ. Ο κολχόζνικος δυλέβι. Ι εφιμερίδες τιπόνυντε. Το προλεταριάτο νίκισε. Το σίδερο κοπανίζετε. Ο Πάβλος γράφι.

Τί κάνι ο κολχόζνικος;—Δυλέβι (κατιγόριμα).

Τί παθένυν ι εφιμερίδες:—Τιπόνυντε (κατιγόριμα).

Τί έκανε το προλεταριάτο;—Νίκισε (κατιγόριμα).

Τί παθένι το σίδερο;—Κοπανίζετε (κατιγόριμα).

Τι κάνι ο Πάβλος;—Γράφι (κατιγόριμα).

Το κατιγόριμα μπορί να εκφραστί:

Με ρίμα σε οριστικί, ιποθετικί κε προσταχτικί ένκλισι.

Παραδίγματος χάρι: Ι χτίστες χτίζυν σπίτια. Τα σπίτια χτίζοντε απ'τυς χτίστες. Κατιγόριμα—χτίζυν, χτίζοντε (οριστικί ένκλισι).

Εγό θα έγραφα, αν ίχα κερό. Κατιγόριμα — θα έγραφα (ιποθετικί ένκλισι).

Λίστε αφτό το πρόβλιμα. Κατιγόριμα—Λίστε (προσταχτικί ένκλισι).

Сказуемое может быть выражено:

Глаголом в из'явительном, условном и повелительном наклонениях. (Примеры смотри выше).

§ 83. ΣΙΝΘΕΤΟ ΚΑΤΙΓΟΡΙΜΑ (ρίμα)

Составное сказуемое

Το εργοστάσιο σταμάτισε.—Завод стал.

Ι ζοί έγινε έφθιμι.—Жизнь стала веселой.

Στιν πρότι πρότασι το κατιγόριμα—ρίμα «σταμάτισε» σαφινίζι πλέρια τι σκέπσι-μας: το εργοστάσιο δε(ν) δυλέβι. Στι δέφτεpι πρότασι δίχος τι λέξι «έφθιμι» το κατιγόριμα—ρίμα «έγινε» δε λέγι τίποτε.

Το κατιγόριμα, πυ εκφράζετε με ρίμα κι'ακόμα με κάπιο μέρος τυ λόγυ λέγετε σίνθετο κατιγόριμα.

Завод стал.
Жизнь стала веселой.

В первом предложении сказуемое—глагол «стал» делает мысль вполне ясной: завод не работает.

Во втором предложении без слова «веселой» сказуемое —глагол «стала» не понятно.

Сказуемое, выраженное глаголом и еще какой-нибудь частью речи, называется составным.

Το ρίμα, πυ περιέχετε στο σίνθετο κατιγόριμα, λέγετε σινδετικό.

Глагол, входящий в составное сказуемое, называется связкой.

Το άλο μέρος τυ λόγυ, πυ περιέχετε στο σίνθετο κατιγόριμα, λέγετε κατιγορύμενο, π. χ. Ο ίλιος ίνε ζεστός. Ο ίλιος (ιποκ.) ίνε (σινδετικό) ζεστός (κατιγορύμενο).

Другая часть речи, входящая в составное сказуемое, называется присвязочным словом.

Για σινδετικά, εχτός απ' το «ίνε» κε «γίνετε» μπορύν να ίνε κε τα ρίματα: φένυμε, λέγυμε, νομίζυμε, θεορύμε, γενιέμε, ονομάζυμε κε άλα.

Связкой, кроме γίνετε κε ίνε могут быть и глаголы: φένυμε —показываться, λέγυμε—называться, νομίζυμε—считаться, γενιέμε—рождаться, ονομάζυμε,—называться и другие.

Το κατιγορύμενο μπορί να εκφραστί:

1) Με υσιαστικό σε ονομαστική πτόσι, π. χ. Εγό ίμε τεχνίτις. Το περιστέρι ίνε πυλί. Ι Μαρία ίνε δασκάλα.

2) Με επίθετο σε ονομαστική πτόσι, π. χ. Ι ζοί έγινε καλίτερι. Ι ζοί έγινε έφθιμι. Το κίνιμα λέγετε σταχανοβικό. Ο Νίκος ίνε εργατικός.

3) Με αντονιμία ςε ονομαςτικί πτόςι, π. χ. Ο καλίτερος φίλος-μυ ίςε εςί. Γιατί έγινες τέτιος;

4) Με αριθμιτικό ςε ονομαςτικί πτόςι, π. χ. Ι εργάτες ίτανε τέςερις, μα ι κολχόζνικι ίτανε 10.

5) Με επίριμα κ. τ. λ, π. χ. Το χτες δεν ίνε ςίμερα.

Присвязочное слово может быть выражено:

1) Существительным в им. пад.
2) Прилагательным в им. пад.
3) Местоимением в им. пад.
4) Числительным в им. пад.
5) Наречием и т. д.

§ 84. ΣΙΜΦΟΝΙΑ ΚΑΤΙΓΟΡΙΜΑΤΟΣ (ΡΙΜΑΤΟΣ) ΜΕ ΤΟ ΙΠΟΚΙΜΕΝΟ

Согласование сказуемого с подлежащим

Το κατιγόριμα (ρίμα), καθός κε το ςινδετικό ςιμφονύνε με το ιποκίμενο ςτο πρόςοπο κε ςτον αριθμό.

Сказуемое—глагол и связка согласуются с подлежащим в лице и числе, напр.

ΙΠΟΚΙΜΕΝΟ	ΡΙΜΑ (ςινδετικό)	ΚΑΤΙΓΟΡΥΜΕΝΟ
εγό	ίμε	πιονέρος
(ε)ςί	ίςε	υντάρνικος
εμίς	ίμαςτε	εργατικί
(ε)ςίς	φένεςτε	ακάθαρτι
τα πρόβατα	ίνε	οφέλιμα.

Στις παραπάνο προτάςις βλέπυμε, ότι το ρίμα ίνε τυ ίδιυ αριθμύ κε προςόπυ, πυ ίνε κε το ιποκίμενο.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 1. Γράπςτε κατιγορίματα ςτις προτάςις: В нижеследующие предложения вставьте сказуемое:

Τα αρτέλια—. Εγό—. Εςί—. Αφτός—. Αφτί—. Αφτά—. Τα κολχόζια—. Ι πιονέρι—.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 2. Γράπςτε ιποκίμενα ςτις προτάςις: Вставьте подлежащее.

—δυλέβο,—φονάζις, —χτίζυμε,— μαθένετε,—ςπέρνυνε,—κιμάςε, — ίνε υντάρνικος,—γράφις.

§ 85. ΣΙΜΦΟΝΙΑ ΙΠΟΚΙΜΕΝΥ ΚΕ ΚΑΤΙΓΟΡΥΜΕΝΥ

Согласование подлежащего с присвязочным словом

Το κατιγόρυμενο, όταν ίνε επίθετο, ςιμφονί με το ιποκίμενο στο γένος, στον αριθμό κε στιν πτὸςι, π. χ. Ο μίνας ίνε χιμονιάτικος. Ι μέρες ίνε κοντινὲς. Τα κολχόζια γίνανε έφπορα.

Αν ίνε υςιαςτικό, τότε ςιμφονί με το ιποκίμενο μόνο στιν πτόςι, κάποτε κε στον αριθμό κε το γένος, π. χ. Τα χοράφια ίνε πλὺτος. Ο Κάφκαςος ίνε βυνό. Το Κίεβο ίνε πόλι. Ο Βόλγας ίνε ποτάμι.

Присвязочное слово, если оно прилагательное, согласуется с подлежащим в роде, числе и падеже. Если оно существительное, то согласуется только в падеже и изредка в числе и роде.

ΔΕΦΤΕΡΕΒΟΝΤΑ ΜΕΛΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΙΤΕ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΜΙ

Второстепенные члены предложения или определения

§ 86. ΥΣΙΑΣΤΙΚΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΜΙ

Определения существительных

Ι προςδιοριζμί, πυ εκφράζυντε με επίθετα, αριθμιτικά, αντονιμίες, χριςιμέβυνε για να εχςιγύνε τα υςιαςτικά (φανερόνυνε τα γνορίζματα τον υςιαςτικόν).

Αφτί ςιμφονύνε με τα υςιαςτικά στο γένος, στον αριθμό κε στιν πτόςι, π. χ. Το κόμα αποφάςιςε. Το κομυνιςτικό κόμα αποφάςιςε.

Определения, выраженные прилагательными, числительными, местоимениями, служат для пояснения существительных (указывают признаки существительных).

Они согласуются с существительным в роде, числе и падеже.

Πολές φορές το γνόριζμα τον υςιαςτικόν εκφράζετε όχι με επίθετα, αριθμιτικὰ κε αντονιμίες, μα με άλα υςιαςτικά, πυ ςιμφονύνε με τα υςιαςτικά, πυ ςαφινίζυνε, στιν πτόςι κε κάποτε κε στον αριθμό, π. χ.

1) Ο ποταμός χίνετε στι θάλασα.	Ο Κάλμιυς ποταμός χίνετε στιν Αζοφικί θάλασα.
2) Ο Γιάνις ίρθε.	Ο Γιάνις, ο επαναστάτις ίρθε.
3) Το Κίεβο τις Υκρανίας.	Το Κίεβο, ι προτέβυσα τις Υκρανίας (πυ ίνε ι προτέβυσα).
4) Ο Κάφκασος ίνε στιν ΕΣΣΔ.	Το βυνό Κάφκασος ίνε στιν ΕΣΣΔ.
5) Σαχαλίνι ίνε στιν 'Απο Ανατολί.	Το νισί Σαχαλίνι ίνε στιν 'Απο Ανατολί.

Часто признак существительных выражается не прилагательным, чиститeльным и местоимением, а другим существительным, согласованным с поясняемым существительным в падеже, а иногда и в числе (прим. см. выше).

Ο υσιαστικός προσδιοριζμός, πυ έχι επεχσιγιματικὲς λέχσις, χορίζετε με διο κόματα μαζί με όλι-τυ τιν ομάδα πυ εχφράζι νόιμα. Αντί το πρότο κόμα όλο χε πιο σιχνά αρχίζυν να βάζυνε γραμί, π. χ.

Το λαικο-ικονομικό πλάνο για το 1936—τον τὲταρτο χρόνο τυ δέφτερυ πεντάχρονυ, επικιρόθικε απ' τιν ΚΕΕ.

Определение-существительное, имеющее при себе пояснительные слова, выделяется двумя запятыми со всей своей смысловой группой. Вместо первой запятой все чаще и чаще начинают ставит тире, напр.

Народно-хозяйственный план на 1936 год—четвертый год второй пятилетки, утвержден ЦИК'ом.

§ 87. ΥΣΙΑΣΤΙΚΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΜΙ ΚΕ ΣΕ ΑΛΙ ΠΤΟΣΙ

Определения существительных и в другом падеже

Ι υσιαστικί προσδιοριζμί μπένυνε χε σε άλι πτόσι, πυ δε σιμφονάι με τιν πτόσι τυ προσδιοριζόμενυ υσιαστικύ.

Σε γενικί πτόσι μπένυνε:

1) Τα υσιαστικά πυ φανερόνυνε αντικίμενο (предмет), στο οπίο ανίκι κατιτί. Ι γενικί αφτί λέγετε γενικί χτιτικί (χτιματικί), π. χ. Ι νίκι τυ προλεταριάτυ. Τα χοράφια τον κολχοζιόν πρασίνισαν. Ι εργάτες σικόσανε τι σιμέα τις επανάστασις. Ι καθοδίγισι τυ κόματος. Ι μιχανές τον εργοστασίον. Το βιβλίο τυ πατέρα-μυ.

2) Τα υσιαστικά πυ φανερόνυνε: α) ιλικία, β) αχσία κ.τ.λ. Ι γενικί αφτί λέγετε γενικί τις ιλικίας ίτε γενικί τις αχσίας, π. χ.

'Ανθροπος ςαράντα χρονόν. Πεδί δεκατεςάρον μινόν. Χαρτί πέντε καπικιόν. Βιβλίο τριόν ρυβλιόν.

Определения существительных ставятся и в другом падеже, который не согласуется с падежом определяемого существительного.

В родительном падеже ставятся:

1) Существительные, обозначающие предмет, которому что-то принадлежит. Этот родит. падеж называется родительным падежом принадлежности (примеры см. выше).

2) Существительные, обозначающие: а) возраст, б) стоимость. Этот родительный падеж называется родительным падежом возраста или родит. падежом стоимости (примеры смотри выше).

Σε ετιατικί πτόςι μπένυνει

1) 'Ολι ι εμπρόθετι προςδιοριζμί (βλ. § 90), π. χ. 'Ερχομε απὸ τον κολχόζικο κάμπο (поле). Το βράδι θα πάγο στι(ν) ςινεδρίαςι. Ι δαςκάλι κλίςανε ςοσιαλιςτικό ςιμβόλεο (договор) με τυς πιονέρυς κε μαθιτές. Δυλέβο για τι(ν) ςοσιαλιςτικί κινονία.

2) Ι υςιαςτικί προςδιοριζμὶ πυ φανερόνυν αντικίμενο (βλ. § 88), π. χ. Ο κινιγὸς (охотник) ςκότοςε τιν αλεπύ. 'Εςκαπςα τον κίπο (сад).

3) Ι υςιαςτικί προςδιοριζμί τις πρότασις όπυ βρίςκετε το ρίμα ἐχο, π. χ. Ι μπριγάδα-μας έχι 15 κολχόζνικυς. Εςί έχις τιν πένα-μυ. Ο Γιάνις έχι πολύς αδερφύς.

4) Τα υςιαςτικά πυ φανερόνυνε χρόνο (το(ν) χιμόνα, τιν άνιξι, τι(ν) νίχτα, το καλοκέρι κ.τ.λ). Παραδίγματος χάρι: Βγὶκαμε τι(ν) νίχτα να θερίςυμε. Τιν άνιξι πραςινίζυν τα δέντρα. Τα ποτάμια παγόνυν το(ν) χιμόνα.

В винительном падеже ставятся:

1) Все определения-существительные, встречаемые с предлогами (см. § 90).

2) Определения-существительные, выражающие прямое дополнение (см. § 88).

3) Определения существительных в предложении, где имеется глагол ἐχο.

4) Существительные, обозначающие время (примеры по всем четырем пунктам см. выше).

Ι υςιαςτικί προςδιοριζμί, πυ εκφράζυντε με κίρια ονόματα, δε χορίζυντε με κανένα ςιμάδι, π. χ. Απόφαςι τις ςινεδρίαςις τις ΚΕΕ πάνο ςτιν έκθεςι τυ προέδρυ τυ Σοβναρκόμ ςιντρ. Μ[illegible]

Определения-существительные, выраженные именами собственными, никакими знаками не выделяются.

Постановление сессии ЦИК по докладу председателя СНК тов. Молотова.

§ 88. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΜΙ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

Определение глаголов

ANTIKIMENO—прямое дополнение

Ι προςδιοριζμί, πυ χριςιμέβυνε για να ςαφινίςυμε το κατιγόριμα (ρίμα) κε δέχυντε τιν ενέργια τυ ιποκιμένυ, λέγυντε αντικίμενα.

Определения, которые служат для пояснения сказуемого и принимают действие подлежащего, называются дополнениями.

Τα αντικίμενα μπένυνε πάντα ςε ετιατικί πτοςι δίχος πρόθεςι.

Дополнения всегда стоят в винительном падеже без предлога (прямое дополнение), π. χ. Ι χτίςτες χτίζυνε φάμπριχες κε εργοςτάςια. Ο κινιγός ςκότοςε τιν αλεπύ.

'Οςτε, ταμεταβατικά ρίματα έχυν αντικίμενο.

Следовательно, переходные глаголы принимают прямое дополнение.

§ 89. ΕΠΙΡΙΜΑΤΙΚΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΜΙ

Определения выраженные наречиями

Ι επιριματικί προςδιοριζμί χριςιμέβυνε για να ςαφινίςυμε το κατιγόριμα (ρίμα) κε φανερόνυνε:

Определения, выраженные наречиями служат для пояснения сказуемого и обозначают:

1) Τόπο ενέργιας—место действия, π. χ.

Ι εργάτες μαζεφτίκανε εκί. Κατέβα κάτο, Νίκο. Τ' αεροπλάνα πετύν απςιλά. Το βαπόρι έφθαςε (прибыл) κ' εδό. Σικοθίτε όλι πάνο. Ελάτε μέςα, ςίντροφι.

2) Χρόνο ενέργιας—время действия, π.χ.

'Ολι ι εργαζόμενι ίμαςτε τόρα αδέρφια.

Ο πρόεδρος τυ κολχοζιύ έφιγε χτες.

Αφτός θαρθί άβριο. Πίγανε ςτο χοράφι νορίς (рано).

3) Τρόπο ενέργιας—способ действия, π. χ.

Εμίς τρόμε αργά, μα δυλέβυμε γλίγορα.

Ι εργατο-αγρότες αγονιζόντανε παλικαρίσια.
Διαβάστε, παρακαλό, χαμιλά. Κιμίθικα καλά.

4) Ποσό (количество), π. χ. Ο Γιάνις δύλεψε πολί, μα εςίς λίγο.
Αφτός πίρε μεγαλίτερο κομάτι.

§ 90. ΕΜΠΡΟΘΕΤΙ ΙΤΕ ΠΡΟΘΕΤΙΚΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΜΙ

Предложные определения

Ι προςδιοριζμί, πυ έχυνε μπροςτά προθέςις, χριςιμέβυνε για να ςαφινίςυμε το κατιγόριμα (ρίμα) κε λέγυντε εμπρόθετι ίτε προθετικί προςδιοριζμί.

Определения, имеющие впереди предлоги, служат для пояснения сказуемого и называются предложными определениями.

Ι προθετικί προςδιοριζμί μπένυνε ςε ετιατικί πτόςι κε φανερόνυνε:

Предложные определения ставятся в вин. падеже и обозначают:

1) Τιν από τόπο κίνιςι—движение от места, π. χ.
Ι κολχόζνικι ίρθαν απ'το χοριό.
Τα τράχτορ γίριςαν απ'τα χοράφια.
Ο Πέτρος ίρθε απ' τιν πόλι. Ο Νίκος ίρθε από τι Μόςχα.

2) Τιν κίνιςι ςε τόπο—движение куда-то, π. χ.
Πίγα ος τι Γιάλτα. Πιγένανε κατά το χοριό.

3) Τιν ετία—причину, π. χ. Πίγα ςτιν πόλι για ψόνια (покупки). Μπίκα ςτο περιβόλι για λαχανικά (овощи). Πίγανε ςτιν πλατία (площадь) για να γιορτάςυνε τιν Προτομαγιά.

4) Χοριζμό—разделение, π. χ. Μιν κάθεςε χορίς (без) δυλιά. Ο άνθροπος δίχος (без) δυλιά δεν μπορί να ζίςι. Τρόγο δίχος όρεξι (без аппетита).

5) Όργανο με το οπίο γίνετε κάτι—средство, которым совершается что-то, π. χ. Κόβο ψομί με μαχέρι. Δυλέβυμε τόρα με τι μιχανί κ.τ.λ. (и т.д.)

§ 91. ΟΜΙΟΓΕΝΙ ΜΕΛΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Однородные члены предложения

Στιν πρόταςι μπορί να ίνε κάμποςα ιποκίμενα με ένα κατιγόριμα (ρίμα), κάμποςα κατιγορίματα (ρίματα) με ένα ιποκίμενο, κάμποςα δεφτερέβοντα μέλι τις πρότασις, πυ απαντύνε ςτιν ίδια ερότιςι κε ςαφινίζυνε τιν ίδια λέξι (προςδιοριςμός, αντικίμενο

κ.τ.λ.) Αφτά τα κάμποσα ιποκίμενα, τα κάμποσα κατιγορίματα (ρίματα), τα κάμποσα δεφτερέβοντα μέλι, πυ ενόνυντε το ένα με τ' άλο με ςινδέζμυς, ίτε μένυνε αςίνδετα, λέγυντε ομιογενί μέλι τις πρότασις π.χ.

1) Στι διαδίλοςι (в демонстрации) πίρανε μέρος εργάτες, κολχόζνικι, κραςνοαρμέιτςι κε μαθιτές.	Εδό ίνε 4 ιποκίμενα: εργάτες, κολχόζνικι, κραςνοαρμέιτςι κε μαθιτές, πυ αναφέρυντε ςτο ρίμα «πίρανε μέρος».
2) Εμίς τόρα δυλέβυμε, μαθένυμε κε διαςκεδάζυμε (развлекаемся).	Εδό ίνε 3 ρίματα: δυλέβυμε, μαθένυμε κε διαςκεδάζυμε, πυ αναφέρυντε ςτο ίδιο ιποκίμενο «εμίς».
3) Στι «Διεθνί λέςχι» («Ιντερκλύμπ») μαζεφτίκανε έλινες, άνκλι, γάλι, τύρκι κε αμερικανί ναφτεργάτες.—(моряки).	Εδό ίνε 5 δεφτερέβοντα μέλι; έλινες, άνκλι, γάλι, τύρκι κε αμερικανί, πυ αναφέρυντε ςτο ίδιο υςιαςτικό «ναφτεργάτες».

В предложении может быть несколько подлежащих при одном сказуемом, несколько сказуемых при одном подлежащем, несколько второстепенных членов предложения, отвечающих на один и тот же вопрос и поясняющих одно и то же слово (определение, дополнение и т.д.) Эти несколько подлежащих несколько сказуемых, несколько второстепенных членов, соединенные друг с другом союзами или не соединенные, называются однородными членами предложения.

Το κόμα (,) μπένι ανάμεσα ςτα ομιογενί μέλι τις πρότασις:

1) Πυ δεν ενόνυντε με ςινδέζμυς, π. χ. Ο Νίκος, ο Πάβλος, ο Δίμος, ι Μαρία ίνε κολχόζνικι.

2) Πυ ενόνυντε με ςινδέζμυς, πυ επαναλαβένυντε, π.χ. Στιν εκτέλεςι τυ πλάνυ πίρανε μέρος, κε ι εργάτες κε ι κολχόζνικι, κε ι ιπάλιλι, κε όλι ι νεολέα. Καθίςανε το βράδι ςτο κλυμπ, κε διαβάζανε, κε μιλύςανε.

3) Πυ ενόνυντε με ςινδέζμυς: μα, όμος, αλά, αν κε, π.χ. Το ίπε, μα δεν το έκαμε.
Δεν άφινε τι δυλιά, αν κε ι νίχτα πλιςίαζε.

Между однородными членами предложения:

1) Не соединенными союзами,
2) соединенными повторяющимися союзами,

и 3) соединенными союзами: μα, όμος, αλά, (а, но), αν κε (хотя)—ставится запятая.

Αν ίνε λέξι με γενικί σιμασία κε στέκι μπροστά στα ομιογενί μέλι, τότε μπροστά ς'αφτά μπένυν διο τελίες(:), π. χ. Τυ φενότανε όλα άγρια: τα βυνά, (горы), τα δάσι (леса) τα ποτάμια κι' όλι ι περικικλοσιά (окружающее).

Если есть обобщающее слово и оно стоит впереди однородных членов, то перед ними ставится двоеточие(:)

Αν ι λέξι με τι γενικί σιμασία στέκι ίστερα απ'τα ομιογενί μέλι τις πρότασις, μπροστά ς' αφτί μπένι γραμί (—), π.χ. Τα χωράφια, τα λιβάδια (луга), τα περιβόλια (огороды)—όλα τυ φενότανε κάτασπρα απ'το χιόνι.

Если обобщающее слово стоит позади однородных членов, перед ним ставится тире(—).

§ 92. ΠΡΟΣΦΟΝΙΣΙ

Обращение

Ι λέξι, πυ φανερόνι ςε πιον αποτινόμαστε με λόγο, λέγετε προςφόνιςι, π. χ.

Σταχανοβίτες! Ι χόρα-μας περιμένι (ожидает) από ςας περιςότερο κάρβυνο κε ατςάλι.

Слово, выражающие, к кому мы обращаемся с речью, называется обращением.

Ι προςφόνιςι μπένι ςε κλιτικί πτόςι.

Обрашение стоит в звательном падеже.

Στιν προςφόνιςι μπορύν να ίνε κ' επεκςιγιματικές λέκςις.

У обращения могут быть и пояснительные слова.

ΣΙΜΑΔΙΑ ΣΤΙΚΣΙΣ—знаки препинания

1) Αν ι προςφόνιςι στέκι ςτιν αρχί τις πρότασις, τότε ίςτερα απ' αφτίνα μπένι κόμα (,) ίτε θαβμαστικό (!)

2) Αν ι προςφόνιςι στέκι ςτι μέςι τις πρότασις, τότες χορίζετε με διο κόματα, π.χ. Ι χόρα-μας περιμένι από ςας, σταχανοβίτες, περιςότερο κάρβυνο, ατςάλι.

3) Αν ι προςφόνιςι στέκι ςτο τέλος τις πρότασις, τότε μπροστά ς' αφτί μπένι κόμα(,) κε πίςο απ' αφτίνα ερωτιματικό (;) ίτε θαβμαστικό (!), π.χ. Ι χόρα-μας περιμένι από ςας περιςότερο κάρβυνο κε ατςάλι, σταχανοβίτες!

1) Если обращение стоит в начале предложения, то после него ставится запятая или !

2) Если обращение стоит в середине предложения то оно выделяется двумя запятыми.

3) Если обращение стоит в конце предложения, то перед ним ставится запятая, а после него ? или !

§ 93. ΠΑΡΕΝΘΕΤΙΚΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

Вводные слова

Στιν πρότασι μπορύμε ν' απαντίςυμε μια λέκςι ίτε ομάδα λέκςεον, πυ δεν ενόνυντε ύτε με μια λέκςι τις πρότασις.

Αφτές ι λέκςις κ' ι ομάδες τον λέκςεον μπορύν να φανερόνυν:

1) Σε τί σχέσι βρίςκετε εκίνος, πυ μιλάι προς τι ςκέπςι πυ εκφράζι (έχι βεβεότιτα, χάνι προιπόθεςι, εςθάνετε λίπι, χαρά κ. τ. λ.), π. χ. Απ' αφτί τι δυλιά, βέβεα, τίποτε δε θα βγι. Κατά κακί τίχι, κ' ι βροχί μας εμπόδιςε (λίπι).

2) Ιπόδιχςι, ςε πιόνα ακριβός ανίκι ι εκφραζόμενι ςκέπςι, π. χ. Εςί, όπος λένε, δεν πίγες στι δυλιά.

3) Σιρά τον ςκέπςεον πυ εκφράζυντε, π. χ. Εςί ίςε νέος κε δινατός. Εγό όμος, το αντίθετο, ίμε γέρος κι' αδίνατος.

4) Ένοςι τις ςκέπςις, πυ εκφράζετε, με κίνι πυ εκφράςτικε πριν, π. χ. Πρότο, το τάγμα πολί κυράςτικε (устал). Δέφτερο, τέλιοςε ο ςανός για τ' άλογα. Τρίτο, ι βροχές καταςτρέπςανε τυς δρόμυς κ. τ. λ.

В предложении могут встретиться слово или группа слов, не связанных ни с одним из слов в предложении. Эти слова и группы могут обозначать:

1) Отношение говорящего к высказываемой им мысли (уверенность, предположение, сожаленне, радость и т. д.).

2) Указание, кому именно принадлежит высказываемая мысль.

3) Порядок высказываемых мыслей.

4) Связь высказываемой мысли с ранее высказанным.

Ι λέκςις κ' ι ομάδες τον λέκςεον, πυ δεν ενόνυντε ύτε με καμιά λέκςι ςτιν πρότασι κε αναφέρυντε ς' όλι τιν πρότασι, λέγυντε παρενθετικές.

Ι παρενθετικές λέκςις κ' ι ομάδες χορίζυντε με διο κόματα.

Слова и группы слов, не связанные ни с одним из слов в предложении и относящиеся ко всему предложению, называются вводными.

Вводные слова и группы слов выделяются двумя запятыми.

Ι κιριότερες παρενθετικές λέκςις ίνε:

1) επιρίματα (наречия): π. χ. βέβεα—конечно, πιθανό(ν)—(возможно).

2) ρίματα (глаголы) τα περιςότερα απρόςοπα: π. χ. όπος λένε, —как (говорится), όπος φένετε—кажется, ενοίτε—разумеется, μπορί — может быть, πρέπι —

должно быть, πρέπι να ιποθέσουμε—надо полагать κ. α.

3) υσιαστικά (существ.): αλίθια—правда, κατά καλί τίχι (εφτιχός) —к счастью, κατά κακί τίχι (διστιχός)—к несчастью.

4) εκφράσις από κάμποσες λέκσις κε προτάσις—выражения из нескольких слов и предложений, π. χ.

Κατά τι γνόμι-μας, κατά τιν ιδέα-μας—по нашему мнению, κατά τα λόγια-τυ—по его словам. Κατά πρότο, ίτε πρότο, δέφτερο, τρίτο—во первых, во-вторых, в-третьих κ. τ. λ.

VII ΣΙΝΘΕΤΙ ΠΡΟΤΑΣΙ

Сложное предложение

§ 94. ΕΝΙΑ—Понятие

Ι απλές προτάσις μπορύν να ενόνυντε αναμετακσί-τυς. Αφτές ενόνυντε:

1) Με τι βοίθια τυ λογικύ τονιζμύ (στο γράψιμο με τα ανάλογα σιμάδια τις στίκσις).

2) Με τι βοίθια ιδιέτερον βοιθιτικόν λέκσεον: σινδέζμον κε ενοτικόν λέκσεον.

Ι πρότασι, πυ αποτελίτε από διο κε περισότερες απλές προτάσις, λέγετε σίνθετι, π. χ. Ο ίλιος ζέστενε δινατά, στον ορίζοντα δε φενόντανε σίνεφα, όλι τρέχανε για δυλιά. (Αποτελίτε από τρις απλές προτάσις). Εγό σε φόνακσα για βοίθια, μα εσί δε θέλισες. (Αποτελιτε από διο απλές προτάσις) κ. τ. λ.

Простые предложения могут вступать в связь между собою. Они связываются: 1) при помощи интонации (в письме соответствующими знаками препинания), 2) При помощи специальных служебных слов.

Предложение, составленное из двух или нескольких простых предложений, называется сложным.

§ 95. ΠΑΡΑΤΑΚΣΙ ΚΕ ΙΠΟΤΑΚΣΙ

Сочинение и подчинение

Στις σίνθετες προτάσις διακρίνυντε διο τιπι: 1) παράτακσι κε 2) ιπότακσι.

Различают два типа сложного предложения: 1) сочинение и 2) подчинение.

Sínθeti katá parátaksi légete tétia sínθeti prótasi, stin opía káθe aplí prótasi méni aneksártiti, dil. de xrisimévi sa simblíroma íte san prosdiorizmós. (An metaθésume tis protásis ke filáksume tus sindézmus stin ídia θési, i logikí sxési ánamesa stis protásis den alázi), p. x.

Ego sĭópisa, giatí anagnórisa to láθos-mu (признал ошибку).	I défteri prótasi safinízi to ríma tis prótis prótasis (sĭópisa) ke apantái sto erótima «giatí;».
Emís éfkola (легко) mporúsame na diakrínume (различить) ton drómo, pu ólo ke pígene pano.	I défteri prótasi safinízi to defterévon mélos tis prótis prótasis (drómo), ke apantái sto erótima «pĭó;».

Сложно-сочиненным называется такое сложное предложение, в котором каждое простое предложение сохраняет свою самостоятельность. (При перестановке предложений и сохранении союзов в том же месте, смысловое отношение между предложениями не изменяется).

Sínθeti kaθ' ipótaksi légete tétia prótasi, stin opía mia prótasi méni gramatiká aneksártiti, k' i áli prótasi safinízi kápio mélos tis prótis prótasis. (Edó sa metaθétume tis protásis ke filágume to síndezmo stin proigúmení-tu θési, i énia ólis tis frásis alázi), p. x.

Dískola diakrínаme to drómo, epidí ítane skotádi.	I próti prótasi méni aneksártiti, k' i défteri safinízi tin próti prótasi.

Сложно-подчиненным предложением называется такое предложение, в котором одно предложение сохраняет свою грамматическую самостоятельность, а другое предложение поясняет какой-либо член первого. (Здесь при перестановке предложений и сохранении союза на прежнем месте смысл всей фразы изменяется.)

I aplí prótasi, pu méni gramatiká aneksártiti, légete kíria, p. x. Dískola diakrínаme to drómo.

I aplí prótasi, pu eksartiéte ap' tin kíria prótasi ke safinízi kápio mélos-tis, légete eksartiméni, p. x... epidí ítane skotádi.

KIRIA PROTASI	EKSARTIMENI PROTASI
To ginómeno (произведение) den alázi,	an aláksume ti θési (место) ton dio paragónton (множимых).

Простое предложение, сохранившее свою грамматическую самостоятельность, называется главным.

Простое предложение, зависящее от главного предложения и поясняющее какой-либо член его, называется придаточным.

§ 96. ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΤΑΚΣΙ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Сложное-сочиненные предложения

А) ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΤΑΚΣΙ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΜΕ ΣΙΝΔΕΖΜΥΣ

Сложно-сочиненные предложения с союзами

Ι απλές προτάσις, πυ βρίςκυντε στις ςίνθετες κατά παράταξι προτάσις, μπορύν να ενόνυντε ι μια με τιν άλι με τι βοίθια τον ακόλυθον ςινδέζμον:

Простые предложения, входящие в состав сложно-сочиненного предложения, могут связываться друг с другом при помощи следующих союзов:

1) ΜΕ ΣΙΜΠΛΕΧΤΙΚΥΣ — соединительных: κε (κ' κι')—и, ύτε-ύτε — ни-ни, μίτε-μίτε — ни-ни, π. χ. Τυ δόσανε ςπίτι, κι'αφτός θέλι κε έπιπλα (мебель).—Απ' το μεγάλο πιρετό (жар) αφτός ύτε τρόι, ύτε κιμάτε.

2) ΜΕ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΥΣ— противительных: μα—а, но, όμος—но, αλά,—но, π. χ. Ι δυλιά θρέφι, (питает), μα ι τεμπελιά χαλνάι.—Σίμονε το χάραγμα, (рассвет), μα κανένας δε ςκεφτότανε (не думал) για ίπνο.

Εκίνο, πυ λέγετε ςτι μια πρόταςι, ίνε το αντίθετο εκίνυ, πυ λέχτικε ςτι δέφτερι.

Сказанное в одном предложении противопоставляется сказанному в другом.

3) ΜΕ ΧΟΡΙΣΤΙΚΥΣ— разделительных: ίτε-ίτε, ί-ί—или-или Επιβεβεόνετε ι μια απ'τις εκφραζόμενες ςκέψεις. Утверждается одна из высказываемых мыслей, π. χ. Ίτε εμίς θα τελιόςυμε τι δυλιά, ίτε άλι θαρθύν να τιν χάνυν. 'Ι ο Νίκος, ί ι Μαρία θα πάρι το βραβίο (награда, премия).

ΣΙΜΑΔΙΑ ΣΤΙΚΣΙΣ—знаки препинания

I κατά παράτακσι προτάσις, πυ ενόνυντε με σινδέζμυς, χορίζυντε ι μια απ' τιν άλι με κόματα (,).

Сочиненные предложения, соединенные союзами, отделяются друг от друга запятыми.

B) ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΤΑΚΣΙ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΔΙΧΟΣ ΣΙΝΔΕΖΜΥΣ

Сложно-сочиненные продложения без союзов

I απλές προτάσις πυ βρίσκυντε στι σίνθετι κατά παράτακσι πρότασι, μπορύν να σινδέυντε ι μια με τιν άλι κε χορίς σινδέζμυς, π. χ. I ΕΣΣΔ έχι πολά μεγάλα ποτάμια—τέτια ποτάμια ίνε ο Βόλγας, ο 'Οβις, ο Ενισέος κ. α.

Στον προφορικό λόγο αφτί ι ένοσι φανερόνετε με το λογικό τονιζμό, στο γράπσιμο με κόμα (,) κε γραμί(—). Το κόμα μπένι, όταν παραλίπυντε ι σιμπλεχτικί σίνδεζμι, το ενοτικό—όταν παραλίπυντε ι αντιθετικί σίνδεζμι.

Простые предложения, входящие в состав сложно-сочиненного предложения, могут связываться друг с другом и без союзов.

В устной речи эта связь обозначается интонацией, в письме запятой и тире. Запятая ставится, когда пропущены соединительные союзы, тире—когда пропущены противительные союзы.

§ 97. ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΚΑΘ' ΙΠΟΤΑΚΣΙ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Сложно-подчиненные предложения

A) ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΚΑΘ'ΙΠΟΤΑΚΣΙ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΜΕ ΣΙΝΔΕΖΜΥΣ

Сложно-подчиненные предложения с союзами

I κίρια πρότασι ίνε ο οργανοτίς τις σίνθετις καθ'ιπότακσι προτάσις, γι'αφτό ι ανάλισί-τις πρέπι ν'αρχίσι με τιν έβρεσι τις κίριας πρότασις. Το γνόριζμα τις κίριας πρότασις ίνε ι απυσία τυ σινδέζμυ στιν αρχί τις πρότασις.

Главное предложение является организатором сложно-подчиненного предложения, поэтому анализ его надо начинать с отыскания главного предложения. Признак главного предложения—отсутствие союза в начале предложения.

I εκςαρτιμένι πρόταςι ενόνετε με τιν κίρια με τι βοίθια τυ ςινδέζμυ. Όςτε, γνόριζμα τις εκςαρτιμένις πρόταςις ίνε ο ςίνδεζμος στιν αρχί τις πρόταςις.

Придаточное предложение связывается с главным при помощи союза. Следовательно, признаком придаточного предложения является союз в начале предложения.

I εκςαρτιμένι πρόταςι χορίζετε με κόμα (,), αν βρίςκετε στιν αρχί ίτε στο τέλος τις ςίνθετις καθ'ιπόταξι πρόταςις, μα αν βρίςκετε στι μέςι, τότε χορίζετε με δίο κόματα (κι'απ'τα 2 μέρι), π. χ. Στα τραπέζια καθόντανε άνθροπι, πυ διαβάζανε εφιμερίδες κε βιβλία. I εκςαρτιμένι πρόταςι: πυ διαβάζανε...ςινδέετε με τιν κίρια με τι βοίθια τις ενοτικίς λέξις πυ κε βρίςκετε ίςτερα απ'τιν κίρια πρόταςι.

I άνθροπι, πυ καθόντανε στα τραπέζια, διαβάζανε εφιμερίδες κε βιβλία.	I εκςαρτιμένι πρόταςι ενόνετε με τιν κίρια με τιν ίδια ενοτικί λέξι πυ, βρίςκετε στι μέςι τις κιρίας πρόταςις κε χορίζετε με 2 κόματα.

Придаточное предложение отделяется запятой, если стоит в начале или в конце сложно-подчин. предложения, а если стоит в середине, то выделяется двумя запятыми (с обеих сторон).

Όλες ι εκςαρτιμένες προτάςις κατά τι ςιμαςία-τυς (по своему значению) μπορύν να διερεθύνε (быть разделены) ςε 10 ίδι (видов): ετιολογικές—причинные, χρονικὲς— времени, ιποθετικές—условные, τελικές—цели, ςιμπεραζματικές—следствия, ςιμπλιροματικές ίτε ιδικές — дополнительные, αντιθετικές — уступительные, ςινκριτικές— сравнительные, επεξιγιματικές — пояснительные, αναφορικές—определительные.

§ 98. 1) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΕΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения причины

I εκςαρτιμένι πρόταςι, πυ φανερόνι τιν ετία εκίνυ, για το οπίο λέγετε στιν κίρια πρόταςι λέγετε ετιολογικί. I εκςαρτιμένες ετιολογικές προτάςις ενόνυντε με τιν κίρια με τι βοίθια τον ετιολογικόν ςινδέζμον: γιατί, επιδί κ. α., π. χ.

Πίγε στιν πλατία (площадь) (γιατί ;), επιδί (так как) εκί μαζέφτικε πια όλος ο κόζμος

I γονίί (родители) χέρυντε (γιατί ;), γιατί προκόβυν (успевают) τα πεδιά-τυς.

Πιγένο κάθε βράδι στο αναγνοστίριο (читальня) (γιατί;), γιατί θέλο να μορφοθό (получить образование).

Δεν απαντό (γιατί;), επιδί δεν ξέρο.

Придаточное предложение, которое указывает причину того, о чем говорится в главном, называется причинным. Придаточные предложения причины связываются с главным при помощи причинных союзов: γιατί—потому что επιδί(ς)—так как.

Ι εξαρτιμένι ετιολογικί πρότασι μπορί να βρίσκετε κε ίστερα απ'τιν κίρια κε μπροστά απ'αφτίνα, π. χ. Δεν πίγα στι δουλιά, επιδί αρόστισα. Επίσις (также): Επιδί αρόστισα, δεν πίγα στι δουλιά.

Придаточное предл. причины может стоять как после главного, так и перед ним.

99. 2) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения времени

Ι εξαρτιμένι χρονικί πρότασι φανερόνι το χρόνο, στον οπιο αναφέρετε ι ενέργια τις κίριας πρότασις. Ι εξαρτιμένες χρονικές προτάσις σινδέουντε με τις κίριες με τι βοίθια τον χρονικόν σινδέζμον: όταν, σαν, αφύ, αμα, οπότε, πριν, προτύ, όσπυ κ. τ. λ.

Παραδίγματος χάρι:

'Οταν κανίς δουλέβι, καλοπερνά. Κίρια πρότασι: Καλοπερνά (πότε;), όταν κανίς δουλέβι.

'Αμα δουλέβις, δεν πινάς. Κίρια πρότασι: Δεν πινάς (πότε;), άμα δουλέβις.

Πριν σκεφτίς καλά, μιν αποφασίζις. Κίρια πρότασι: Μιν αποφασίζις (πότε;), πριν σκεφτίς καλά.

Σαν έρθι ι άνιξι, θα φιτέπσο πολά δέντρα. Κίρια πρότασι: Θα φιτέπσο πολά δέντρα (πότε;), σαν έρθι ι άνιξι.

Придаточное предложение времени указывает время, к которому относится действие главного предложения. Придаточные предложения времени связываются с главным при помощи временных союзов: όταν—когда, σαν—когда, προτύ—до того как, άμα—как только и т. д.

Ι εξαρτιμένι χρονικί πρότασι μπορί να μπι μπροστά στιν κίρια πρότασι, στι μέσι τις κίριας κ'ίστερα απ'αφτίνα.

Придаточное предложение времени может стоять перед главным предложением, в середине главного и после него.

§ 100. 3) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΙΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения условные

Ι εκσαρτιμένι ιποθετικί πρότασι φανερόνι τιν ιπόθεσι, οπόταν θα μπορούσε να γίνι ι ενέργια τις κίριας πρότασις. Ι εκσαρτιμένες ιποθετικές προτάσις ενόνυντε με τιν κίρια πρότασι με τι βοίθια τον ιποθετικόν σινδέζμον: αν, σα(ν).

Παραδίγματος χάρι: Αν ένα μέρος τις κινονίας ικιοπιιθί, (если часть общества присвоит) τι γι, έχυμε τιν τάκσι τον τσιφλικάδον (помещиков) (ΛΕΝΙΝ). Κίρια πρότασι: Έχυμε τιν τάκσι τον τσιφλικάδον, (με πια ιπόθεσι;), αν ένα μέρος τις κινονίας ικιοπιιθί τι γι (εκσαρτιμένι ιποθ. πρότασι).

Придаточное предложение условное указывает условие, при котором могло бы произойти действие главного предложения. Придаточные предложения условные связываются с главным предложением при помощи условных союзов: αν—если, σα(ν)—если.

Ι εκσαρτιμένι ιποθετικί πρότασι μπορί να μπι μπροστά απ' τιν κίρια πρότασι, στι μέσι τις κίριας κ' ίστερα απ' αφτίνα.

Придаточное условное предложение может стоять перед главным, в середине главного и после него.

§ 101. 4) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения цели

Ι εκσαρτιμένι τελικί πρότασι φανερόνι το σκοπό εκίνο, για το οπίο λέγετε στιν κίρια πρότασι.

Ι εκσαρτιμένες τελικές προτάσις σινδέυντε με τιν κίρια πρότασι με τι βοίθια τον τελικόν σινδέζμον: να, για να κ. τ. λ.

Π. χ. Ι Κομυνιστικί Διεθνίς αγονίζετε για να νικίσι ι πανκόζμια επανάστασι. Ο σιν. ΣΤΑΛΙΝ δυλέβι για να ζύμε εφτιχιζμένα (счастливо).

Γιμναζόμαστε να διναμόσυμε το κορμί-μας.

Придаточное предложение цели указывает цель того, о чем говорится в главном.

Придаточные предложения цели связываются с главным предложением при помощи союзов цели: να, για να—чтобы.

Ι τελικί εκσαρτιμένι πρότασι μπορί να μπι κε μπροστά, κε ίστερα απ'τιν κίρια πρότασι, π. χ. Για να πολαπλασιάσυμε (чтобы умножить) έναν αριθμό με το 10, βάζυμε στο τέλος τυ αριθμύ ένα μιδενικό (0). (Εδό ι εκσαρτιμένι πρότασι μπίκε πρότι).

Придаточное предложение цели может стоять как перед главным, так и после него.

§ 102. 5) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΣΙΜΠΕΡΑΖΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения следствия

Ι εκςαρτιμένι ςιμπεραζματικί πρòταςι δίχνι το ςιμπέραζμα, το αποτèλεζμα εκίνυ, για το οπίο λέγετε ςτιν κίρια πρόταςι. Ι τέτιες εκςαρτιμένες προτάςις ςινδέυντε με τιν κίρια πρόταςι με τι βοίθια τον ςιμπεραζματικόν ςινδέζμον: όςτε, ςινεπύμενα κ. τ. λ. Παραδίγματος χάρι:

Τα χελιδόνια έφτασαν (прибыли), όςτε έρχετε ι άνιχςι. Ο πιρετός (жар) έπεςε, ςινεπύμενα ο άροςτος ςόθικε (спасен).

Придаточное предложение следствия указывает на следствие, на результат того, о чем говорится в главном. Такие придаточные предложения связываются с главным при помощи союзов следствия: όςτε (значит, так что), ςινεπύμενα (следовательно) и т. д.

Ι εκςαρτιμένες ςιμπεραζματικές προτάςις μπένυν πάντα ìςτερα απ'τιν κίρια πρόταςι.

Придаточные предложения следствия стоят всегда после главного.

§ 103. 6) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения дополнительные (из'яснительные)

Ι εκςαρτιμένι ιδικί πρόταςι ςιμπλιρòνι εκίνο πυ λέχτικε ςτιν κίρια πρόταςι, π.χ.

Ο γιατρός μας ίπε, πος ι ακαθαρςία (грязь) φέρνι πολὲς αρòςτιες.

Καθένας κςέρι, ότι ι λίκι ίνε λέμαργι (обжорливы). Εκίνος λέγι, πος εγό δε δύλεπςα (ότι τάχα).

Придаточное предложение дополняет сказанное главным предложением.

Ι εκςαρτιμένες ιδικές προτάςις ςινδέυντε με τιν κίρια πρόταςι με τι βοίθια τον ςινδέζμον: ότι, πος—κε απαντύνε ςτο ερότιμα «τί».

Придаточные предложения дополнительные отвечают на вопрос «τι» и связываются с главным предложением при помощи союзов: ότι—что, πος—что.

Ι εκςαρτιμένες ιδικές προτάςις μπένυνε κε μπροςτά κε ìςτερα απ' τιν κίρια πρόταςι, π.χ. Πος ι λίκι ίνε λέμαργι, καθένας το κςέρι. Πος εγό δε δυλεπςα, εκίνος το λέγι.

Придаточные предложения дополнительные могут стоять как перед главным, так и после него.

§ 104. 7) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения уступительные

Ι εκςαρτιμένες αντιθετικές προτάσις φανερόνυνε ςκέπςι, ι οπία αντίκιτε ςτι ςκέπςι, πυ βγένι από κίνο πυ λέχτικε ςτιν κίρια πρότασι, π.χ.

Ι Μαρία φοβίθικε να μιν αργίςι ςτι δυλιά, αν κε (хотя) ίχε κερό ακόμα μια όρα.

Στιν ακροποταμιά τυ Κάλμιυς, αν κε το ποτάμι δεν έχι πολά πςάρια, καθόντανε με τ' ανκίςτρια (удочками) πολά πεδιά. (Αν κε ίχε κερό ι Μαρία μια όρα ακόμα, ςτόσο (однако) φοβίθικε να μιν αργίςι ςτι δυλιά). (Αν κε το ποτάμι Κάλμιυς δεν έχι πολά πςάρια, οςτόςο καθόντανε...)

Придаточные предложения уступительные выражают мысль, противоречащую мысли, вытекающей из сказанного в главном предложении.

Ι εκςαρτιμένες αντιθετικές προτάσις ςινδέυντε με τιν κίρια πρότασι με το ςίνδεζμο αν κε.

Придаточные предложения уступительные связываются с главным предложением при помощи союза αν κε—хотя.

Ι εκςαρτιμένες αντιθετικές προτάσις μπορύν να μπύνε ςτιν αρχί, ςτι μέςι κε ςτο τέλος τις κίριας πρότασις.

Придаточные предложения уступительные могут стоять перед главным, в середине главного и после него.

§ 105. 8) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΣΙΝΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения сравнительные

Ι εκςαρτιμένι ςινκριτικί πρότασι φανερόνι εκίνο, με το οπίο ςινκρίνετε ι ςκέπςι τις κίριας πρότασις. Ι τέτιες εκςαρτιμένες ςινκριτικές προτάσις ςινδέυντε με τιν κίρια πρότασι με τι βοίθια τον ςινδέζμον: ςαν, ςαν να, ςάμπος, όπος, όςο—τόςο, π.χ. Κολιμπύςανε ι άνθροπι ςτι θάλαςα, όπος τα πςάρια ςτο νερό.

Ίχε τόςι ζέςτι ςτο κορμί-τυ, ςαν να ίχε μέςα-τυ φοτιά. Όλι με προςοχί (со вниманием) ακύανε το(ν) ρίτορα (оратора), ςαν να κρεμόντανε απ'τα χίλι-τυ.

Ι ίςιχι (тихое) θάλαςα γιάλιζε, ςαν καθρέφτις (зеркало) αντίκρι ςτον ίλιο.— Όλι ςιοπύςανε, ςαν να ίχανε ραμένο το ςτό-

μα-τυς.. Όςο μακριά πιγέναμε, τόςο περιςότερα θεριά ςιναντύςαμε (зверей встречали).

Придаточное предложение сравнительное указывает на то, с чем сравнивается мысль главного предложения. Такие придаточные предложения связываются с главным при помощи союзов: ςαν—как, будто, ςαν να, ςάμπος—как будто, όπος—как, словно, точно, όςο—τόςο.

Ι εκςαρτιμένι ςινκριτικί πρόταςι μπορί να μπι κε μπροστά, κε πίςο απ' τιν κίρια πρόταςι.

Придаточное предложение сравнительное может стоять как перед главным, так и после него.

§ 106. 9) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΜΕΣ ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения пояснительные

Ι εκςαρτιμένι επεκςιγιματικί πρόταςι εκςακριβόνι εκίνο πυ λέχτικε απ' τιν κίρια πρόταςι. Ι τέτιες προτάςις ςινδέυντε με τις ςινδετικές λέκςις: διλαδί, κε μάλιστα, πραγματικά, π. χ. Στι Διτικί Υκρανία, διλαδί στι Γαλικία, ι χορικί πινύνε.

Придаточное предложение пояснительное уточняет сказанное главным предложением. Такие предложения связываются при помощи пояснительных слов: διλαδί—то есть (т. е.) κε μάλιστα, πραγματικά—именно, действительно.

Ι εκςαρτιμένι επεκςιγιματικί πρόταςι μπορί να μπι κε μπροστά απ' τιν κίρια κε πίςο απ' αφτίνα.

Придаточное предложение пояснительное может стоять как перед главным, так и после него.

§ 107. 10) ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Придаточные предложения определительные

Ι εκςαρτιμένες αναφορικές προτάςις ςαφινίζυνε κάπιο υςιαστικό τις κίριας πρόταςις. Ι τέτιες προτάςις ςινδέυντε με τιν κίρια με τι βοίθια τον ςινδετικόν λέκςεον: όπιος—όπια—όπιο, ο. οπίος—ι οπία—το οπίο, πυ, όπυ.

Придаточные предложения определительные поясняют какое-нибудь существительное главного предложения. Такие предложения связываются с главным предложением при помощи союзных слов: ο οπίος, — который, όπιος — кто, πυ — который όπυ—где, π. χ. Ο πςέφτις λέι πράγματα πυ δεν έγιναν (не произошли). Όπιος δε δυλέβι, εκίνος κε δεν πλιρόνετε. Ίρθε

το πεδί-μας, πυ ςπυδάζι (учится) ςτο Χάρκοβο. Κατικό (живу) ςτο χοριό, όπυ κατικύν κε ι γονεί-μυ. 'Ιρθε ο άνθροπυς, ο οπίος πίρε το βραβίο (премию).

Ι εκςαρτιμένες αναφορικές προτάσις μπορύν να μπύνε ςτι μέςι τις κίριας κε ίςτερα απ' αφτίνα.

Придаточные определительные могут стоять в середине главного и после него.

§ 108. ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΚΑΘ'ΙΠΟΤΑΚΣΙ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΔΙΧΟΣ ΣΙΝΔΕΖΜΥΣ

Сложно-подчиненные предложения без союзов

Ι απλές προτάσις, πυ βρίςκυντε ςτις ςίνθετες καθ'ιπότακςι προτάσις μπορύν να ςινδέυντε ανάμεσά-τυς κε δίχος ςινδέζμυς. Στον προφορικό λόγο αφτί ι ςίνδεςι εκφράζετε με το λογικό τονιζμό, ςτο γράπςιμο φανερόνετε με διο τελίες (:) ίτε με γραμί (—).

Простые предложения, входящие в состав сложно-подчиненного предложения, могут связываться друг с другом и без союзов. В устной речи эта связь выражается интонацией, в письме она обозначается двоеточием и тире.

Ι διο τελίες μπένυν ανάμεσα ςτις προτάσις τότε, όταν παραλίπυντε: 1) ι ετιολογικί ςίνδεζμι, επιδί —так как, γιατί—потому что.

2) ι επεκςιγιματικί ςίνδεζμι: διλαδί, (т. е.) κε μάλιςτα—а именно.

3) Ι ςιμπεραζματικί ςίνδεζμι: ςινεπύμενα—следовательно, όςτε—так что, значит, λιπόν—следовательно, итак, значит, π. χ. Στο δρόμο ίτανε αςινίθιςτι ταραχί: περπατύςανε, τρέχανε κε μιλύςανε. (Εδό δίχνι τιν ετία τις ταραχίς).

Двоеточие между предложениями ставится тогда, когда пропущены: 1) причинные союзы, 2) пояснительные союзы, 3) союзы следствия.

Ι γραμί (διαλογικό) μπένι ανάμεσα ςτις προτάσις, τότε, όταν παραλίπυντε: 1) ι χρονικί ςίνδεζμι: όταν, όςπυ, μόλις, 2) ι ιποθετικί ςίνδεζμι: αν, αφύ, 3) ι ςινκριτικί ςίνδεζμι: ςαν, ςαν να, όπος, τόςο—όςο, π. χ.

ΧΟΡΙΣ ΣΙΝΔΕΖΜΥΣ	ΜΕ ΣΙΝΔΕΖΜΥΣ
Το κςίλο πελεκιέτε—τα πελεκύδια πετύνε.	'Οταν πελεκιέτε το κςίλο, τα πελεκύδια πετύνε.

Тире между предложениями ставится тогда, когда пропущены: 1) временные союзы,
2) условные союзы,
3) сравнительные союзы.

§ 109. ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΚΑΘ'ΙΠΟΤΑΚΣΙ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΜΕ ΚΑΜΠΟΣΕΣ ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Сложно-подчиненные предложения с несколькими придаточными

Στι ςίνθετι καθ'ιπόταχσι πρόταςι μπορί να ίνε όχι μια, μα κάμποσες εκσαρτιμένες προτάςις.

В сложно-подчиненном предложении может быть не одно, а несколько придаточных предложений.

Γι'αφτό έχυμε διο περιπτόςις:

1) 'Οςο δινατότερο ίνε το σταχανοβικό κίνιμα, τόσο κε πλιςιάζυμε στιν κομυνιςτικί κινονία, πυ λάμπι μπροςτά-μας.

Τòςο πλιςιάζυμε στιν κομυνιςτικί κινονία
(Κίρια πρόταςι)

'Οςο δινατότερο ίνε το σταχανοβικό κίνιμα,	Πυ λάμπι μπροςτά-μας
(Εκσαρτιμένι ςινκριτικί πρόταςι)	(Εκσαρτιμένι αναφορικί πρόταςι)

Κε ι διο εκσαρτιμένες προτάςις ιποτάςυντε άμεσα στιν κίρια πρόταςι. Αφτί λέγετε παράλιλι ιπόταχσι. Ι εκσαρτιμένες προτάςις πυ αναφέρυντε σε μια κε τιν αφτί κίρια πρόταςι, λέγυντε ςινιποταγμένες.

При этом возможны два случая:

1) Чем мощнее стахановское движение, тем ближе мы к коммунистическому обществу, которое сияет впереди.

Оба придаточных предложения непосредственно подчинены главному предложению. Это параллельное подчинение. Придаточные предложения, относящиеся к одному и тому же главному предложению, называются соподчиненными.

2) Φέτος πρέπι ν'αναπτιχτύν ι κλάδι, πυ ακόμα δε βρίςκυντε στο επίπεδο τον ςιμερινόν απετίςεον.

Φέτος Πρέπι
(Κίρια πρόταςι)

↓

ν'αναπτιχτύν ι κλάδι,
(Εκσαρτιμένι πρόταςι)

↓

Πυ ακόμα δε βρίςκυντε στο επίπεδο τον ςιμερινόν απετίςεον.
(Εκσαρτιμένι αναφορικί πρόταςι)

Ι εκσαρτιμένες προτάςις ςινεπύμενα εκσαρτόντε ι μια απ'τιν άλι, όςτε σχιματίζετε μια ολάκερι αλιςίδα από εκσαρτιμένες προτάςις. Αφτί λέγετε κατ' ακολυθία ιπόταχσι.

2) В текущем году надо, чтобы подтянулись отрасли, которые еще не находятся на уровне современных требований.

Придат. предложения последовательно зависят друг от друга, так что получается целая цепь зависимых предложений. Это—последовательное подчинение.

Αν στι σίνθετι πρόταςι ι πρότι εκςαρτιμένι πρόταςι αναφέρετε στιν κίρια πρόταςι, ι δέφτερι εκςαρτιμένι στιν πρότι εκςαρτιμένι κ.τ.λ., τότε ι τέτιες εκςαρτιμένες προτάςις λέγοντε εκςαρτιμένες προτάςις πρότο, δέφτερο, τρίτο κ.τ.λ. βαθμό.

Если в сложном предложении первое придаточное относится к главному, второе придаточное—к первому придаточному и т.д., то такие придаточные называются придаточными первой, второй и т.д. степени.

Ι σινιποταγμένες εκςαρτιμένες προτάςις πυ εκςιγύνε μια κε τιν αφτί λέκςι κε ενόνοντε μετακςί-τυς με τυς σινδέζμυς κε, ίτε, δε χορίζοντε με κόμα.

Соподчиненные придаточные предложения, которые поясняют одно и то же слово и соединены между собой союзами κε—и, ίτε—или, либо, запятой не разделяются.

§ 110. ΕΝΕΡΓΙΤΙΚΙ ΚΕ ΠΑΘΙΤΙΚΙ ΣΙΝΤΑΚΣΙ

Действительный и страдательный оборот

1) Όταν ι ενέργια, πυ εκφράζι το ρίμα γίνετε απ'το ιποκίμενο, λέμε, οτι ι σίντακςι ίνε ενεργιτικί, π.χ. Ι κολχόζνικι φιτέβυν δέντρα. Ι μπολςεβίκι νίκιςαν τυς εχτρύς.

Действительным оборотом называется такой оборот, когда действие, выраженное глаголом, производится подлежащим.

2) Παθιτικί λέγετε ι σίντακςι, όταν ι ενέργια πυ εκφράζι το ρίμα γίνετε όχι απ'το ιποκίμενο, μα απ'το αντικίμενο, π.χ. Τα δέντρα φιτέβοντε απ'τυς κολχόζνικυς. Ι εχτρί νικιθίκανε απ'τυς μπολςεβίκυς.

Страдательным оборотом называется такой оборот, когда действие, выраженное глаголом, производится не подлежащим, а дополнением.

ΕΝΕΡΓΙΤΙΚΙ ΣΙΝΤΑΚΣΙ	ΠΑΘΙΤΙΚΙ ΣΙΝΤΑΚΣΙ
Τα έκςοδα τυ σοβιετικύ προιπολογιζμύ ολότελα εμίς (ιποκ.) τα διαθέτυμε για τιν εκςιπιρέτιςι τυ σοςιαλιζμύ.	Τα έκςοδα τυ σοβιετικύ προιπολογιζμύ ολότελα διαθέτυντε από μας (αντικ.) για τιν εκςιπιρέτιςι τυ σοςιαλιζμύ.

Расходную часть советского бюджета мы (подлеж.) целиком ставим на службу социализму.	Расходная часть советского бюджета целиком поставлена нами (дополн.) на службу социализму.

Едо́ ден и́нэ спудэ́о пиос диаθэ́ти (эми́с), ма спудэ́о и́нэ, пио диати́θэтэ (та э́ксода). Ти спудэо́тита ту антики́мэну тин ипогра-ми́зомэ мэ то о́ти то мэтаба́ломэ сэ ипоки́мэно.

Здесь не важно кто ставит (мы), а важно, что поставлено (расходная часть). Важность дополнения мы подчеркиваем тем, что делаем его подлежащим.

По-гречески в такого рода предложениях употребляется страдательная форма глагола (паθитико́ ри́ма).

§ 111. ΕΦΘΙΣ ΚΕ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Прямая и косвенная речь

О ксэ́нос ло́гос мпори́ на мэтадоθи́ мэ дио тро́пус:
1) Акриво́с э́тси, о́пос ипо́θикэ и́тэ гра́фикэ.
2) Мэ диафи́лакси ту пэриэхо́мэну ту ло́гу, ма мэ алаги́ тис морфи́с-ту.

Парадигматос ха́ри:

Чужая речь может быть передана двумя способами: 1) точно так, как она была произнесена или написана, 2) с сохранением ее содержания, но с изменением формы, н. пр.

ΕΦΘΙΣ ΛΟΓΟΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
1) 'Оли ротусанэ: «Эпитихимэ́на пэ́расэ и гиорти́ тис фискульту́рас;»	'Оли ротусанэ, ан пэ́расэ эпитихимэ́на и гиорти́ тис фискульту́рас.
2) Ту лэ́о: «Фи́гэ ап' эдо́».	Ту лэо́ на фи́ги апо́ до.
3) И Эла́да и́нэ θаласини́ хо́ра.	'Оли лэ́нэ, пос и Эла́да и́нэ θаласини́ хо́ра.
4) Ту и́па: «Ка́тсэ сима́-му».	Ту и́па на ка́тси сима́-му.

О ксэ́нос ло́гос пу мэтади́нэтэ акривэ́стата кэ ката́ то пэриэхо́мэно, кэ ката́ ти морфи́, лэ́гэтэ эфθи́с ло́гос.

Чужая речь, переданная совершенно точно как по содержанию, так и по форме, называется прямой речью.

О ксэ́нос ло́гос пу мэтади́нэтэ мэ диафи́лакси ту пэриэхо́мэну, ма мэ алаги́ тис морфи́с-ту, лэ́гэтэ пла́гиос ло́гос.

Чужая речь переданная с сохранением ее содержания, но с изменением формы, называется косвенной речью.

ΑΝΤΑΛΑΓΙ ΤΥ ΕΦΘΙ ΛΟΓΥ ΜΕ ΠΛΑΓΙΟ

Замена прямой речи косвенной

1) Ο εφθίς λόγος μεταβάλετε σε εξαρτιμένι πρόταςι, κε τα λόγια τυ ςινγραφέα—σε κίρια πρόταςι.
Ι κίρια πρόταςι μπένι μπροστά στιν εξαρτιμένι.

Прямая речь превращается в придаточное предложение, а слова автора—в главное, причем главное ставится впереди придаточного.

2) Αν ο εφθίς λόγος δεν περιέχι ερότιςι, τότε στιν αρχί τις εξαρτιμένις πρόταςις μπένυνε ι ςίνδεξμι: ότι, πος (αν το λεγόμενο βρίςκετε σε οριστικί ένκλιςι) ίτε για να (αν το λεγόμενο βρίςκετε σε προσταχτικί ένκλιςι).

Если прямая речь не содержит в себе вопроса, то в начале придат. предложения ставятся союзы: ότι, πος—что (если сказанное стоит в из'явит. наклон.) или για να—чтобы (если сказанное стоит в повелит. наклон.).

3) Αν ο εφθίς λόγος περιέχι ερότιςι κε ίνε ι εροτιματικές λέξις (πιός; πιά; πιό; πύ; κ. τ. λ.), τότε ι εξαρτιμένι πρόταςι αρχίζι απ' αφτί τιν εροτιματικί λέξι.

Если прямая речь содержит в себе вопрос и есть вопросительное слово (πιός; πιά; πιό;—кто ,πύ—где, куда и т. д.), то придаточное предложение начинается с этого вопросительного слова.

4) Ι αντονιμίες στον πλάγιο λόγο μπένυνε σε κίνα τα πρόσοπα, πυ απετύντε απ' το κίμενο, κε όχι από κίνο, στο οπίο ανίκι ο εφθίς λόγος.

Местоимения в косвенной речи ставятся в тех лицах, которые требуются с точки зрения текста, а не того, кому принадлежит прямая речь.

5) Ι προσφονίςις, τα επιφονίματα, ι παρενθετικές λέξις στον πλάγιο λόγο δεν μπένυν.

Обращения, междометия, вводные слова в косвенную речь не вводятся.

6) Ι λέξις τον ντόπιον ιδιομάτον, πυ δε μεταχιριζόμαστε στι φιλολογικί γλόσα, ίτε μπένυνε μέσα σε ιςαγογικά (« »), ίτε αντικαταστένυντε με λέξις από κινύ παραδεχτές στι γλόσα-μας.

Слова местных говоров, не принятые в литературном языке, или ставятся в кавычках, или заменяются общепринятыми словами.

§ 112. ΤΑ ΣΙΜΑΔΙΑ ΤΙΣ ΣΤΙΚΣΙΣ ΣΤΟΝ ΕΦΘΙ ΛΟΓΟ

Знаки препинания при прямой речи

Ο εφθίς λόγος κλίνετε μέσα στα ισαγογικά. 1) Αν ο εφθίς λόγος μπένι ίστερα απ' τα λόγια τυ σινγραφέα, τότε μπροστά απ' τον εφθί λόγο μπένυνε διο τελίες (:). Ο εφθίς λόγος αρχίζι από κεφαλέο γράμα.

Прямая речь заключается в кавычки. 1) Если прямая речь стоит позади слов автора, то перед прямой речью ставится двоеточие. Прямую речь начинают писать с большой буквы.

2) Αν ο εφθίς λόγος μπένι μπροστά απ' τα λόγια τυ σινγραφέα, τότε ίστερα απ' τον εφθί λόγο μπένι κόμα (,) κε διαλογικό (γραμί). Αν στο τέλος τυ εφθί λόγυ βρίσκετε εροτιματικό (;) ίτε θαβμαστικό (!), τότε ίστερα απ' αφτόνα μπένι μόνο διαλογικό (γραμί) (—). Τα λόγια τυ σινγραφέα αρχίζυν από μικρό γράμα.

Если прямая речь стоит впереди слов автора, то после прямой речи ставится запятая и тире. Если в конце прямой речи стоит ? или !, то после нее ставится только тире. Слова автора начинают писать с маленькой буквы.

3) Ο εφθίς λόγος κοματιάζετε με τα λόγια τυ σινγραφέα.

α) Αν τα λόγια τυ σινγραφέα κοματιάζυνε τον εφθί λόγο σε τέτιο μέρος, όπυ χορίς αφτά δε θάτανε κανένα σιμάδι, ίτε θάτανε κόμα ίτε διο τελίες, τότε τα λόγια τυ σινγραφέα χορίζοντε με διο κόματα κε διο διαλογικά.

Прямая речь разрывается словами автора. а) Если слова автора разрывают прямую речь в таком месте, где без них не было бы никакого знака, или стояла бы запятая или двоеточие, то слова автора выделяются двумя запятыми и двумя тире.

β) Αν τα λόγια τυ σινγραφέα κοματιάζυνε τον εφθί λόγο στο μέρος τις τελίας, μπροστά απ' τα λόγια τυ σινγραφέα μπένι κόμα κε ενοτικό, κε ίστερα απ' τα λόγια τυ σινγραφέα—τελία κε διαλογικό.

Если слова автора разрывают прямую речь на месте точки, перед словами автора ставится запятая и тире, а после слов автора—точка и тире.

γ) Αν τα λόγια τυ σινγραφέα κοματιάζυνε τον εφθί λόγο στο μέρος τυ εροτιματικύ (;) ίτε τυ θαβμαστικύ (!), μπροστά απ' τα λόγια τυ σινγραφέα φιλάγοντε αφτά τα σιμάδια κε μπένι διαλογικό, κε ίστερα απ' τα λόγια τυ σινγραφέα — τελία κε διαλογικό.

Если слова автора разрывают прямую речь на месте ? или !, перед словами автора сохраняются эти знаки и ставится тире, а после слов автора—точка и тире.

'Οταν μεταδίνυμε τιν κυβέντα διο ίτε κάμποςον προςόπον, ο λόγος κάθε προςόπυ πυ μιλάι αρχίζι από νέα ςιρά, κε μπροστά ς'αφτίνα μπένι διαλογικό.

При передаче разговора двух или нескольких лиц, речь каждого из говорящих начинается с новой строки и перед нею ставится тире.

Τα ςιμάδια τις ςτίκςις ςτις τςιτάτες μπένυνε έτςι, όπος κε ςτον εφθί λόγο. Μα αν ι τςιτάτα μπένι ςα μέρος τυ λόγυ τυ ςινγραφέα, τότε χορίζετε μόνο με ιςαγογικά.

Знаки препинания при цитатах ставятся так-же, как при прямой речи. Но если цитата вводится как часть речи автора, то она выделяется только кавычками.

§ 113. ΤΟ ΣΙΝΟΛΟ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΟΝ ΓΙΑ ΤΙ ΧΡΙΣΙ ΤΟΝ ΣΙΜΑΔΙΟΝ ΤΙΣ ΣΤΙΚΣΙΣ

Сводка правил об употреблении знаков препинания

1. ΤΕΛΙΑ (.) Точка.

Ι τελία μπένι: Точка ставится:

1) Στο τέλος τις τελιoμένις αφιγιματικίς πρότας ις (κίτακςε § 1).

В конце законченного повествовательного предложения (см. § 1).

2) Στον εφθί λόγο ίςτερα απ'τα λόγια τυ ςινγραφέα, αν αφτά κοματιάζυνε τον εφθί λόγο ςτον τόπο τις τελίας, τυ εροτιματικύ κε τυ θαβμαςτικύ (βλέπε § 112).

В прямой речи после слов автора, если они разрывают прямую речь на месте точки, вопросительного и восклицательного знаков (см. § 112).

3) Στο τέλος τον ςινκομένον λέκςεον, π. χ. Β. Ι. ΛΕΝΙΝ (αντί Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν) Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ (αντί Ιοςίφ Βιςαριόνοβιτζ Στάλιν).

κ. τ. λ. (αντί κε τα λιπά), κ. τ. ρ. (αντί κε τα ρέςτα), 15 χμ. (αντί 15 χιλιόμετρα), διλ. (αντί διλαδί).

В конце сокращенных слов.

4) 'Ιςτερα απ'τυς αριθμύς, όταν αφτί φανερόνυνε αριθμιτικά ταχτικά, π. χ. 1.=πρότος, 2.=δέφτερος κ. τ. λ.
После цифр, обозначающих порядковый номер.

2) ΘΑΒΜΑΣΤΙΚΟ (!)—Восклицательный знак.

Το θαβμαςτικό μπένι: Восклиц. знак ставится:
1) Στο τέλος τις θαβμαςτικίς πρότας ις (βλέπε § 1).

В конце восклицательного предложения (см. § 1).

2) 'Ιςτερα απ'τα επιφονίματα (βλέπε § 70).

После междометий (см. § 70).

3) 'Ιςτερα απ'τιν προςφόνιςι, πυ ςτέκι ςτιν αρχί τις πρό-τασις. (βλ. § 92).

После обращения, стоящего в начале предложения.

3. ΕΡΟΤΙΜΑΤΙΚΟ (;)—Вопросительный знак.

Το εροτιματικό μπένι ςτο τέλος τις εροτιματικίς πρότασις. (βλέπε § 1).

Вопросительный знак ставится в конце вопросительного предложения.

4. ΑΠΟΣΙΟΠΙΤΙΚΑ (...)—Многоточие.

Τ' αποςιοπιτικά μπένυνε: Многоточие ставится:

1) Στο τέλος τις ατέλιοτις πρότασις (βλέπε § 1).

В конце незаконченного предложения).

2) Για να δίξυμε τις διακοπές τυ λόγυ μέσα ςτιν πρότασι.

Для обозначения перерывов речи внутри предложения.

5. ΚΟΜΑ (,)--Запятая.

Το κόμα μπένι:—Запятая ставится:

1) Ίςτερα απ'τα επιφονίματα (βλ. § 70).

После междометий.

2) Για να χορίςυμε τυς προςδιοριζμύς τον υςιαςτικόν (παραθέ-ςεον).

Для выделения определений-существительных (прило-жений).

3) Μεταχςί τον ομιογενόν μελόν:

α) όταν δεν ενόνυντε με ςινδέζμυς,

β) όταν ενόνυντε με ςινδέζμυς πυ επαναλαβένυντε, κε

γ) όταν ενόνυντε με τυς ςινδέζμυς: μα, όμος, αλά.

Между однородными членами:

а) не соединенными союзами,

б) соединенными повторяющимися союзами, и

в) соединенными союзами μα—но, а, όμος—но, αλά—но, а.

4) Για να χορίςυμε τιν προςφόνιςι.

Для выделения обращений.

5) Για να χορίςυμε τις παρενθετικές λέχςις κε τις ομάδες τον λέχςεον.

Для выделения вводных слов и групп слов.

6) Στις ςίνθετες κατά παράταχςι προτάςις μεταχςί τον απλόν προτάςεον:

α) πυ ενόνυντε με ςινδέζμυς,

в) πυ δεν ενόνυντε, αν παραλίπυντε ι ςιμπλεχτιxί ςίνδεζμι.

В сложно-соч. предложениях между простыми предложениями: а) соединенными союзами;

б) не соединенными, если пропущены соединительные союзы.

7) Στις ςίνθετες xαθ' ιπόταxςι προτὰςις για χοριζμό τις εxςαρτιμένις πρότασις απ'τιν xίρια.

В сложно-подчин. предложении для отделения придаточного предложения от главного.

Στον εφθί λόγο: α) μπροστά απ'τα λόγια τυ ςιγγραφέα, αν ςτο τέλος τυ εφθί λόγυ πυ ςτέxι μπροστά απ'αφτόν δεν ιπάρχι εροτιματιxό (;) ύτε θαβμαςτιxό (!),

в) Ίςτερα απ'τα λόγια τυ ςιγγραφέα, αν αφτά xοματιάζυνε τον εφθί λόγο ςε τέτιο τὸπο, όπυ δίχος αφτά δε θὰτανε xανένα ςιμάδι, ίτε θάςτεxε τελία ίτε διο τελίες.

В прямой речи: а) перед словами автора, если в конце стоящей перед ними прямой речи нет ни вопросительного, ни восклицательного знака;

б) после слов автора, если они разрывают прямую речь в таком месте, где без них не было бы никакого знака, или стояла бы точка или двоеточие.

6. ΑΝΟ ΤΕΛΙΑ (˙) —Верхняя точка (рус.—Точка с запятой).

Τιν άνο τελία τι βάζυμε για να χορίςυμε τα ομιογενί μέλι τις απλίς πρότασις, πυ δεν ενόνυντε με ςινδέζμυς x'έχυνε πολές επεxςιγιματιxές λέxςις, π. χ.

Κι'αν τ'αγέρι ςε ανxίζι
δεν ταράζι ςε πια·
το πυλὰxι δε χτίζι
ςτ'άδια xλόνια φολιά. (Κ. Παλαμά).

Точка с запятой ставится в простом предложении для разделения однородных членов, не соединенных союзами и имеющих при себе значительное количество пояснительных слов.

7. ΔΙΟ ΤΕΛΙΕΣ ΙΤΕ ΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΟ (:)—Двоеточие.

Ι διο τελίες μπένυνε:—Двоеточие ставится:

1) Μπροστά ςτα ομιογενί μέλι, αν μπροστά ς'αφτά βρίςxετε γενιxί λέxςι (διλ. με γενιxί ςιμαςία).

Перед однородными членами, если впереди них стоит обобщающее слово.

2) Στις ςίνθετες καθ'ιπόταksι προτάςις μεταksί τον απλόν προτάςεον, αν παραλιφτίκανε ι ςίνδεζμι:

α) ι ετιολογικί,
β) ι επεksιγιματικί kε
β) ι ςιμπεραζματικί.

В сложно-подчиненных предложениях между простыми предложениями, если пропущены союзы: а) причинные, б) пояснительные и в) следствия.

3) Στον εφθί λόγο ίςτερα απ'τα λόγια τυ ςινγραφέα, αν ο εφθίς λόγος βρίςkετε ίςτερα απ'αφτά.

В прямой речи после слов автора, если прямая речь стоит позади них.

8. ΔΙΑΛΟΓΙΚΟ (γραμί, πάβλα) (—) Тире.

Το διαλογικό μπένι: Тире ставится:

1) Μπροςτά απ'τον προςδιοριζμό τον υςιαςτικόν (παραθέςεον), πυ εκφράζετε με κάμποςες λέksις, αντί τυ πρότυ κόματος.

Перед определением-существительным (приложением), выраженным несколькими словами, вместо первой запятой.

2) Μπροςτά από γενικί λέksι, αν αφτί βρίςkετε ίςτερα απ'τα ομιογενί μέλι.

Перед обобщающим словом, если оно стоит позади однородных членов.

3) Στι ςίνθετι κατά παράταksι πρόταςι μεταksί τον απλόν προτάςεον: α) πυ ενόνυντε με ςινδέζμυς, αν πρέπι να δίksυμε απότομι μετάβαςι από μια ςkέπςι ςε άλι, β) πυ δεν ενόνυντε με ςινδέζμυς, αν παραλιφτίκανε ι αντιθετικί ςίνδεζμι.

В сложно-сочиненном предложении между простыми предложениями: а) соединенными союзами, если надо показать резкий переход от одной мысли к другой; б) не соединенными союзами, если пропущены противительные союзы.

4) Στις ςίνθετες καθ'ιπόταksι προτάςις μεταksί τον απλόν προτάςεον, αν παραλιφτίκανε ι ςίνδεζμι:

α) χρονικί,
β) ιποθετικί,
γ) ςινκριτικί.

В сложно-подчиненных предложениях между простыми предложениями, если пропущены союзы: а) временные, б) условные. в) сравнительные.

5) Στον εφθί λόγο: α) για να χορίςυμε τα λόγια τυ ςινγραφέα απ'τον εφθί λόγο, αν αφτά βρίςkυντε ίςτερα απ'τον εφθί λόγο ίτε

τον χοματιάζυνε, β) όταν μεταδίνυμε τιν κυβέντα μπροστά στο λόγο τυ καθενός.

В прямой речи: а) для отделения слов автора от прямой речи, если они стоят после прямой речи или разрывают ее; б) при передаче разговора перед речью каждого.

6) Για να χορίσυμε διο ίτε κάμποσα κίρια ονόματα, όταν μεταχσί-τυς δεν ίνε προθέσις ίτε σίνδεζμι.

Для разделения двух или нескольких собственных имен при отсутствии между ними предлогов или союзов.

9. ΕΝΟΤΙΚΟ (γραμύλα) (-) Черточка.

Το ενοτικό μπένι: Черточка ставится:

1) Στο χοριζμό τον λέκσεον σε σιλαβές.

При делении слов на слоги.

2) Μεταχσί τυ επεκσιγύμενυ υσιαστικύ κε τυ υσιαστικύ προσδιοριζμύ (παράθεσις), πυ εκφράζετε με μια λέκσι.

Между поясняемым существительным и определением-существительным (приложением), выраженным одним словом.

10. ΠΑΡΕΝΘΕΣΙ [( )]—Скобки.

Μέσα στιν παρένθεσι βάζυμε λέκσις κε προτάσις, πυ προσθέτυντε στο κίμενο για να εκσιγίσυμε εκίνο, πυ λέχτικε παραπάνο.

В скобки заключаются слова и предложения, которые добавляются к тексту для пояснения того, что сказано выше.

11. ΙΣΑΓΟΓΙΚΑ (« »)—Кавычки.

Στα ισαγογικά μέσα βάζυμε: В кавычки заключаются:

1) Τον εφθί λόγο.

Прямая речь.

2) Τις ονομασίες τον λογοτεχνικόν έργον, τον εφιμερίδον, τον περιοδικόν, τον εργοστασίον, τον κολχοζιόν κ. τ. λ.

Названия произведений, газет, журналов, заводов, колхозов и т. д.

3) Τις λέκσις κε ολόκλιρες εκφράσις, πυ μεταχιριζόμαστε με ιρονικί ένια, διλ. το αντίθετο τυ γραφόμενυ μέσα στα ισαγογικά.

Слова и целые выражения, употребляемые в ироническом смысле.

12. ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΣ (')—апостроф.

(Βλέπε § 13)—см. § 13.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

VI. ΑΠΛΙ ΠΡΟΤΑΣΙ

ΔΕΦΤΕΡΕΒΟΝΤΑ ΜΕΛΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΙΤΕ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΜΙ

VII. ΣΙΝΘΕΤΙ ΠΡΟΤΑΣΙ

Подписано к печати 2-VII 1936 г. Уполоблита № 97. Тираж 2000

Стат. формат 84x119, печат. листов 8, в листе 52224 знак., автор. листов 10, бумаж. листов 4. Мариуполь, типография Донецкого Областного Греческого Издательства. Зак. № 11.